KKO

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI
MIASTA WŁOCŁAWKA
we WŁOCŁAWKU

SPRAWOZDANIE

ZA SIÓDMY ROK DZIAŁALNOŚCI

1934

1935
WŁOCŁAWEK

Nakładem Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Włocławka

Okładkę i winietkę w tekście projekt. LEON PŁOSZAY

Drukiem Zakładów Graficznych p.f. „B-cia PIOTROWSCY" Włocławek

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA WŁOCŁAWKA

została uruchomiona w dniu 11 czerwca 1928 r. na podstawie statutu, uchwalonego przez Radę Miejską m. Włocławka dnia 19 kwietnia 1928 r. i zatwierdzonego przez Wojewodę Warszawskiego reskryptem z dnia 10 maja 1928 r. L. SM. 1892/I.

KASA JEST INSTYTUCJĄ O CHARAKTERZE PUBLICZNO-PRAWNYM, wyposażoną **w przywilej pupilarnej pewności**, mającą na celu: a) rozwijanie w najszerszych masach ludności zmysłu oszczędnościowego, b) ułatwianie składania oszczędności w sposób, zapewniający całkowite bezpieczeństwo złożonego kapitału i godziwe od niego odsetki, c) udostępnianie kredytu.

ZA WSZYSTKIE ZOBOWIĄZANIA Kasy odpowiada **Gmina m. Włocławka,** jako związek założycielski Kasy i jej poręczyciel, **całym swoim majątkiem, wszystkiemi dochodami oraz siłą podatkową 60 000 mieszkańców Włocławka.** Niezależnie od tego Kasa, podobnie jak każda inna instytucja kredytowa, odpowiada za swe zobowiązania **całym swoim kapitałem zakładowym i funduszami rezerwowemi.** Ta **podwójna** odpowiedzialność zapewnia niewzruszoną gwarancję całości wkładów i ich terminowego zwrotu.

KSIĄŻECZKI OSZCZĘDNOŚCIOWE przyjmowane są na kaucje i wadja, wymagane z jakiegokolwiek tytułu przez władze, urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe, komunalne oraz monopole państwowe, narówni z kaucjami i wadjami, składanemi w gotówce.

TAJEMNICA WKŁADÓW prawnie zastrzeżona. Nawet w przypadkach egzekucji sądowej lub administracyjnej, wypłata wierzytelności z książeczek oszczędnościowych Kasy może nastąpić tylko za ich przedstawieniem, przyczem wkłady do sumy zł. 2500.— wolne są zupełnie od zajęcia i egzekucji.

FUNDUSZE WŁASNE

na dzień 1 stycznia 1935 r.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY	Zł. 150 000.—	
FUNDUSZ ZASOBOWY	Zł. 60 749.89	Zł. 210 749.89
WKŁADY		Zł. 1 238 661.77

Czynnych książeczek oszczędnościowych — 10 967

Rachunków bieżących — 120

Obrót w roku 1934 — Zł. 24 862 167.05

ORGANA
Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Włocławka we Włocławku

w dniu 31 grudnia 1934 roku.

RADA.

Przewodniczący: *LEONARD KOWALEWSKI, Prezydent m. Włocławka*
lub w jego zastępstwie:
Inż. TEOFIL HAJDO, Wiceprezydent m. Włocławka

Członkowie:

z grona Rady Miejskiej

*STEFAN DUBALSKI, handlowiec (1937) *)*
TADEUSZ GUTOWSKI, właściciel nieruchomości (1937)
ANTONI WAWRZYNIECKI, adwokat (1936)
ALEKSANDER WITKOWSKI, rzemieślnik (1937)

z poza Rady Miejskiej

ZYGMUNT BŁĘDOWSKI, dyrektor Seminarjum Nauczycielskiego (1936)
KS. KANONIK SYLWAN DEMBCZYK, prob. par. św. Jana (1935)
LUDWIK LESZCZYŃSKI, rzemieślnik (1936)
ABRAM TORUŃCZYK, kupiec (1935)

ZARZĄD (DYREKCJA).

Naczelnik Zarządu: *WITOLD MYSTKOWSKI, Dyrektor Zarządzający Kasy*
Zastępca Naczelnika Zarządu: *vacat (1934)*
Członek Zarządu: *SAMUEL MARGULIES, kupiec (1936)*

KOMISJA REWIZYJNA.

Przewodniczący: *inż. ZYGMUNT ŚLÓSARSKI*

Członkowie:

Inż. PIOTR LIS, z-ca Inspektora Szkolnego
ANTONI RADZIEJOWSKI, urzędnik.

---

*) Mandat trwa do roku.

OCENA DZIAŁALNOŚCI

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA WŁOCŁAWKA W PRASIE FACHOWEJ NA PODSTAWIE SPRAWOZDANIA ZA ROK 1933.

„Oszczędność" — Dwutygodnik poświęcony sprawie organizacji oszczędności w Polsce. Organ Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie—Warszawa, dnia 15 lutego 1934 r. w numerze 3 p. t.:

„Na marginesie nadsyłanych bilansów i sprawozdań K. K. O. za rok 1933".

III.

Piękne i wyczerpujące sprawozdanie za r. 1933 wydała drukiem również i K.K.O. m. Włocławka. W sprawozdaniu tem, między innemi czytamy:

„Zarząd Kasy prowadzi stale planową i systematyczną propagandę oszczędności. W prasie miejscowej zamieszczane zostają odpowiednie artykuły oraz sprawozdania, bilanse i inne dane, dotyczące organizacji, działalności i rozwoju instytucji a mające na celu krzewienie zmysłu oszczędności wśród społeczeństwa, przedewszystkiem zaś wśród młodzieży szkolnej. Za wzorem lat ubiegłych rozdała Kasa w roku sprawozdawczym 624-em uczniom najmłodszych klas wszystkich szkół w mieście książeczki oszczędnościowe z jednozłotowym wkładem zawiązkowym. Koszty propagandy, wynoszące w ciągu roku sprawozdawczego kwotę zł. 5.964,01, obejmują również wydatki na kartoniki znaczki oszczędnościowe, broszury, „Gazetkę Oszczędnościową" a wreszcie kalendarzyki propagandowe i portmonetki. Te ostatnie, wykonane z dobrej skóry, zawierają wewnątrz również skarbonkę, zamykaną na kluczyk, przechowywany w Kasie. Na zewnątrz znajduje się napis „Składam oszczędności w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Włocławka", wewnątrz zaś napis „ile razy otworzysz — odłóż". Portmonetka, będąca codzień w użyciu, przypomina stale obowiązek oszczędzania.

Ponadto wspomnieć należy o zainstalowaniu największej i najefektowniejszej w mieście reklamy neonowej, o wyświetlaniu filmów propagandowych w kinie oraz o rozpowszechnieniu 250 egzemplarzy szczegółowego sprawozdania rocznego i 3000 egzem-

płarzy bilansu netto wraz z wykresami, ilustrującemi działalność Kasy i odpowiedniemi opisami, przeznaczonemi dla szerszych mas".

„Pomimo niekorzystnych warunków dla kapitalizacji wewnętrznej, wywołanych światowym kryzysem gospodarczym i monetarnym łączna suma wkładów ulokowanych w Kasie (wkłady oszczędnościowe, kredyty udz Kasie w formie lokat oraz rach. czekowe) osiągnęła w końcu roku sprawozdawczego kwotę zł. 1.038.767,59 wobec zł. 900.649,44 z roku poprzedniego".

Ruch wkładów oszczędnościowych

Rok	W ciągu roku				Stan wkładów w końcu roku względnie miesiąca
	wpłat		wypłat		
	Liczba	Suma zł.	Liczba	Suma zł.	Zł
1928	3.116	258.039.39	269	66.015.35	192.024.04
1929	14.754	537.139.72	2.285	355.291.—	373.872 76
1930	15.385	933.403.34	4.308	601.161 69	706.114 41
1931	16 690	1.189.004 23	5.486	1.178.062.96	717 055,68
1932	16 508	1.257.313.92	6.840	1.172.635.16	801.734 44
1933	18.567	1.818.874.36	8.477	1.685.646.21	934 962.59

„W ciągu roku 1933 dokonano na rachunku wkładów oszczędnościowych 27 044 operacyj, co daje przeciętnie 91 operacyj dziennie przy 297 dniach czynności Kasy. W roku poprzednim przeciętna ilość operacyj dziennie wynosiła tylko 78

Obroty roczne na tym rachunku wyniosły kwotę zł. 3.504.520,57 zatem powiększyły się w stosunku do obrotów z roku poprzedniego o poważną kwotę zł. 1.074.571,49 t. j. o 44,2%. W roku 1932 przyrost ten wynosił tylko 2,7%.

*Suma wkładów oszczędnościowych osiągnęła w końcu roku sprawozdawczego kwotę zł. 934.962,59 a więc w porównaniu z kwotą zł. 801.734,44 z końca roku poprzedniego wzrosła o zł 133.228,15 t. j. o 16,6% *). W roku poprzedzającym 1932 omawiany wzrost wynosił 11,8%".*

*„Najbardziej wzrosły wkłady osób i firm prywatnych, które są istotnym miernikiem zaufania. W dniu 31 grudnia 1933 r. wynosiły one sumę zł. 838.588,20, ulokowaną na 9783 kontach wkładowych **), zatem wobec zł. 692.290,24 z roku poprzedniego, ulokowanych na 8690 kontach, wzrosły o zł. 146.297,96 i 1.093 kont, a więc o 21,1% sumy wkładów i 12,6% liczby wkładców".*

„Pragnąc ułatwić sferom pracującym gromadzenie oszczędności w godzinach wieczorowych oraz umożliwić kupcom bezpieczne lokowanie codziennych pozostałości gotówkowych, Kasa uruchomiła od 1 października 1933 r., dział wkładów oszczędnościowych również i w godzinach wieczorowych, przyjmując i wypłacając wkłady w godzinach od 18 do 19,30. Inowacja ta okazała się wielkiem udogodnieniem dla społeczeństwa miejscowego, a w szczególności dla sfer pracujących i właścicieli mniejszych sklepów, którzy tylko wieczorem mogą składać swe oszczędności lub też wolne fundusze, a ponadto przyczyniła się do poważnego wzrostu frekwencji w dziale wkładów oszczędnościowych a w pewnej mierze i do wzrostu sumy wkładów.

*) Wzrost %%, jak w P. K. O. — Przyp. autora.
**) W tem zł 47 284,05 na 5 427 książeczkach włożyła młodzież szkolna i dzieci

Kasa utrzymywała w dalszym ciągu poważne rezerwy gotówkowe. Poza gotówką w kasie i na rachunkach bieżących w innych instytucjach kredytowych, wynoszącą w końcu roku sumę zł. 87.990,71, posiadała Kasa rezerwy w postaci papierów wartościowych własnych na sumę zł. 54.309,98 jak również i w postaci niewyczerpanego kredytu redyskontowego w sumie zł. 156.429,39. Kwota najpłynniejszych aktywów wynosiła zatem w końcu okresu sprawozdawczego zł. 298.730,08 co stanowi 45,6% wkładów a'vista. Takie pogotowie gotówkowe umożliwiało wypłacanie bez żadnych zastrzeżeń wkładów a'vista, aczkolwiek wkłady te wiązane są sumą zł. 500. — dziennie".

„Dzięki poważnemu wzrostowi wkładów i płynności udzielanych pożyczek Kasa kontynuowała bez przerwy pomoc kredytową dla ludności miasta, przyczyniając się w dużej mierze do łagodzenia skutków depresji gospodarczej, zasilając przystępnym kredytem miejscowe warsztaty pracy. Łączna pozostałość udzielonych kredytów wynosiła w końcu roku sprawozdawczego sumę zł. 1.182.032,55 co w porównaniu ze stanem z końca roku poprzedniego stanowi wzrost o 11,4%. W roku 1932 wzrost ten wynosił tylko 4,8%.

Konieczność zachowania daleko idących ostrożności przy rozprowadzaniu kredytów, zmusiła władze Kasy do wprowadzenia szeregu dalszych ograniczeń w działach pożyczek wekslowych i dyskontowym. Aczkolwiek statut zezwala na przyjmowanie weksli pożyczkowych zaopatrzonych w podpisy 2 żyrantów, Zarząd Kasy żąda przynajmniej 3 żyr, nie wliczając w to współmałżonka, który ponadto obowiązkowo żyruje bądź poręcza odnośny weksel. W przeciwieństwie do lat ubiegłych Zarząd faworyzuje pożyczki wekslowe zabezpieczone hipotecznie w sposób przewidziany w p. 3 § 46 obowiązującego statutu Kasy, przyczem odnośne weksle muszą być żyrowane jeszcze przynajmniej przez jedną poza współmałżonkiem osobę, zapewniającą terminową spłatę całej pożyczki".

„Niezabezpieczone hipotecznie pożyczki wekslowe udzielane na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, zwrotne były przeważnie w równych ratach miesięcznych. Ponieważ wszystkie pożyczki spłacalne były w ściśle określonych ratach miesięcznych lub kwartalnych, a Zarząd Kasy konsekwentnie eliminował z grona swych klijentów osoby lub firmy prolongujące ustalone terminy spłat, fundusze obrotowe Kasy charakteryzują się całkowitą płynnością".

„Dlatego też Kasa nietylko zaspakajała w roku sprawozdawczym każde uzasadnione zapotrzebowanie kredytowe rzemiosła, kupiectwa, drobnego przemysłu, sfer pracujących oraz na budowę i remonty domów, ale ponadto niosła doraźną pomoc kredytową okolicznym komunalnym kasom oszczędności".

„Za wzorem lat ubiegłych, również i w roku sprawozdawczym Kasa, dla czystości bilansu, spisała na straty cały remanent niezabezpieczonych hipotecznie weksli zaprotestowanych w roku poprzednim 1932 wraz z kosztami w kwocie zł. 12.279,73, aczkolwiek wyegzekwowane z tego tytułu kwoty powiększą niewątpliwie zyski lat następnych".

„W związku z akcją budowy tanich mieszkań, Kasa nabyła na licytacji 10,896 m² placów przy zbiegu ulic Planty, Wiejskiej i Ułańskiej i zamierza wybudować w r. 1934 kolonję urzędniczą złożoną z 25 domów mieszkalnych z ogródkami. Budowę zamierza Kasa finansować ze specjalnego funduszu, ulokowanego na ten cel w Kasie przez Zarząd Miejski m. Włocławka, oraz z celowych wkładów budowlano-oszczędnościowych".

„Projektowana inwestycja łącznie z wybudowanemi już w latach ubiegłych dwoma blokami domków szeregowych, składającemi się z 16 mieszkań po 2 pokoje z kuchnią i przedsionkiem, z oddzielnemi ogródkami, podwórzami i komórkami gospodarczemi będą poważnym dorobkiem Kasy na polu walki z brakiem mieszkań we Włocławku".

„Z zysków netto w sumie zł. 20.630.87, otrzymanych na operacjach w roku sprawozdawczym, odpisano na amortyzację ruchomości zł. 2.645.41 oraz na możliwe straty na wekslach protestowanych (o czem mowa była wyżej) zł. 12.279,73, a czysty zysk w kwocie zł. 5.705,73, pozostały po dokonaniu tych odpisów, użyty zostanie na powiększenie funduszu zasobowego z sumy zł. 48.397,59 do sumy zł. 54.103,32".

„Nadmienić równi ż należy, że z zysków bieżących pokryte zostały całkowicie wydatki na przebudowę i urządzenie nowego lokalu w kwocie zł 6.086,77".

Koszty administracji (zł. 84.171,10) w stosunku do sumy bilansowej (zł. 1.459.979,33) wyniosły 5,75% — w tem koszty prop (zł 5.964,01) 0,41% oraz omówione wyżej koszta urządzenia lokalu (zł 6.086,77) t. j. 0,41% sumy bilansowej

„Biorąc pod uwagę okólnik Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności z dnia 15 września 1933 r., postanowiono nie udzielać żadnych kredytów członkom Komisji Rewizyjnej, Rady i Zarządu Kasy i w związku z tem zmieniono odnośne przepisy regulaminowe".

Ponieważ Kasa posiada już fundusz zasobowy przewyższający 5% wkładów oszczędnościowych, będzie więc mogła połowę swych przyszłych zysków, zgodnie z przepisami § 25 statutu K. K. O., używać na cele użyteczności publicznej, na cele zgodne z interesami i celami Kasy, na cele przypominające miejscowemu społeczeństwu, pożyteczne i celowe istnienie i rozwój K. K. O.

Z uwagi na to, że pomieniona K. K. O. byt swój opiera o kapitały własne i wkłady oszczędnościowe — sądzić należy, że organa Kasy skorzystają z powołanych uprawnień już przy podziale zysków za r. 1934, tembardziej, że zobowiązania Kasy (zł. 1.217.831,74) nie przewyższają 10-ciokrotnie nawet kapitału zakładowego (zł. 150.000.—).

Józef Rożkowski.

„Czasopismo Kas Oszczędności" — Miesięcznik poświęcony sprawom Komunalnych Kas Oszczędności. Poznań, dnia 1 marca 1934 r. w numerze 3 p. t.:

„Przegląd Wydawnictw". „Sprawozdanie Komunalnej Kasy Oszczędności Miasta Włocławka z działalności w 1933 r." (stron 63 in 8° + 2 ilustr.).

Sprawozdanie z działalności Kasy w 6 roku jej istnienia wykazuje dalszy wszechstronny rozwój Kasy. Suma wkładów wzrosła do 1.039 tys. zł. (+21,1%), liczba wkładców o 1,093 do 9,783 (+12,6%). Dzięki stałemu wzrostowi wkładów i płynności pożyczek mogła Kasa kontynuować udzielanie kredytów, których łączna suma wynosiła z końcem roku sprawozdawczego zł. 1.182 tys. (+ 11,4%). Suma weksli protestowanych i w skarżdze wynosiła 6,4% ogólnej sumy kredytów. W roku sprawozdawczym spisała Kasa na straty całą pozostałość weksli zaprotestowanych nie zabezpieczonych hipotecznie wraz z kosztami.

Intensywną i owocną propagandę swych usług i funkcyj rozwijała Kasa przez zamieszczanie w miejscowej prasie odpowiednich artykułów, sprawozdań, bilansów i innych danych dotycz. Kasy, przez rozdanie uczniom najmłodszych klas wszystkich szkół w mieście 624 książeczek z 1-złotowym wkładem zawiązkowym, przez rozpowszechnianie kartoników i znaczków oszczędnościowych, „Gazetki Oszczędnościowej", kalendarzyków propagandowych, a wreszcie portmonetek ze skóry, zawierających wewnątrz skarbonkę z kluczykiem przechowywanym w Kasie. Pozatem zainstalowała Kasa największe i najefektowniejsze w mieście Włocławku napisy neonowe, wyświetlała w kinie filmy propagandowe, rozpowszechniła 250 egz. szczegółowego sprawozdania Kasy i 3000 egz. bilansu netto Kasy z wykresami i opisami działalności Kasy, przeznaczonemi i zrozumiałemi dla najszerszych warstw ludności.

Sprawozdanie z działalności Kasy, udokumentowane poza szczegółowym bilansem i rachunkiem strat i zysków ponadto mnóstwem faktów, liczb, wykresów, zestawień porównawczych i zdjęć, zaliczyć należy do wzorowych i pouczających. Sprawozdanie wykazuje na żywym i niewątpliwie trudnym przykładzie, w jaki sposób Kasa młoda, mało zasobna, działająca na terenie bez tradycji w zakresie bankowości komunalnej i w okresie niezwykle płynnych, trudnych i nieprzejrzystych warunków ogólnogospodarczych, może rozwijać się bardzo pomyślnie. *Dr. J. K-r.*

„Samorząd Miejski" — Organ Związku Miast Polskich. Warszawa, 1 marca 1934 r. w numerze 5 p. t.:

„Miejskie K. K. O".

W dniu 25 stycznia b. r. odbyło się posiedzenie Rady K. K. O. m. Włocławka, na którem przyjęto bilans Kasy za 1933 r. Bilans ten zamyka się sumą netto 1.459.979 zł. 33 gr., łącznie zaś z sumami pozabilansowemi (804.361 zł. 46 gr.) kwotą 2.264.340 zł. 79 gr.

Rachunek strat i zysków zamknięto saldem 20.630 zł. 87 gr. Po odpisaniu sumy 14.925 zł. 14 gr. na amortyzację ruchomości i rezerwę strat wekslowych, pozostały czysty zysk 5.705 zł. 73 gr. przelano na rachunek funduszu zasobowego Kasy.

Stan wkładów oszczędnościowych w końcu 1933 r. wyniósł 934.962 zł. 59 gr.

Sprawozdanie z działalności Kasy wraz z zestawieniami buchalteryjnemi wydano w formie broszury o bardzo pięknej szacie graficznej.

Szybkie ukończenie prac bilansowych i wydanie sprawozdania jest dowodem sprężystości całego aparatu K. K. O. m. Włocławka.

SPRAWOZDANIE OGÓLNE

Z DZIAŁALNOŚCI

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA WŁOCŁAWKA

ZA ROK 1934.

WYNIKI OGÓLNE.

W roku 1934 działalność Kasy wykazuje w dalszym ciągu stałe tendencje rozwojowe, zaznaczające się we wszystkich jej agendach.

Mimo ciężkich jeszcze warunków gospodarczych w Polsce, ogólne wyniki, osiągnięte przez Kasę w siódmym roku sprawozdawczym, należy uważać za bardzo pomyślne.

Twierdzenie to — uzasadnia w pierwszym rzędzie: poważny wzrost wkładów oszczędnościowych, znakomity spadek sumy weksli zaprotestowanych, a ponadto, całkowite spłacenie wszystkich kredytów, udzielonych Kasie w latach poprzednich przez banki państwowe i komunalne, nie wyłączając redyskonta.

Kasa krzepnie i wzmacnia swe podstawy finansowe, opierając obecnie swą działalność jedynie i wyłącznie na własnych środkach obrotowych t. j. kapitałach własnych oraz wkładach na książeczki oszczędnościowe i rachunki czekowe.

Przeprowadzona w dalszym ciągu sprawozdania szczegółowa analiza stanu czynnego i biernego bilansu Kasy za rok 1934, jak również analiza wzajemnego stosunku aktywów i pasywów do siebie,

wskazuje na wybitną płynność bilansu, która jest istotnym miernikiem sprawnego funkcjonowania instytucji oraz przezornej i racjonalnej gospodarki.

Osiągnięcie do tego stopnia dodatnich wyników w okresie ogólnoświatowej depresji gospodarczej, w okresie poważnych trudności i zmieniających się stale, jak w kalejdoskopie, warunków życia gospodarczego, dowodzi, że Kasa wykazuje wyjątkową odporność w obliczu wszelkich wahań konjunktury, że, bez wstrząsów i bez ujemnych dla całości pracy skutków, usuwa wszelkie przeszkody, które na drodze swego rozwoju spotyka, wykazując przytem niemałą umiejętność w ciągłem przystosowywaniu się do istniejących warunków, wytwarzanych przez sytuację ogólną w Państwie.

ROZWÓJ KASY NA TLE OGÓLNEJ SYTUACJI GOSPODARCZEJ.

Kasa została uruchomiona w połowie 1928 roku, a więc w czasie dobrej jeszcze konjunktury. Po upływie zaledwie 2-ch lat, dla życia gospodarczego pomyślnych, t.j. 1929 i 1930 r., w ciągu których Kasa zgromadziła zł. 706 114.41 wkładów oszczędnościowych (stan z końca 1930 r.), nadszedł ciężki okres światowego kryzysu gospodarczego, który, pogłębiając się coraz bardziej, w roku 1932 osiągnął punkt największego nasilenia.

Kasa jednak i w tym okresie (1931 i 1932 r.) swej działalności wykazuje stały rozwój i wzrost funduszów obrotowych, w daleko wszakże powolniejszym tempie. Wkłady oszczędnościowe bowiem nie wykazują już tak żywiołowego przyrostu, jaki cechował poprzednie lata istnienia instytucji i powiększają swój stan zaledwie o zł. 95 620.03, osiągając z końcem roku 1932 sumę zł. 801 734.44.

W tym czasie, w związku z załamaniem się finansowem poszczególnych warsztatów pracy, Kasa stosuje daleko idące restrykcje kredytowe, zapobiegliwie zabezpiecza stare kredyty, a nowe udziela z nadzwyczajną ostrożnością.

Od roku 1933 następuje już pewna stabilizacja stosunków gospodarczych i, aczkolwiek sytuacja naogół jest w dalszym ciągu niepomyślna, to jednak lat 1933 i 1934 nie cechuje już dalsze pogłębianie się kryzysu, a nawet, w niektórych ważnych dziedzinach życia gospodarczego Polski, zaznacza się pewna i to niewątpliwa poprawa. Podnosi się cokolwiek ogólny stan wytwórczości przemysłowej, i chociaż sytuacja rolnictwa, oddziaływująca silnie na całe życie gospodarcze Polski, nie uległa zasadniczej zmianie, niemniej jednak akcja oddłużeniowa, którą prowadzi intensywnie Państwo, przyczynia się w znacznej mierze do poprawy gospodarczej, zmierzając do zapewnienia rentowności gospodarstwom rolnym przez dostosowanie zadłużeń i kosztów kredytu do zmniejszonej, na skutek spadku cen produktów rolnych, siły płatniczej rolników.

Akcja Rządu ma na celu przezwyciężenie kryzysu oraz uporządkowanie życia gospodarczego przez ustawowe regulowanie stosunków finansowych poszczególnych warsztatów pracy, obniżenie kosztów kredytu oraz przystosowanie cen do dzisiejszych warunków ekonomicznych. W wyniku tej akcji spodziewać się należy przywrócenia rentowności poszczególnym przedsiębiorstwom, co z kolei przyczynić się powinno do dalszej poprawy sytuacji.

Te i inne czynniki natury gospodarczej spowodowały, że, równolegle z nieznaczną poprawą stosunków materjalnych, nastąpiło wśród szerokich mas społeczeństwa duże odprężenie natury psychicznej. Społeczeństwo uzbraja się coraz bardziej w wiarę w lepszą przyszłość, wyzwalając się stopniowo z marazmu, i zaczyna rozumieć, że ta przyszłość zależy od zgodnego wysiłku wszystkich obywateli. Zarówno jednostki, jak i poszczególne warsztaty pracy szukają właściwych dróg i właściwych metod, wiodących do stworzenia sobie lepszych warunków egzystencji, bez uciekania się do pomocy zzewnątrz, i dostosowują się do zmienionych przez długotrwały kryzys warunków gospodarczych, drogą zaprowadzania najdalej idących oszczędności, zrównoważenia swych budżetów i porządkowania całokształtu indywidualnego życia gospodarczego.

Ta zmiana nastrojów wiąże się również z należytą oceną przez społeczeństwo polityki Rządu, zmierzającej stale do rozwoju kapitalizacji wewnętrznej i utrzymania zdrowej waluty.

Trudności, z któremi borykały się obce rynki finansowe nie dotknęły Polski, a społeczeństwo zdobyło zaufanie do własnej waluty, jednej

z najzdrowszych walut świata, uniezależnionej od zagranicy, bo opartej o kruszec złoty, z wyłączeniem pokrycia dewizowego. Społeczeństwo zrozumiało, że na fundamentach gospodarstwa narodowego, które są najzupełniej zdrowe, można będzie w niedalekiej przyszłości odbudować dobrobyt Państwa i jego obywateli. Pamiętać jednak należy o tem, że proces poprawy stosunków gospodarczych dokonywać się będzie w bardzo powolnem tempie, podobnie jak i kryzys pogłębiał się przez kilka lat.

W związku z pewną stabilizacją stosunków gospodarczych w ciągu 1933 i 1934 r., wzrosło w tym okresie również i tempo rozwojowe Kasy. Wkłady oszczędnościowe, których stan w końcu 1932 r. wynosił sumę zł. 801 734.44, wzrastają w ciągu 1933 roku do sumy zł. 934 962.59, a więc o sumę zł. 133 228.15 t.j. o 16,6%, podczas gdy łączny wzrost wkładów oszczędnościowych w ciągu dwuch lat 1931 i 1932 wynosił zaledwie kwotę zł. 95 620.03. W jeszcze szybszem tempie wzrastają wkłady oszczędnościowe w ciągu ostatniego roku sprawozdawczego, albowiem powiększają się z sumy zł. 934 962.59 na początku 1934 r. do sumy zł. 1 159 445.77 w końcu 1934 r., a więc aż o sumę zł. 224 483.18 t. j. o 24,0%.

WZROST WKŁADÓW.

Łączna suma wkładów ulokowanych w Kasie, obejmująca wkłady na książeczki oszczędnościowe oraz na rachunki czekowe, osiągnęła w końcu roku sprawozdawczego poważną kwotę zł. 1 238 661.77, wobec zł. 1 006 517.59 z roku poprzedniego, wzrosła zatem o zł. 232 144.18, a więc o 23,1%. W roku poprzedzającym 1933 przyrost ten był mniejszy i wynosił zł 150 618.15 t. j. 17,6%.

Powyższe zestawienie wskazuje niezbicie na systematyczny i stały wzrost wkładów, lokowanych w Kasie. Wzrost ten, w czasach w dalszym ciągu dla życia gospodarczego ciężkich, w okresie niezbyt jeszcze korzystnych dla kapitalizacji wewnętrznej warunków, jest najlepszym dowodem, a zarazem i miernikiem wielkiego zaufania, jakiem społeczeństwo darzy Kasę, tembardziej, że najwyższy stosunkowo wzrost wykazują wkłady oszczędnościowe osób i firm prywatnych. W dniu 31 grudnia 1934 r. wynoszą one sumę zł. 1 012 977 34, ulokowaną na 10964 książeczkach oszczędnościowych, zatem wobec zł. 767 033.20 z roku poprzedniego, ulokowanych na 9628 książeczkach, wzrosły o zł. 245 944 14 i 1 336 książeczek, a więc aż o 32,1% sumy wkładów i 13,9% liczby wkładców. W roku poprzednim 1933 wkłady oszczędnościowe osób i firm prywatnych wzrosły tylko o zł. 128 907.96 t. j. o 20,2%

Porównywując powyższe wyniki z rezultatami, osiągniętemi w latach ubiegłych, nietrudno wywnioskować, że tempo rozwojowe Kasy ponownie wzrasta i to z taką samą siłą i stałością, jak to miało miejsce w okresie przedkryzysowym, w okresie dobrej konjunktury. Poważne obniżenie z dniem 1 stycznia 1934 r. stopy procentowej, płaconej przez Kasę od wkładów, nie wywarło ujemnego wpływu na ich wzrost. Bezwzględne bowiem bezpieczeństwo wkładów, składanych w Kasie, usuwa na dalszy plan kwestję dochodów od powierzanych jej kapitałów.

REKLAMA
I KRZEWIENIE ZMYSŁU OSZCZĘDNOŚCIOWEGO.

Rozwijanie w najszerszych masach zmysłu oszczędnościowego jest głównym celem komunalnych kas oszczędności. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 24.X.1934 r. o komunalnych kasach oszczędności w art. 1, wyliczając cele tych instytucyj, na naczelnem miejscu stawia zagadnienie krzewienia zmysłu oszczędnościowego. Komunalna Kasa Oszczędności m. Włocławka, dążąc do osiągnięcia tego celu, nie szczędzi trudu i środków zarówno na reklamę, jak i na propagandę.

Wychodząc z założenia, że reklama samej instytucji, obok propagandy idei oszczędności, ma znaczenie pierwszorzędne, że reklama i propaganda muszą się nawzajem uzupełniać, że jedynie żywy przykład może skutecznie oddziałać na psychikę mas — władze Kasy, wzorem lat ubiegłych, przez cały okres sprawozdawczy dążyły do spopularyzowania Kasy oraz do rozwijania w społeczeństwie zmysłu oszczędnościowego przez stałe i systematyczne wiązanie jego zainteresowań, na każdym kroku i przy każdej okazji, z Kasą, jej rozwojem, z wynikami jej pracy i t. p.

Myśl przewodnią władz Kasy należycie oceniła prasa miejscowa, wykazując żywe zainteresowanie się instytucją i oddając wielkie

usługi nietylko jej samej, ale i całemu społeczeństwu, przez zachowanie, w pracy nad krzewieniem idei oszczędnościowej, ścisłej łączności z Kasą.

Poniższy szczegółowy opis działalności Kasy w tej dziedzinie świadczy o planowości i rozmiarach akcji propagandowej, jak również o właściwym doborze środków działania.

Zaufanie i popularność, jakie Kasa zdobyła dzięki swej racjonalnej polityce kredytowej, sprawności technicznej i nadzwyczajnej płynności, należało w dalszym ciągu pogłębiać przez odpowiednią reklamę, a przedewszystkiem przez podawanie do wiadomości publicznej sprawozdań, bilansów i innych danych, dotyczących działalności i rozwoju instytucji. Równolegle z propagandą na rzecz samej instytucji zwalczała Kasa tezauryzację oraz krzewiła zmysł oszczędnościowy wśród najszerszych warstw ludności nietylko Włocławka, ale i całych Kujaw. Celem popularyzowania skrótu K.K.O. oraz firmy Kasy, do późnej nocy płonie intensywnem światłem największa i najefektowniejsza w mieście reklama neonowa, składająca się z umieszczonych wysoko na dachu liter „K. K. O.", o wysokości 85 ctm. i rozpiętości 3,5 metra oraz z napisu „Komunalna Kasa Oszczędności", umieszczonego nad oknami biura Kasy, składającego się z liter o wysokości 45 ctm, a rozpiętości ca 12 mtr. Ponieważ siedziba Kasy mieści się przy obszernym placu w najruchliwszym punkcie miasta, omawiana reklama zdobi plac i znakomicie popularyzuje instytucję, rzucając się w oczy przechodniów całą swą wyrazistością i siłą. Dla celów stałej i racjonalnej propagandy wyzyskano również 4 duże okna wystawowe, ściągające widzów i budzące szczere zainteresowanie.

W wzmiance p. t. „K. K. O. miasta Włocławka w obrazach" czasopismo „Oszczędność" w Nr. 13 w ten sposób opisuje, urządzoną w oknach lokalu Kasy, wystawę propagandową i dekoracje, oceniając równocześnie celowość takiej reklamy i zamieszczając w tym samym numerze fotografje poszczególnych witryn, jak również fotografję całości wystawy i dekoracyj:

„K. K. O. miasta Włocławka w obrazach".

„W obecnym numerze „Oszczędności" zamieszczamy trzy zdjęcia pięknej dekoracji w oknach K. K. O. miasta Włocławka. Oryginalnie pomyślana i dobrze wykonana przez artystę-malarza p. T. Kurpińskiego, dekoracja czterech okien lokalu Kasy przedstawia w estetycznej formie działalność i rozwój Kasy w latach 1928—1934. Uzupełnieniem witryn są napisy neonowe na gmachu; całość dekoracji, zwłaszcza przy świetle elektrycznem, działa sugestywnie efektami barwnemi na wzrok widza; a wiadomo, że w ten sposób daleko łatwiej przekonać publiczność, aniżeli suchemi cyframi.



Ogólny widok biura Kasy w porze nocnej.

Dwa okna boczne ilustrowane są barwnemi wykresami statystycznemi, przedstawiającemi rozwój wkładów oszczędnościowych i wzrost książeczek oszczędności w Kasie na przestrzeni lat 1928 — 1934.

Wielkie okno środkowe gmachu K. K. O. zajmuje plakat z odpowiedniemi napisami i obraz, przedstawiający tłum ludzi, którzy z pośród wszystkich warstw przychodzą składać swoje oszczędności w Kasie.

Drugie okno środkowe przedstawia miłą scenkę rodzinną, wyobrażającą rodzinę, która dzięki oszczędnościom kupiła sobie willę na zboczach Szpetala, z pięknym widokiem na Włocławek

Należałoby życzyć, aby za przykładem Kasy miasta Włocławka, poszły inne nasze Kasy, wykorzystując ten doskonały środek propagandy, jakim jest estetycznie wykonana dekoracja barwna okien i gmachu K.K.O., zaś p. Dyrektorowi Mystkowskiemu można pogratulować dobrego pomysłu".

Podobne recenzje zamieściły wszystkie miejscowe czasopisma.

Na początku roku sprawozdawczego rozdano wkładcom 1500 sztuk kalendarzyków propagandowych. W ciągu stycznia ogłoszono w 4 miejscowych dziennikach: „A.B.C.", „Expressie Kujawskim", „Dzienniku Kujawskim" i „Echu Kujawskim" oraz w „Tygodniku Polskim" bilans brutto na dzień 31 grudnia 1933 r., bilans netto wraz z rachunkiem strat i zysków za rok ubiegły, wreszcie protokół Komisji Rewizyjnej i obszerne sprawozdanie ogólne z działalności Kasy za ubiegły okres operacyjny, zajmujące prawie całe strony czasopisma. W ciągu miesiąca lutego rozpowszechniono 500 egzemplarzy kosztownego sprawozdania za rok poprzedni, zawierającego 67 stron druku. Mając na celu zapoznanie również i szerszych warstw społeczeństwa z całokształtem działalności Kasy, poszczególne wyjątki z tego sprawozdania oraz inne dane, ilustrujące rozwój Kasy, zamieszczano w ciągu lutego i marca we wszystkich miejscowych czasopismach. Oto tytuły odnośnych wzmianek, wiążących się ściśle ze sprawozdaniem rocznym: „Obrót kasowy K.K.O. m. Włocławka", „Ilu wkładców posiada K.K.O. m. Włocławka", „Wkłady oszczędnościowe w K.K.O. m. Włocławka", „Niebywały wzrost wkładów w K.K.O. m. Włocławka", „Lokata kapitałów w K.K.O. m. Włocławka", „Nie 17,4%, lecz 21,1% wzrosły wkłady w K.K.O. m. Włocławka", „Sprawozdanie K.K.O. m. Włocławka za r. 1933", „Działalność K.K.O. m. Włocławka", „Kapitał zakładowy i fundusz zasobowy K.K.O. m Włocławka", „Tajemnica wkładów w K.K.O. m. Włocławka", „Pożyczki hipoteczne w K.K.O. m. Włocławka", „Ruch książeczek oszczędnościowych w K.K.O. m. Włocławka", „Podział wkładów oszczędnościowych w/g zawodów w K.K.O. m. Włocławka", „Depozyty K.K.O. m. Włocławka", „Bezpieczeństwo wkładów ulokowanych w K.K.O. m. Włocławka", „Książeczki oszczędnościowe K.K.O. m. Włocławka", „Samorząd Miejski o K.K.O. m. Włocławka", „Pożyczki zabezpieczone hipotecznie w K.K.O. m. Włocławka", „Poznańskie „Czasopismo Kas Oszczędności" o K.K.O. m. Włocławka".

W tych popularnych wzmiankach, umieszczanych w prasie miejscowej, zapoznawała Kasa w krótkich słowach opinję publiczną ze wszystkiemi istotnemi szczegółami działalności Kasy za ubiegły okres sprawozdawczy, a jako typowy wzór tego sposobu propagandy niech służy jedna z wielu:

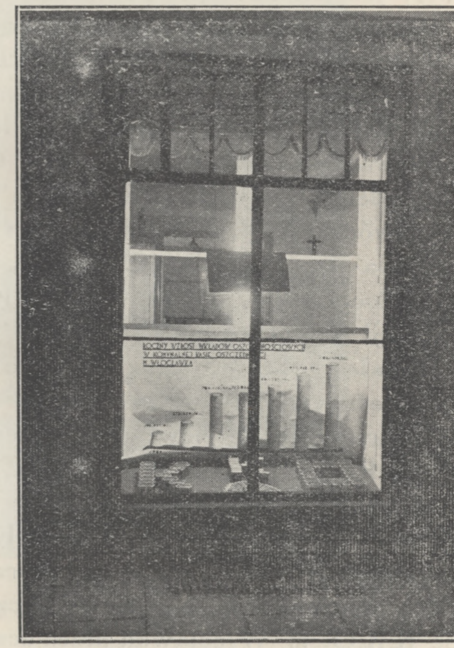
„A.B.C." Nr. 21 z dnia 22 stycznia 1934 r.

„Niebywały wzrost wkładów Oszczędnościowych w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Włocławka".

„Jak już donosiliśmy rok 1933 zaznaczył się wyjątkowo wielkim wzrostem wkładów w K. K. O. m. Włocławka, z sumy zł. 900.649,44 na początku roku do sumy zł. 1.038.767,59 z końcem roku sprawozdawczego.

W jeszcze większym stopniu wzrosły obroty na rachunkach wkładowych w roku 1933 poważna kwotą zł. 8.020 823,53 wobec zł. 5.921.814,35.

Cyfry powyższe nie potrzebują dłuższych komentarzy, gdyż same przemawiają za K.K.O. m. Włocławka, dowodząc, że jest to najżywotniejsza instytucja kredytowa, ciesząca się bezwzględnem i podstawowem zaufaniem najszerszych warstw miejscowego społeczeństwa".



Dekoracja I-szego okna wystawowego.

W następnych miesiącach podawano do wiadomości publicznej wszelkie dane o działalności, rozwoju i organizacji instytucji, bądź to w formie notatek dziennikarskich, bądź też wywiadów i t. p., pamiętając o tem, że gazeta dociera do szerokich rzesz czytelników i przysparza Kasie

wkładców, dopomagając skutecznie w gromadzeniu kapitału narodowego

Umiejętnie dobierane tytuły wzmianek, sprawozdań lub artykułów, same już niejednokrotnie mówią za siebie, same są reklamą instytucji lub propagują ideę oszczędności np.: „Ćwierć miljona zł. na pożyczki w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Włocławka", „Oszustwo nie doszło do skutku", „Wzrost wkładów oszczędnościowych w K.K.O. m. Włocławka", „Przyjmowanie wkładów w godzinach wieczorowych przez K.K.O. m. Włocławka", „Przełomowy dzień w K.K.O. m. Włocławka", „Przeszło miljon złotych na książeczkach oszczędnościowych", „Imponujący wzrost wkładów w K.K.O. m. Włocławka, — wkłady na książeczki oszczędnościowe przekroczyły już miljon złotych", „Kasa K. K. O.", „Oczywiście przeszło 1.000.000 złotych, a nie przeszło 100.000", „Wkłady na książeczki oszczędnościowe w K. K. O. m. Włocławka z każdym dniem wzrawzrastają", „K.K.O. m. Włocławka w obrazach", „Oblężenie wystaw K.K.O. m. Włocławka na Placu Wolności", „Zjazd K.K.O. Województwa Warszawskiego w Ciechocinku, od specjalnego korespondenta", „Drugi dzień Zjazdu", „Na marginesie Zjazdu K.K.O. Województwa Warszawskiego w Ciechocinku — Cel zjazdu — Propaganda—Prasa—Film—Uwagi", „Kredyty rzemieślnicze w K.K.O. m. Włocławka", „Działalność K.K.O. m. Włocławka w świetle lustracji szczegółowej — Wywiad z p. Radcą Kohlmannem", „Co wykazała lustracja szczegółowa K.K.O. m. Włocławka", „Jak rosną wkłady w K. K. O. m. Włocławka", „Zjazd K. K. O. w Warszawie", „Nowe udogodnienia w K.K.O.", „Ulgi kredytowe w K. K. O. m. Włocławka", „Echa Zjazdu Komunalnych Kas Oszczędności", „Organizowanie lombardu przez K K. O. m. Włocławka", „Nowy okres rozwoju Komunalnych Kas Oszczędności", „Członkowie władz nie mogą korzystać z kredytu w instytucji, którą reprezentują", „Dzień Oszczędności w Polsce", „Zwiedzanie K.K.O. m Włocławka przez uczniów Gimnazjum im. Długosza", „Dzień Oszczędności", „Z działalności Komunalnej Kasy Oszczędności m. Włocławka", „Nowa ordynacja podatkowa, a tajemnica wkładów oszczędnościowych", „Wzrost wkładów w K. K. O. m. Włocławka", „Jak Włocławek obchodził „Dzień Oszczędności" we Włocławku".

Oto treść jednej z podanych powyżej wzmianek p. t.:

„Przełomowy dzień w K.K.O. m. Włocławka. Przeszło miljon złotych na książeczkach oszczędnościowych".

„Jak już donosiliśmy w końcu 1933 r. łączna suma wszystkich wkładów ulokowanych w K.K.O. m. Włocławka przekroczyła zł. 1.000 000,— W dniu 1 stycznia 1934 r. wy-



Dekoracja II-go okna wystawowego.

nosiły one kwotę zł. 1.038.767,59, w czem wkładów na książeczki oszczędnościowe zł. 934.962,59, na rachunkach czekowych zł. 71.555.— i kredytów bankowych zł. 32.250,—.

Z zadowoleniem notujemy, że rosnące stale wkłady na same tylko książeczki oszczędnościowe, poraz pierwszy przekro-

czyły jeden miljon złotych i wynosiły ściśle zł. 1.006,088,96. Wspaniały rozwój instytucji ilustruje najlepiej wzrost wkładów ulokowanych na książeczkach oszczędnościowych w poszczególnych latach istnienia Kasy:

w końcu 1928 r.	zł.	192.024,04
„ 1929		373.872,76
„ 1930		706.114,41
„ 1931		717.055,68
„ 1932		801.734,44
„ 1933		934.962,69
wczoraj		1.006.088,66

Powyższe cyfry — to zaufanie!"

W związku z wejściem w życie nowego Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności, które wprowadziło szereg zmian ustrojowych, umieszczony został w prasie codziennej specjalny cykl wzmianek, oświetlających poszczególne postanowienia tego Rozporządzenia, celem zapoznania czytelników z podstawami prawnemi K.K.O., a podanych w popularnej formie pod następującemi tytułami: „Komunalne kasy oszczędności w świetle nowego ustawodawstwa", „Całkowite bezpieczeństwo wkładów ulokowanych w K.K.O.", „Charakter publiczno-prawny K.K.O.", „Odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania K.K O.", „Minister Skarbu Prof. Zawadzki o sytuacji finansowej Państwa—Sytuacja K.K.O.", „Organizacja K.K.O.", „Zakres działania K.K.O.", „Bezwzględne bezpieczeństwo wkładów, ulokowanych w K.K.O. m. Włocławka".

Podajemy treść tej ostatniej wzmianki:

„Bezwzględne bezpieczeństwo wkładów, ulokowanych w K. K. O. m. Włocławka".

„Na podstawie art. 37 nowego prawa o K.K.O. wkłady na książeczki oszczędnościowe wolne są od zajęcia do wysokości zł. 2.500.—. Sumy wyższe od zł. 2.500.— można zająć do wysokości nadwyżki ponad te zł. 2.500.—, ale tylko w tym wypadku, o ile komornik lub egzekutor skarbowy uprzednio odbierze wkładcy książeczkę oszczędnościową. Bez odebrania książeczki oszczędnościowej komornik nie może nigdy zająć wkładu ulokowanego w K.K.O. m. Włocławka z uwagi na art. 33 prawa o K.K.O., stanowiący, że wypłaty z książeczki oszczędnościowej mogą być dokonywane nie inaczej, jak tylko za jej przedstawieniem.

Nie może zatem komornik lub sekwestrator skarbowy zgłosić się do Kasy i dokonać zajęcia wkładu danej osoby, bez przedstawienia Kasie odnośnej książeczki oszczędnościowej. Kasie nie wolno ujawnić nikomu, kto jest wkładcą i ile ulokował w Kasie, ponieważ na podstawie art. 15 prawa o K.K.O. członkowie organów Kasy Oszczędności i jej pracownicy obowiązani są do zachowania bezwzględnej tajemnicy, co do znajdujących się w Kasie Oszczędności kont, wkładów i depozytów oraz ich wysokości.

Przepisy te wiążą się zresztą ściśle z charakterem wkładów oszczędnościowych i książeczki oszczędnościowej, która jest dokumentem na okaziciela. Art. 34 prawa o K.K.O. stanowi, że do umownego przeniesienia własności książeczki oszczędnościowej na inną osobę wystarcza jej wręczenie, a okaziciel jej, chociażby książeczka wystawiona była na imienne oznaczoną osobę, będzie uważany za jej właściciela, o ile w samej książeczce niema zastrzeżeń. W związku z powyższem Kasa nigdy nie wie, kto w danej chwili jest właścicielem wkładu, ponieważ ten na którego imię wkład w księgach Kasy jest zapisany, mógł już w międzyczasie przenieść tytul własności na inną osobę przez zwykłe wręczenie jej książeczki, bądź też o ile jest zastrzeżenie przez wręczenie jej książeczki i upoważnienie jej na piśmie do podjęcia scedowanego wkładu.

Biorąc pod uwagę i dalsze przywileje, w które ustawodawca wyposażył książeczki oszczędnościowe K.K.O, a mianowicie, że wkłady na książeczki oszczędnościowe mają charakter lokat z bezpieczeństwem prawnem (pupilarnem), i że książeczki oszczędnościowe przyjmowane są na kaucje i wadja wymagane z jakiegokolwiek tytułu przez władze, urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe i komunalne oraz monopole państwowe, narówni z kaucjami i wadjami składanemi w gotówce, należy podkreślić, że Komunalna Kasa Oszczędności miasta Włocławka (K.K.O.) zapewnia swym wkładcom bezwzględną tajemnicę i bezpieczenstwo powierzonych jej oszczędności, jak również wygodne i korzystne rozporządzanie książeczką oszczędnościową".

Ponadto Kasa umieszczała we wskazanych wyżej dziennikach oraz w „Tygodniku Włocławskim", w humorystycznym „Cyruliku Włocławskim", w jednodniówkach „Właściciel Nieruchomości", „Kupiec

Kujawski" i w innych zamiejscowych pismach długi szereg ogłoszeń oraz wzmianek pod ogólnym tytułem: „Z K. K. O. m. Włocławka".

W „Tygodniku Polskim" pojawiały się wiersze propagandowe p. t. „Zachęta na czasie" i „Droga do szczęścia".

Oto tekst tego ostatniego wiersza:

„Droga do szczęścia".

„Paweł i Gaweł w jednym stali domu:
jeden na strychu, na parterze drugi;
Paweł nie winien był grosza nikomu,
Gaweł po uszy ugrzązł w wielkie długi;
liczne pożyczki poganiał wekselkiem
i tem się cieszył, że... „jakoś to będzie".
Paweł żył sobie w dobrobycie wielkim
Choć równą z Gawłem brał pensję w... urzędzie.

Znosił to Gaweł, nareszcie — nie może
poszedł do Pawła i mówkę mu pali:
bogaty jesteś? — daj ci Panie Boże
myśmy nie takich już paniczów znali.
Na mnie znać biedę, przystrojoną w łaty,
lecz nie znam szachrajstw, nie pójdę za kraty.
Uśmiał się Paweł i Gawłowi rzecze
moja zamożność na pracy jest wsparta

i... oszczędzaniu, naiwny człowiecze,
oto jest bogactw najprawdziwsza karta.
Zdumiał się Gaweł, lecz słowa nie pisnął,
na strych powrócił i czapkę nacisnął...
nazajutrz Paweł wielce szczęśliw chrapie,
(w K. K. O. Włocławka znów setkę odłożył)
a tu... Gawełek przygnębiony człapie,
blady, bo spać się wcale nie położył

— Pawle... Pawełku, rzecze doń w pokorze...
mam tu... pięć złotych... może je odłożę?..
— Tak, tak Gawełku leć na Plac Wolności,
do Komunalnej Kasy Oszczędności!
naszego miasta, tam pewny kapitał
i o pożyczki już nie będziesz pytał.

— — — — — — — — — — —

Trzy lata przeszły... Powiem wam pocichu
Gaweł nie zna długów, nie mieszka na strychu.

*

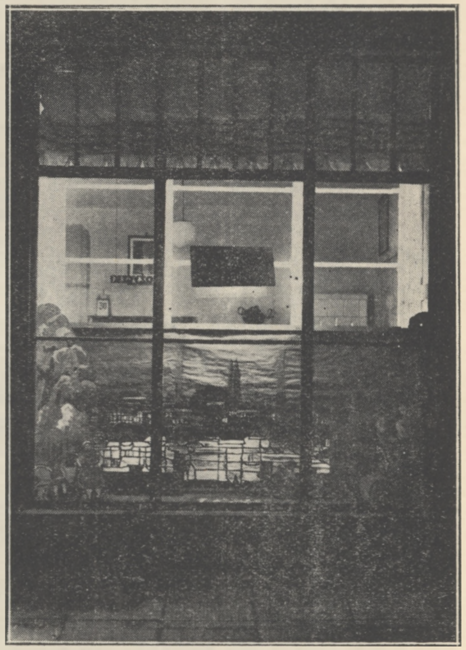
W powiastce morał taki tu znajdziecie:
Oszczędność jest drogą do szczęścia na świecie.

M. G."

„Echo Kujawskie" drukuje między innemi w „Dniu Oszczędności" następujący feljetonik:

„Oszczędzaj, ale żony nie bij! Sensacyjna sprawa w dniu oszczędności".

„Na wokandzie Sądu Grodzkiego znalazła się rzeczywiście sensacyjna i oryginalna sprawa, która tak wśród sędziów, jak i personelu urzędniczego Sądu oraz publiczności wywołała wielkie zaciekawienie.



Dekoracja III-go okna wystawowego.

W chwili kiedy woźny wywołał nazwiska Wincenty Morawski oskarżony i Marjanna Morawska pokrzywdzona, dwoje ludzi, siedzących do tego czasu zupełnie spokojnie, zgodnie na ławie dla publiczności, powstało z miejsc, rzuciło na siebie nienawistne spojrzenia i zbliżyło się do stołu sędziowskiego.

Czy oskarżony Wincenty Morawski — zapytał sędzia—przyznaje się do tego, że pobił w sprzeczce żonę swą Marjannę Morawską? — Niby pobiłem, odpowiada oskarżony, ale Najwyższy Trybunale, toć to ona moja małżonka ślubna, zasłużyła w zupełności na to. Bo było to tak: Mamy budkę z cukierkami i wodą sodową. Jak było lato, ciepło, ludzie się grzali, to wodę pili, zarabiało się poniekąd. Później zimą, to pie-

czywo sprzedawaliśmy, mleko i innego nabiału troszeczkę. Tak, że się jakoś żyło i tylko Bogu dziękować, że jest na chleb.

Ale razu pewnego wstajemy rano, a tu piękny sklep nam w sąsiedztwie wyrósł. Niby galanteryjny. Ludzie stają i dziwują się takie piękne rzeczy we wystawie. Myślę ja i myślę, kto to mógł go założyć, ale tu nagle ludzie mówią, że to Frankowscy założyli. Nadziwowałem się co niemiara bo jeszcze niedawno bryndza i mortus u nich, a dziś tak piękny sklep.

Lecę więc ja do nich, biorę starszego Frankowskiego na bok, mówię: jak ci przyjacielem jestem, winszuję ci serdecznie tego sklepu, aby ci się dobrze powodziło, po wszystkie czasy. Moją rękę masz na to, że ja cię zawsze poprę i tylko do ciebie kupić przyjdę. Powiedz ty jednak mnie, jak przyjacielowi jakeś to ty do takiego sklepu doszedł? Wziął mnie Frankowski starszy pod rękę i mówi: Innemu to bym nie powiedział, ale tobie to całą prawdę powiem. Widzisz ja tylko oszczędzałem Jak pracę dostałem, to mówię ci zbytecznego grosza nie wydałem Wszystko ładnie składałem i tak gotówki trochę zebrałem. To nic trudnego. pamiętaj tylko, nim wydasz złotówkę to dokładnie się namyśl czy to konieczne i czy nie lepiej byłoby ją oszczędzić. Hulać to ty lubisz i spoczątku trudno ci będzie. ale się przyzwyczaisz. Oszczędzaj kochanie, a i ty taki sklep będziesz miał. Kredyt dostaniesz, obywatel będziesz. Tylko, aby oszczędzaj.

Poszedłem ja do domu i mówie mojej starej, słuchaj matka, oszczędzać od dzisiaj będziemy i sklep spożywczy sobie założymy. Tak jak Frankowscy to zrobili. A pamiętaj grosza nadarmo nie wydamy. Skończyły się dobre czasy, na fatałaszki już wydawać nie będziemy. A oszczędnością to ja ci mówię do wszystkiego dojdziesz.

Zaczęliśmy oszczędzać, ale tak na fest. Nie pofolgowałem sobie ani jej na chwilę. Tak tylko grosz ciup do skarbonki, znowu grosz ciup i tylko liczyliśmy ile pieniędzy już jest, a ile nam brak do sklepu. No i dzisiaj mamy sklep spożywczy. Na całej ulicy równego niema. Może też pan sędzia — tu podniosła się pierś pana Morawskiego — zechce łaskawie odwiedzić nas w sklepie. Zakład jak cacko.

A jakże, prosimy uprzejmie, przytaknęła pani Marjanna, zapominając zupełnie o swej roli pokrzywdzonej przez męża. Prosimy pięknie.

Sędzia w tej chwili nie wiedział co czynić, czy też uśmiechnąć się łagodnie, czy też skarcić oskarżonego za dygresję. Wreszcie zapytał: ale jaki to ma związek z pobiciem? Tu nie chodzi o sklep spożywczy, ale właśnie o pobicie, gdzie związek.

A proszę, Wysoki Kodeksie, to było tak. Te pieniądze, które oszczędzaliśmy, ja kładłem do Komunalnej Kasy Oszczędności m. Włocławka, tej co to na placu Wolności ma. Mówię ja mojej starej: Kasa bogata, pewna, złodzieje cię nie okradną, jak w domu, a i kredyt później dostaniesz nawet. W domu niepewne nigdy, złodzieje skradną i oprocentowania nie dostaniesz tak jak w Kasie. A ona, niby moja małżonka, tylko mówi, pod poduszką trzymaj, najpewniejsze. Tak moja babka robiła i tak jest dobrze. Co tam będziesz oddawał innym twoje pieniądze?

Oj, napracowałem się ja z moją babą, nim jej wyjaśniłem wreszcie, że racji nie ma i tylko do tej Kasy Oszczędności na Pl. Wolności należy składać nasze grosze. Ona nic tylko, aby pod swoją poduszkę wsadzi.

No, ale dlaczego oskarżony pobił swoją żonę?

Bo to, Kochany Sądzie, było tak. Baba pieniądze pod poduszką miała, chłopak jakiś podpatrzył i skradł jej. Dużo nie było, kilka złotych zaledwie, ale mów ty z głupią babą, co nierozumie, że pieniądze do Kasy trzeba oddać, to nie skradną. Wyłoiłem jej skórę co się zowie, ale należało jej się po sprawiedliwości. Ja, Wysoki Sądzie, nic nie winien jestem. Biłem, ale słusznie biłem i kara jej się należała.

Wobec tego, że akurat był 31 października, t. j. Międzynarodowy Dzień Oszczędności, sędzia pochwalił Morawskich za to, że oszczędzali, przyznał rację, że w Komunalnej Kasie Oszczędnosci m. Włocławka składa swe pieniądze, ale jednocześnie zapowiedział surowo, że żony bić nie wolno. Małżonkom zaś zaproponował pogodzenie się.

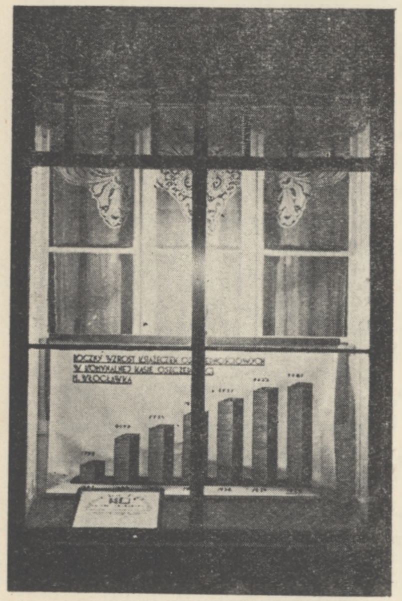
Państwo Morawscy chętnie przystali na propozycję sędziego i pogodzili się. Właściwie to już dawno do siebie żalu nie mieli, ale przeprosić się nie wypadało im.

Bohaterowie Dnia Oszczędności w triumfie i zgodzie poszli do domu żegnani zazdrosnemi spojrzeniami publiczności. A przecież to takie proste: wystarczy oszczędzać...!"

Ogółem w ciągu roku sprawozdawczego Kasa zamieściła w prasie zgórą 200 wzmianek, ogłoszeń, artykułów i sprawozdań, wykazując

dobitnie, że rolę jej w propagowaniu idei oszczędnościowej w zupełności docenia, że współudział prasy z Kasą był w roku sprawozdawczym równie żywotny, jak to miało miejsce w latach ubiegłych.

Niezależnie od propagandy idei oszczędnościowej w prasie, Kasa zamieszczała szereg ogłoszeń, artykułów, wzmianek i haseł we wszystkich tego rodzaju wydawnictwach, które, bądź to mają na terenie miejscowym i na terenie całych Kujaw swoją tradycję i cieszą się pokupem lub poczytnością, bądź też, ze względu na swą treść i rodzaj, są bardzo rozpowszechnione wśród szerokich mas ludności, stanowiąc niejako artykuł pierwszej potrzeby. W bardzo popularnym i powszechnie nabywanym na terenie Kujaw kalendarzu „Kujawianin" Kasa zamieściła obszerny artykuł o charakterze informacyjnym i sprawozdawczym oraz fotografię siedziby Kasy. Podobne artykuły zamieszczone zostały w innych regionalnych wydawnictwach tego typu.



Dekoracja IV-go okna wystawowego.

Znakomicie w celach reklamowych wykorzystane zostały również dwukrotnie wydane w roku 1934 rozkłady jazdy pociągów dalekobieżnych, podmiejskich, kolejek wąskotorowych, autobusów i statków pasażerskich. Rozkład jazdy wogóle, a tembardziej rozkład tani, nieskomplikowany, wydany w sposób prosty, zawierający dane interesujące miejscową ludność, znajdzie zawsze nabywców. Posiadacz takiego rozkładu jazdy nietylko sam, ale i całe grono jego krewnych i znajomych, stale z niego korzysta i zawsze, ile razy bierze go do rąk, siłą rzeczy, musi zwrócić uwagę na dowcipnie zamieszczoną na nim reklamę instytucji. Zaznaczyć należy, że zgórą 100 egzemplarzy tych rozkładów Kasa bezinteresownie rozdała swoim wkładcom, resztę zaś sprzedawano w kioskach, księgarniach,

i sklepach z materjałami pisemnemi. Nawet spisy obonentów telefonicznych i książeczki kontrolne dezynfekcji aparatów telefonicznych zostały wykorzystane przez Kasę w celach reklamowych.

Następnie Kasa sięgnęła do najbardziej nowoczesnego środka reklamy, a mianowicie do filmu.

Film propagandowy K. K. O. miasta Włocławka, wyświetlany w kinach Włocławka oraz podczas Zjazdu dyrektorów K. K. O. woj. Warszawskiego w Ciechocinku na wystawie propagandy oszczędności, jest filmem ruchomym o ogólnej długości taśmy ca 50 metrów. Film ten przedstawia szereg fragmentów, zaczerpniętych z życia Kasy, przeplatanych hasłami, sentencjami i cyframi. Akcja, stanowiąca treść filmu, zręcznie połączona z napisami, nabiera jeszcze większej barwy przez to, że odbywa się na tle biura Kasy, a poszczególne obrazy przedstawiają równocześnie jego wewnętrzne urządzenie oraz widok na siedzibę Kasy zarówno w dziennej, jak i nocnej porze.

W krótkim opisie treść filmu K.K.O. m. Włocławka przedstawia się następująco:

Poszczególne fragmenty.

1

Skrót z liter, rosnących w szybkiem tempie od najmniejszych do olbrzymi h rozmiarów.

K. K. O.

2.

Komunalna
Kasa
Oszczędności
miasta Włocławka
Plac Wolności 3.

3.

Przyjmuje wkłady
na książeczki
oszczędnościowe

4.

Już od 1 zł.

5.

Wezwanie zakończone dużym wykrzyknikiem!

Oszczędzajcie!

6.

Przedstawia znany plakat Samorządowego Instytutu Wydawniczego, na którym widnieje postać roześmianego chłopca z chorągiewką i książeczką oszczędnościową w ręku, na tle z napisem:

Ja oszczędzam, a Wy?!

7.

My też!

8.

Przedstawia długi ogonek dziatwy szkolnej, która się tłoczy do urzędnika Kasy, przyjmującego wkłady; młodociany klijent jeden za drugim podchodzi ze skarbonką, której zawartość, po dokładnem przeliczeniu, urzędnik zapisuje na książeczkę. Reszta dziatwy podniosła w górę swe książeczki, tworząc z nich cały las, odpowiadając w ten sposób dobitnie na okrzyk: „Ja oszczędzam, a Wy?!" słowami 7-ego fragmentu „My też!". Fragment ten ilustruje dokładnie poniżej umieszczone zdjęcie z taśmy omawianego filmu.



9.

Kto się uczy oszczędzać
od młodych lat,
ten nigdy w życiu
nie spotka się z nędzą.

10.

5000 dzieci na Kujawach
składa stale swe oszczędności
w K. K. O. miasta Włocławka.

11.

Przedstawia dokładny przebieg operacji w związku z przeliczeniem zawartości skarbonki, wpisaniem jej na książeczkę i wydaniem uczniowi opróżnionej szkatułki. Fragment ten ilustruje poniżej umieszczone zdjęcie z taśmy omawianego filmu.



12.

Przedstawia obrazowo, jak rosną wkłady; na stole, narazie zupełnie pustym, pojawia się złotówka, do której stopniowo przybywają inne, tworząc w końcu dość wysoką nakształt cylindra, kolumnę, koło której rozkładają się następnie jeden za drugim banknoty 20 złotowe, 50 złotowe, 100 złotowe i t. d.

13.

Napis z liczbą statystyczną, który jednakże nie odrazu zostaje podany w pełnem brzmieniu, lecz po jednej literze i w kolejności: j, ju, już, już 1, już 10, już 10.0, już 10.00, już 10.000.

Już 10.000

14.

mieszkańców Włocławka złożyło swe oszczędności

15.

w K. K. O. miasta Włocławka

16

na łączną sumę około

17.

zł. 1.200.000.

18.

Przedstawia widok na salę operacyjną w godzinach biurowych, co ilustruje umieszczone poniżej zdjęcie z taśmy omawianego filmu.



19.

Prawne (pupilarne) bezpieczeństwo wkładów.

20.

Tajemnica wkładów prawnie zastrzeżona.

21

Przedstawia ogólny widok na siedzibę Kasy w dzień.



22.

Przedstawia ogólny widok na siedzibę Kasy w nocy.

W związku z urządzanemi imprezami i zawodami sportowemi Kasa również nie zaniedbała swego obowiązku propagowania idei oszczędnościowej oraz popularyzowania instytucji. Przeznaczając kilka nagród dla pewnych grup, zespołów lub pojedyńczych zawodników, Kasa nietylko przyczyniła się do należytego poparcia urządzanych zawodów z dziedziny wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego, ale równocześnie wyzyskała nagrody te w celach pro-

pagandowych, przyznając je w większości wypadków w formie wkładów na książeczki oszczędnościowe.

Podczas strzelania pod hasłem: „10 strzałów ku chwale Ojczyzny", Kasa przyznała 3 nagrody pieniężne: I na zł. 50.—, II na zł. 30.— i III na zł. 20.— w formie wkładów na książeczki oszczędnościowe; na zawodach pod hasłem: „Szukamy olimpijczyków" — jedną nagrodę również w postaci 10 zł. wkładu na książeczkę oszczędnościową; dla Kujawskiego Klubu Wioślarskiego — 2 nagrody przechodnie w postaci pucharów srebrnego i alabastrowego z odpowiedniemi napisami, które będą ogłaszały firmę Kasy we wszystkich tych miejscowościach, dokąd powędrują w czasie rozgrywek międzyklubowych i wreszcie 3 nagrody — w związku z zawodami sportowemi Policji Państwowej woj. Warszawskiego: jedna pieniężna w postaci wkładu 25 zł. na książeczkę oszczędnościową oraz dwie w postaci srebrnej papierośnicy i figury metalowej, wyobrażającej ks. Józefa Poniatowskiego.

Szczególną jednak uwagę Kasa zwracała, podobnie jak w latach ubiegłych, na krzewienie zmysłu oszczędnościowego wśród młodzieży szkolnej. Jest to pole najwdzięczniejsze do działania i najbardziej podatne Młode pokolenie, które ma przyjąć na swe barki losy Polski, musi wyrobić w sobie cnotę oszczędzania, musi rozumieć, że jedynie przez oszczędność i pracę sobie i Ojczyźnie zbuduje przyszłość, musi umieć oszczędzać, ażeby, dzięki tej cnocie, mogło podołać wielkim zadaniom, pozostawionym przez starszych otwartemi. W roku sprawozdawczym Kasa zasilała wszystkie szkoły „Gazetką Oszczędnościową" w ilości 200 egzemplarzy miesięcznie, niezależnie od przydzielanych, co pewien czas, m. in. i w „Dniu Oszczędności", broszur, książek, plakatów i ulotek. Podobnie jak w latach ubiegłych, Kasa również i w roku 1934 rozdała wśród młodzieży szkół średnich i powszechnych zarówno żeńskich, jak i męskich 634 książeczki oszczędnościowe z 1 zł. wkładem zawiązkowym. W roku sprawozdawczym przybyła do Kasy trzecia z rzędu wycieczka młodzieży gimnazjalnej, a mianowicie 8-ej klasy Gimnazjum im Długosza w celu zwiedzenia urządzeń instytucji. Dyrektor Kasy udzielił uczestnikom wycieczki wyczerpujących objaśnień, zapoznał ich z celami, z działalnością i organizacją K.K.O. w Polsce, wreszcie

omówił szereg zagadnień, związanych z kapitalizacją wewnętrzną kraju, jak również znaczenie jej dla gospodarstwa narodowego.

W „Dniu Oszczędności", gdy inne instytucje bankowe, bądź to przez iluminowanie i dekorację swych siedzib, bądź też przez umieszczanie na widocznych miejscach afiszów propagandowych, starały się dzień ten wykorzystać w celu reklamy swych firm oraz propagandy idei oszczędnościowej — K. K. O. miasta Włocławka, której siedziba cały rok, zarówno w dni codzienne, jak i świąteczne, do późnej nocy ozdobiona jest reklamą świetlną, a obrazy i plakaty propagandowe upiększają jej okna wystawowe i wnętrze biura, której film propagandowy pojawiał się co pewien czas na ekranach kin Włocławka, nie potrzebowała wiele dodawać w celu uczczenia „Dnia Oszczędności", gdyż znaczenie idei oszczędności dla społeczeństwa i kraju podkreślała w każdym innym szarym dniu roku.

Niemniej jednak rozdano wśród młodzieży i klijentów 20 szt. nowowydanych przez Samorządowy Instytut Wydawniczy plakatów, pociągających barwą i treścią, 40 sztuk książek z dziedziny zagadnień oszczędnościowych p. t. „Dzieje Oszczędności w Polsce" i „Oszczędność szkolna", 320 szt. broszurek, na najrozmaitsze tematy, zawierających w treści świetnie ujęte hasła i rady, 500 sztuk broszur Ryszarda Lenartowicza p. t. „Martwy a żywy pieniądz", 300 sztuk broszur Stanisława Jacyny p. t. „Oszczędzajmy!", 300 sztuk ulotek „Hymn do oszczędności", wydanych przez Samorządowy Instytut Wydawniczy oraz kilkaset książeczek oszczędnościowych z wkładami zawiązkowemi wśród młodzieży szkolnej, o czem już była mowa.

Na zakończenie wypada w szczegółach podkreślić udział Kasy w wystawie propagandy oszczędności w Ciechocinku, urządzonej podczas Zjazdu K. K. O. woj. Warszawskiego w dniach 1 i 2 czerwca 1934 r.

Na wystawie tej Kasa przedstawiła imponujący zbiór 400 artykułów i notatek dziennikarskich, mających na celu propagandę oszczędności. Zbiór ten, jedyny w swoim rodzaju, stanowił dowód żywego kontaktu Kasy z prasą. Kontakt ten został jeszcze silniej zadoku-

mentowany faktem, że na Zjeździe w Ciechocinku był, na koszt Kasy delegowany, reprezentant prasy włocławskiej, a już na drugi dzień Zjazdu, ku zdumieniu i olbrzymiemu zainteresowaniu jego uczestników, pojawiło się w prasie szczegółowe sprawozdanie z I-szego dnia Zjazdu z opisem wystawy.

Szereg wykresów, ilustrujących stan wkładów, zakres operacyj Kasy, wzrost kapitałów własnych, zdjęcia fotograficzne dzienne i nocne siedziby Kasy, wykonane artystycznie obrazy, propagujące ideę oszczędnościową — wszystko to, uzupełnione barwnie ujętym materjałem statystycznym, całemi kolekcjami kalendarzyków reklamowych, sprawozdań, broszur, skarbon i t. p., tworzyło całość, wyróżniającą się wybitnie na tle wystawy.

Wyświetlany podczas Zjazdu film propagandowy dopełnił niejako przedstawienia zakresu i rodzaju środków propagandowych Kasy. Film K.K.O. m. Włocławka przez swą różnorodność fragmentów w dodatku żywy w swej treści, wyróżniał się wśród innych filmów, przepełnionych jedynie cyframi i napisami.

Ogólny koszt propagandy i reklamy wyniósł w roku sprawozdawczym sumę zł. 6 395.35.

Przypomnieć również należy, że trwałym środkiem propagandy oszczędności, są wybudowane przez Kasę w latach 1931 i 1932 dwa bloki domków szeregowych, które składają się z 16 mieszkań po 2 pokoje z kuchnią i przedsionkiem. Każde mieszkanie posiada ponadto oddzielny ogródek i podwórko z komórkami gospodarczemi. Budowa tych bloków została sfinansowana przy pomocy specjalnego Funduszu Budowy Tanich Mieszkań oraz wkładów budowlano-oszczędnościowych, składanych na ten cel przez właścicieli elementów mieszkalnych. Należy w tem miejscu podkreślić, że nabywcy już od 3-ch lat punktualnie spłacają ustalone miesięczne raty amortyzacyjne. Po upływie już tylko 17 lat własność ich będzie wolna od długów i obciążeń na rzecz Kasy.

DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA.

Ogólny spadek siły płatniczej poszczególnych warsztatów pracy spowodował konieczność prowadzenia w dalszym ciągu bardzo ostrożnej polityki kredytowej. Ograniczenia, zaprowadzone w latach ubiegłych, musiały być również i w roku sprawozdawczym w całej rozciągłości utrzymane, zwłaszcza w odniesieniu do należytego zabezpieczenia udzielanych kredytów. W dalszym ciągu zatem Kasa poddaje szczegółowej selekcji zapotrzebowania kredytowe, usprawnia akcję wywiadowczą o sytuacji materjalnej kredytobiorców i zwraca baczną uwagę na rodzaj zaofiarowanego zabezpieczenia, na jego wysokość, realność oraz płynność.

W szczególności, przy udzielaniu pożyczek wekslowych niezabezpieczonych dodatkowo kaucjami hipotecznemi, Kasa, podobnie jak w oku poprzednim, żąda przynajmniej 3-ch dobrych żyr lub poręczeń, nie licząc podpisu współmałżonka pożyczkobiorcy, który żyruje lub poręcza odnośny weksel, jako czwarty solidarnie zobowiązany dłużnik.

Wszystkie poważniejsze kredyty wekslowe z reguły posiadają zabezpieczenie hipoteczne, przyczem odnośne weksle, niezależnie od obowiązkowego podpisu współmałżonka kredytobiorcy, żyruje lub poręcza jeszcze przynajmniej jedna osoba, której podpis daje gwarancję terminowej spłaty pożyczki. Od 3-ch lat Kasa nie udziela zupełnie pożyczek hipotecznych na skrypty dłużne. Likwidując tego rodzaju stare pożyczki, Kasa, wzamian nich, udziela pożyczek wekslowych, zabezpieczonych kaucjami hipotecznemi, które w praktyce okazały się bardziej płynnemi, odznaczając się lepszą spłacalnością.

W związku z poważnym brakiem weksli, pochodzących z obrotu gospodarczego i wynikającą stąd słabą podażą wartościowego materjału, Kasa zmuszona była w roku sprawozdawczym zamknąć szereg kredytów, udzielonych w formie stałego dyskonta tych weksli. Przedstawiany do dyskonta materiał wekslowy władze Kasy rozpatrywały drobiazgowo zarówno pod względem formalnym, jak również pod względem jego pewności, niezależnie od posiadanego zabezpieczenia hipotecznego, czy też w formie wekslu gwarancyjnego z odpowiednią deklaracją. Zamiast przyjmować od podawców, w granicach udzielonego im stałego kredytu, przedstawiane niejednokrotnie do dyskonta t. zw. weksle grzecznościowe, Kasa udzielała terminowych pożyczek wekslowych, usuwając w ten sposób możliwość dokonywania fikcyjnych operacyj.

W przypadkach, gdy siła płatnicza poszczególnych osób lub firm, na skutek długotrwałej depresji gospodarczej, uległa obniżeniu tak dalece, że spłata zaciągniętych przez nie zobowiązań w ustalonych terminach mogłaby spowodować ruinę ich warsztatów pracy, Kasa, wnikając w położenie kredytobiorców, w granicach możliwości, dokonywała we własnym zakresie zamiany krotkoterminowych i uciążliwych zobowiązań, na zobowiązania średnioterminowe do 3-ch nawet lat włącznie. Konwersja ta pociągała za sobą redukcję pierwotnie ustalonych rat spłaty do takiej wysokości, któraby odpowiadała możliwościom finansowym danego warsztatu pracy, nie zagrażając jego istnieniu i należytemu rozwojowi. Dokonywując omawianej konwersji, Kasa zwracała baczną uwagę na to, czy zabezpieczenie, którem rozporządza, w związku ze zmianą warunków spłaty długu, będzie wystarczające; w przypadku uznania zabezpieczenia istniejącego za niedostateczne, Kasa żądała i otrzymywała dodatkowe gwarancje, zapewniające w sposób niewątpliwy całkowite bezpieczeństwo pożyczonego kapitału oraz terminową spłatę zredukowanych rat. Niedotrzymanie terminu uiszczenia zredukowanej raty, Kasa musiała konsekwentnie uznawać za akt złej woli ze strony dłużnika, tembardziej, że zapadły termin, jakoteż wysokość wymagalnej raty, ustalone zostały z uwzględnieniem możliwości płatniczych zobowiązanego. Kasa, pamiętając zawsze o tem, że stoi na straży kapitałów, powierzonych jej przez szerokie warstwy społeczeństwa, w stosunku do takich dłużników, zrywała z liberalnem ich traktowaniem i wszczynała przeciwko nim bezzwłocznie kroki egzekucyjne.

Taka polityka kredytowa, siłą rzeczy, spowodować musiała zamianę pewnej części krótkoterminowych kredytów na kredyty średnioterminowe. W związku z tem, Kasa, przy udzielaniu kredytów nowych, faworyzowała pożyczki wybitnie krótkoterminowe, zwrotne w ratach miesięcznych w ciągu najdalej 6 miesięcy, starając się skutecznie o utrzymanie dotychczasowego stosunku kredytów krótkoterminowych do średnioterminowych i zwracając baczną uwagę na płynność bilansu, w szczególności zaś na to, aby wkłady płatne na każde żądanie, miały pokrycie w aktywach, o ile nie w gotówce i papierach wartościowych, notowanych na giełdzie, to przynajmniej w ostrożnie rozprowadzonych i dobrze zabezpieczonych krótkoterminowych pożyczkach wekslowych.

Jak widać ze sprawozdań za lata ubiegłe, z każdym rokiem maleje suma udzielonych Kasie kredytów przez banki państwowe i komunalne oraz przez inne instytucje finansowe.

W roku sprawozdawczym Kasa postawiła sobie za zadanie całkowite spłacenie pozostałości wszystkich tych kredytów, nie wyłączając redyskonta. Zamierzona spłata redyskonta i innych kredytów udzielonych Kasie została najzupełniej zrealizowana, a dokonanie jej, w związku z poważnym wzrostem wkładów, nie odbiło się ujemnie na działalności kredytowej instytucji. Kasa bez przerwy niosła pomoc finansową miejscowym warsztatom pracy na cele gospodarcze w formie przystępnego kredytu, obniżając nawet w miarę możności jego koszty. Należy w tem miejscu nadmienić, że udział Kasy w ogólnej akcji obniżania kosztów kredytu był bardzo czynny i realizowany przez kilkakrotne zmniejszanie stawek prowizyjnych oraz innych kosztów manipulacyjnych. Łączna pozostałość rozprowadzonych przez Kasę kredytów, nie wliczając w nią weksli protestowanych, wzrosła nieznacznie w porównaniu ze stanem z końca roku poprzedniego do sumy zł. 1 122 061.88.

Z kredytów udzielanych przez Kasę w roku sprawozdawczym, podobnie jak i w latach ubiegłych, korzystało rzemiosło, kupiectwo, jak również drobny przemysł. Kasa pokrywała całe uzasadnione zapotrzebowanie kredytowe miejscowych sfer gospodarczych, udzielając również kredytów na dokończenie budowy domów oraz na ich remont i przebudowę. Władze Kasy, bacząc na charakter instytucji, która w pierwszym rzędzie służyć powinna pomocą kredytową mniejszym warsztatom pracy, przy udzielaniu kredytów stosowały tylko jedno, jedyne zresztą, ograniczenie — co do wysokości udzielanego kredytu, a mianowicie, aby suma kredytu przyznana jednemu klijentowi nie przekraczała 1% ogólnej sumy wkładów, ulokowanych w Kasie, a odchylenia od tej zasady należały do nielicznych wyjątków. Ponadto Kasa niosła doraźną pomoc kredytową okolicznym komunalnym kasom oszczędności.

Jeśli chodzi o wypłacalność kredytobiorców, to należy zanotować dużą poprawę w tym względzie. Szczegóły ujmuje następny rozdział sprawozdania. Na poprawę wpłynęła, między innemi, wspo-

mniana już wyżej selekcja klijentów, a przedewszystkiem zwracanie przez władze Kasy bacznej uwagi na to, w jaki sposób dłużnik spłacił swe poprzednie zobowiązanie; w przypadku prolongowania długu lub zmiejszania rat jego spłaty, Kasa albo odmawiała udzielenia nowego kredytu albo, co też najczęściej miało miejsce, udzielała go, ale tylko w granicach rzeczywistych możliwości finansowych klijenta.

W końcu dodać należy, że Kasa w okresie sprawozdawczym udzielała również ulgowych kredytów rzemieślniczych, spłacanych w okresie od 6 do 18 miesięcy, na warunkach ustalonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, który przeznaczył Kasie na ten cel specjalny kredyt redyskontowy do sumy zł. 40 000.—. W granicach tej sumy Kasa kontynuowała pomoc dla rzemiosła i drobnego przemysłu, nie korzystając wszakże z przyznanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego kredytu, a pokrywając całe uzasadnione zapotrzebowanie rzemiosła i drobnego przemysłu z własnych funduszów.

SPRAWNOŚĆ EGZEKUCJI.

Jak już zaznaczono w rozdziałach poprzednich, rok sprawozdawczy, pomimo wielu znamion poprawy, które go cechowały, był okresem niemałych trudności finansowych dla wielu warsztatów pracy. Tem większe trudności musiały one zwalczać w latach ubiegłych. Nic też dziwnego, że Kasa, pomimo bardzo zdrowej polityki kredytowej, zamknęła rok poprzedzający 1933 saldem weksli zaprotestowanych, wynoszącem coprawda zaledwie 6,4% sumy pozostałości udzielonych przez Kasę kredytów, niemniej jednak stanowiącem jedną z poważniejszych trosk władz Kasy.

Osiągnięte w roku sprawozdawczym wyniki postępowania egzekucyjnego są wybitnym dowodem, z jednej strony, właściwego podejścia do likwidacji zaległości, z drugiej zaś, dowodem sprężystości i sprawności aparatu egzekucyjnego przy windykowaniu pretensyj Kasy.

Akcja egzekucyjna, normowana szeregiem przemyślanych i na podstawie stwierdzonego stanu faktycznego wydawanych zarządzeń, skierowana została w 2-ch kierunkach. Wszczęto bezwzględną i bezkompromisową egzekucję przeciwko tym wszystkim opornym i złośliwym dłużnikom, z postępowania których wynikała bezspornie zła wola i chęć narażenia Kasy na straty, przyczem jedynym warunkiem złagodzenia rygorystycznego postępowania Kasy w toku czynności egzekucyjnych, była ze strony skruszonego i nauczonego przykrem doświadczeniem dłużnika, stwierdzona chęć zaspokojenia pretensyj Kasy, poparta obowiązkową częściową spłatą długu, częstokroć udzieleniem dodatkowego zabezpieczenia na jego pozostałość oraz całkowitem uiszczeniem wyłożonych przez Kasę kosztów egzekucyjnych i zaległych %-ów. W stosunku zaś do dłużników, których niewypłacalność wywołana została przez ogólną sytuację gospodarczą, którzy, mimo piętrzących się przed nimi trudności, dawali jednak wyraz swego głębokiego poczucia odpowiedzialności za pożyczony grosz z funduszów publicznych, Kasa wszczynała również stanowcze kroki egzekucyjne, nie wykluczając jednakże, w każdym stanie postępowania, możliwości udzielenia takiemu dłużnikowi jaknajdalej idących ulg i zwłoki, koniecznych do spłaty zobowiązania, byleby tylko ryzyko Kasy nie zostało powiększone.

Ponadto Kasa w każdym przypadku wszczętej sprawy skierowywała postępowanie egzekucyjne, drogą najmniejszego oporu, przeciwko dłużnikowi bezpośredniemu, a w razie koniecznej potrzeby, nawet przeciwko wszystkim solidarnie odpowiedzialnym za dług egzekwowany, mając na uwadze najszybsze, najmniej uciążliwe, najskuteczniejsze i najtańsze wydobycie całkowitego zobowiązania, wraz z kosztami, zabezpieczając w razie potrzeby swe roszczenia i należności przy pomocy wszelkich rozporządzalnych środków na upatrzonych przedmiotach egzekucyjnych.

W wyniku tej akcji osiągnęła Kasa dwojakiego rodzaju korzyści: 1) moralne, a streszczające się w tem, że nieliczna wprawdzie, ale w każdym razie istniejąca grupa kredytobiorców, bądź to lekkomyślnych, bądź też złośliwych i niesumiennych, zrozumiała, że przyjęte na siebie wobec Kasy zobowiązania należy bezwzględnie uiścić, i że Kasa, rozporządzając kapitałami powierzonemi jej przez szerokie masy ludności, nie może pozwolić na to, ażeby drobne oszczędności, ciężką nieraz pracą zdobyte, miały być, choćby w najmniej-

szej ich części, zamienione na weksle protestowane; ponadto należyta ochrona lokowanych w Kasie oszczędności przed zakusami niesumiennych kredytobiorców, przed zamachami bankrutów, ochrona w postaci bezwzględnej egzekucji, spełniała również i misję propagandową, wzmacniając zaufanie wkładców do Kasy; 2) materjalne — których osiągnięcie, ilustruje wynik akcji egzekucyjnej, kontynuowanej w roku sprawozdawczym.

Jak widać z bilansów Kasy z lat ubiegłych, saldo weksli protestowanych z roku na rok wzrastało na skutek depresji gospodarczej. W końcu 1931 r. saldo ich wynosi zł. 33 536.54 t. j. 3,3%, w końcu 1932 r. już zł. 64 443.78 t. j. 6,0%, a w końcu 1933 r. — aż zł. 76 027.20 t. j. 6,4% sumy pozostałości udzielonych kredytów. Natomiast w końcu roku sprawozdawczego 1934 saldo weksli protestowanych wynosi zł. 49 928.58, co stanowi już tylko 4,3% sumy pozostałości udzielonych kredytów.

Stan weksli protestowanych z końca roku sprawozdawczego jest zatem mniejszy w porównaniu ze stanem z końca 1933 r. o zł. 26 098.62 czyli o 34,3%, a nadto jest on mniejszy o zł. 14 515.20 czyli o 22,5% od stanu z końca 1932 r., chociaż suma pozostałości udzielonych kredytów w końcu roku sprawozdawczego jest wyższą od tej pozostałości w latach ubiegłych.

Niezależnie od tak pomyślnego wyniku, Kasa odzyskała w roku sprawozdawczym, dzięki intensywnie prowadzonej egzekucji, kwotę zł. 14 738.59 z ogólnej sumy weksli spisanych na straty, a wynoszącej wg. stanu z końca 1933 r. zł. 25 637.02, zmniejszając w ten sposób spisane na straty należności wątpliwe o 57,5%, podczas gdy w roku poprzedzającym udało się wyegzekwować 38,5% ówczesnego stanu.

Cyfry powyższe stwierdzają niezbicie, że Kasa w sposób zdecydowany nie dopuszcza do zamrożenia, choćby częściowego, udzielonych kredytów, że stoi pilnie na straży płynności bilansu, że wreszcie przez udoskonalenie aparatu agzekucyjnego, jak również przez umiejętne jego wykorzystanie, powiększyła zyski Kasy o tak poważną kwotę odzyskanych należności, uznanych dla przejrzystości bilansu za wątpliwe i spisane na straty.

Podobnie jak w latach poprzednich, Kasa w roku sprawozdawczym w tym samym celu spisała na straty resztę pozostałości weksli zaprotestowanych w roku 1932 oraz całkowite saldo weksli zaprotestowanych w roku 1933 a niezabezpieczonych hipotecznie wraz z kosztami w ogólnej kwocie zł. 18 416.84, aczkolwiek, wyegzekwowane z tego tytułu kwoty, bezwątpienia powiększą zyski lat następnych. Pozostawiona natomiast w bilansie za rok sprawozdawczy reszta pozostałości weksli zaprotestowanych w roku 1933 oraz pozostałość weksli zaprotestowanych w roku 1934 w łącznej sumie zł. 49 928.58 stanowi materjał pewny i dobrze zabezpieczony. Pozostałość ta zresztą jest o zł. 10 821.31 czyli o 17,8% mniejszą od funduszu zasobowego Kasy, który po przelaniu czystego zysku za rok sprawozdawczy wyniesie sumę zł. 60 749.89.

Wydatnie zmniejszyła się również suma wyłożonych kosztów egzekucyjnych oraz zaległych %-ów od niezapłaconych w terminie należności Kasy; pozostałość tych kosztów w końcu roku 1933 wynosiła sumę zł. 14 148.73, podczas gdy w końcu roku sprawozdawczego koszty egzekucyjne i zaległe odsetki wynoszą sumę zł. 5 545.84 a więc w porównaniu z rokiem poprzedzającym o zł. 8 602.89 mniej, czyli o 60,8%. Spadek kosztów egzekucyjnych świadczy również o właściwem zarachowywaniu windykowanych należności

W wyniku przeprowadzonych egzekucyj, Kasa w roku sprawozdawczym zmuszona była nabyć w drodze kupna na licytacji drugą z rzędu nieruchomość miejską.

Tak poważny spadek stanu weksli protestowanych świadczy nietylko o dobrze postawionej i zorganizowanej egzekucji, ale również o racjonalnej gospodarce kredytowej, która nie pozostała bez poważnego wpływu na świetny rezultat, osiągnięty w postępowaniu zabezpieczającem i egzekucyjnem o wydobycie wierzytelności Kasy.

Na dobry stan egzekucji zwrócono uwagę na Zjeździe K. K. O. Województwa Warszawskiego, odbytym w dniach 1 i 2 czerwca 1934 r. w Ciechocinku, podczas którego Przewodniczący Zjazdu Naczelnik Wydziału Samorządowego Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego p. Józef Przybyszewski podkreślił z miejsca prezydjalnego, że swój pomyślny rozwój Kasa zawdzięcza przedewszystkiem

wyjątkowym ostrożnościom przy udzielaniu kredytów i bezwzględnej egzekucji. Klijent dobrze musi się namyślić — mówił Pan Naczelnik — zanim weźmie pożyczkę, bo Dyrekcja K.K.O. m. Włocławka nie ogląda się na to, kto pożycza, ale ściąga bezwzględnie swe należności.

Zgodnie z założeniami i zapowiedzią sprawozdania za 1933 r., po uchwaleniu i wprowadzeniu w życie wewnętrznych przepisów i regulaminów, normujących stosunki służbowe personelu Kasy, kontynuowano rozpoczęte w 1933 r. prace nad szczegółowemi instrukcjami manipulacyjnemi. W wyniku tych prac w ciągu roku sprawozdawczego ustalono tekst instrukcji szczegółowej dla działu sądowo-egzekucyjnego Kasy, która ukaże się w formie broszury w najbliższym już czasie.

Instrukcja ta, oparta na doświadczeniu działu sądowo-egzekucyjnego Kasy, zawiera jaknajbardziej szczegółowe ujęcie czynności, które stanowią przygotowanie do wszczęcia egzekucji oraz samo postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne zarówno sądowe, jak i administracyjne i to w porządku ściśle chronologicznym, z dokładnym opisem manipulacyj biurowych, szczegółowem określeniem kompetencji i odpowiedzialności, z drobiazgowem ustaleniem sposobu księgowania, prowadzenia terminarza, ochrony dokumentów, zakładania, przechowywania i prowadzenia akt spraw egzekucyjno-sądowych oraz z podaniem wzorów pism procesowych, ksiąg i wogóle wszelkich druków, niezbędnych do racjonalnego i terminowego załatwiania spraw.

W ten sposób ujęte czynności, uzupełnione ponadto normami prawa obowiązującego, dotyczą postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego w związku z egzekucją z wekslu, czeku, r-ku bieżącego i skryptu dłużnego, przy pomocy środków przewidzianych w prawie egzekucyjnem. W szczególności instrukcja ujmuje czynności w związku: z przedstawieniem do zapłaty i odkładaniem wekslu, protestem, notyfikacją, pozwem, tytułem egzekucyjnym, wszczęciem egzekucji, zajęciem, licytacją, zarachowaniem, prolongatą i częściowem uiszczeniem długu; ustala, jakiemi przesłankami należy się kierować przy wnoszeniu pozwu i wszczęciu postępowania egzekucyjnego.

PŁYNNOŚĆ ŚRODKÓW OBROTOWYCH.

Obroty Kasy wyniosły w roku sprawozdawczym sumę zł. 24 862 167.05, a więc w porównaniu z obrotami za rok poprzedni 1933, wynoszącemi sumą zł. 23 433 641.12 wzrosły o zł. 1 428 525.93 t. j. o 6,1%. Suma bilansowa, nie wliczając do niej pozycyj pozabilansowych, w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła ze zł. 1 459 979.33 do zł. 1 515 226.28 czyli o zł. 55 246.95.

W celu dokonania właściwej oceny pasywów Kasy, należy je podzielić na 3 grupy: a) fundusze własne, b) zobowiązania z tytułu wkładów, c) sumy przejściowe i inne.

F u n d u s z e w ł a s n e stanowią: 1) kapitał zakładowy w sumie zł. 150 000.—, 2) fundusz zasobowy w sumie zł. 54 103.32 i 3) czysty zysk za okres sprawozdawczy w sumie zł 6 646 57, który zostanie użyty na powiększenie funduszu zasobowego do sumy zł. 60 749.89. Łączna zatem suma funduszów własnych Kasy wynosi zł. 210 749.89 t. j. 13,9% sumy bilansowej.

Następną grupę pasywów stanowią: wkłady oszczędnościowe oraz wkłady na rachunki czekowe w łącznej sumie zł. 1 238 661.77, co stanowi 81,8% sumy bilansowej. Wkłady te należy podzielić na: a) wkłady bezterminowe t. j. wkłady oszczędnościowe, wiązane kwotą zł. 500.— dziennie i wszystkie wkłady na rachunki czekowe w łącznej kwocie zł. 968 227 91 oraz b) wkłady terminowe, na które składają się wszystkie pozostałe wkłady w sumie zł. 270 433 86.

Ostatnią wreszcie grupę pasywów stanowią znikome zobowiązania inkasowe, ponadto opłaty skarbowe, procenty pobrane za okres przyszły oraz sumy przechodnie, w łącznej sumie zł. 65 814.62 t. j. 4,3% sumy bilansowej.

Wzajemny stosunek pomiędzy poszczególnemi pozycjami pasywów przedstawia się następująco:

Fundusz zasobowy łącznie z zyskiem, uzyskanym w roku sprawozdawczym, osiągnął już 40,5% kapitału zakładowego, zabezpiecza zatem należycie jego całość na wypadek ewentualnych strat w latach następnych.

Fundusz zasobowy jest najzupełniej realny, o czem świadczy najlepiej fakt, że wszystkie wierzytelności Kasy, których termin płatności upłynął przed końcem 1932 r. oraz niezabezpieczonych hipotecznie weksli zaprotestowanych w 1933 r., zostały już odpisane na straty. Pozostałość tych odpisów, wynosząca w końcu roku sprawozdawczego poważną kwotę zł. 29 315.27, stanowi dalszą cichą, lecz realną rezerwę, zabezpieczającą oficjalny fundusz zasobowy, dowodem czego są wysokie wpływy odzyskiwanych należności wątpliwych, a co w szczegółach podkreślone zostało w poprzednim rozdziale sprawozdania.

Bardzo ważny i zasadniczy stosunek wszystkich funduszów własnych do zobowiązań Kasy kształtuje się w sposób najzupełniej racjonalny, ponieważ ogólna suma kapitału zakładowego i funduszu zasobowego stanowi aż 17,0% sumy wkładów, sam zaś kapitał zakładowy stanowi 12,1% tej sumy. Znikoma suma trzeciej grupy pasywów, na którą zresztą składają się pozostałości przejściowe, nie wpływa wcale na zmianę tego stosunku. Utrzymana jest więc zasada, przyjęta w bankowości, aby wszystkie zobowiązania nie przekraczały 10 razy wziętego kapitału zakładowego.

Przechodząc do oceny aktywów bilansu Kasy, należy podzielić poszczególne pozycje stanu czynnego na grupy według stopnia ich płynności.

Pierwszą grupę najpłynniejszych środków obrotowych stanowią: 1) gotówka w kasie oraz na rachunkach bieżących w innych instytucjach kredytowych, wynosząca w końcu roku sprawozdawczego sumę zł. 104 038.56, 2) papiery wartościowe własne, posiadające łatwy obieg na giełdzie, w kwocie zł. 114 758.87 oraz 3) weksle zdyskontowane w granicach przyznanego, a niewyczerpanego kredytu redyskontowego, w sumie zł. 395 000.—. Łączna suma tej pierwszej grupy, stanowiącej istotne pogotowie płatnicze Kasy, w postaci najpłynniejszych aktywów, wynosi zł. 613 797.43 t.j. 40,5% sumy bilansowej.

Na następną grupę aktywów składają się również płynne środki obrotowe, a mianowicie: 1) własne papiery wartościowe, nie posiadające obrotu na giełdzie i takie same papiery wartościowe funduszu zasobowego, razem w sumie zł. 20 074.20, 2) pozostałe weksle

zdyskontowane z terminem płatności do 6 mies., za wyjątkiem weksli zabezpieczonych hipotecznie w sumie zł. 21 590.83, 3) pożyczki terminowe pod zastaw w sumie zł. 119 318.50 oraz 4) część pożyczek komunalnych, udzielonych w formie redyskonta okolicznym komunalnym kasom oszczędności w kwocie zł. 29 620.—. Łączna suma tej, drugiej z kolei, grupy aktywów wynosi zł. 190 603.53 t. j. 12,6% sumy bilansowej.

Dalszą grupę aktywów, trudniejszą już do zrealizowania, stanowią: 1) pożyczki wekslowe zabezpieczone hipotecznie, w kwocie zł. 323 826.— oraz 2) pożyczki w rachunkach bieżących na sumę zł. 44 897.—. Łączna kwota niniejszej trzeciej grupy aktywów wynosi zł. 368 723.— t. j. 24,3% sumy bilansowej.

Najmniej wreszcie płynne i najtrudniejsze do zrealizowania aktywa stanowią: 1) pożyczki hipoteczne w kwocie zł. 59 870.—, 2) pozostała część pożyczek komunalnych, w kwocie zł. 127 939.55, 3) weksle protestowane w sumie zł. 48 928.58, 4) nieruchomości i ruchomości w sumie zł. 38 582.78 oraz 5) różne i sumy przechodnie w kwocie zł. 65 781.41. Łączna suma czwartej i ostatniej grupy aktywów wynosi zł. 342 102.32 t.j. 22,6% sumy bilansowej.

Analizując wzajemny stosunek między poszczególnemi pozycjami aktywów stwierdzić należy, że objęte pierwszą grupą rezerwy kasowe, t. zn. te środki obrotowe, które mogą być natychmiast zrealizowane, stanowią aż 68,1% sumy pozostałych mniej płynnych aktywów i że w związku z tem gospodarka Kasy jest przezorna i racjonalna.

Dokonawszy powyższej oceny stanu czynnego i biernego bilansu Kasy należy jeszcze, w celu uzupełnienia analizy środków obrotowych Kasy, określić stopień płynności całego bilansu przez porównanie odpowiadających sobie pozycyj aktywów i pasywów, rozpoczynając od pasywów, których termin wymagalności nie jest ściśle określony, a więc od wkładów bezterminowych. Wkłady te, stanowiące część drugiej grupy pasywów, na którą składają się wkłady na książeczki oszczędnościowe wiązane sumą zł. 500.— oraz wkłady na rachunki czekowe, wynoszą sumę zł. 968 227.91 i znajdują całkowite pokrycie w 3-ch pierwszych grupach aktywów, wynoszących ra-

zem zł. 1 173 123.96, a obejmujących gotówkę w kasie i w instytucjach kredytowych, papiery wartościowe oraz kredyty udzielone przez Kasę, za wyjątkiem pożyczek hipotecznych, długoterminowych pożyczek komunalnych i weksli protestowanych. Ogólna suma zatem tych 3-ch grup aktywów przewyższa ogólną sumą wkładów bezterminowych o zł. 204 896.05. Suma tej nadwyżki łącznie z częścią zaledwie wekslowych pożyczek komunalnych, pokrywa całkowicie wkłady terminowe, wynoszące sumę zł. 270 433,86.

Przeciwstawiając wreszcie środki własne, w postaci kapitału zakładowego i funduszu zasobowego, aktywom, które najtrudniej zrealizować, należy z wyników tego porównania stwierdzić, że te własne środki obrotowe Kasy wystarczają nietylko na pokrycie wszystkich weksli protestowanych oraz nakładów w formie nieruchomości i ruchomości, ale wystarczają nawet na pokrycie wszystkich pożyczek hipotecznych i reszty pożyczek komunalnych. Nadto należy podkreślić fakt, że fundusz zasobowy przekroczył już, i to znacznie, sumę weksli zaprotestowanych.

Sumy przejściowe, objęte ostatniemi grupami aktywów i pasywów, wyrównywują się wzajemnie, a nieznaczna różnica nie wpływa na wynik analizy.

Z przeprowadzonej powyżej szczegółowej oceny bilansu, na pierwszy plan należy wysunąć fakt, że grupa najpłynniejszych środków obrotowych Kasy, w postaci: a) gotówki w kasie oraz w instytucjach kredytowych, b) papierów wartościowych, mających obieg na giełdzie, oraz c) wolnego całkowicie kredytu redyskontowego, wynosiła w końcu roku sprawozdawczego kwotę zł. 613 797.43, która stanowi 49,6% wszystkich zobowiązań Kasy, a ponadto aż 63,4% ogólnej sumy wkładów à vista. W końcu roku 1933, poprzedzającego okres sprawozdawczy, łączna suma tych samych najpłynniejszych aktywów wynosiła zł. 298 730.08, co stanowiło 45,6% wkładów na każde żądanie.

Jak widać z powyższego Kasa w dalszym ciągu utrzymuje wysokie pogotowie gotówkowe, jak również wybitną płynność środków obrotowych, zapewniając przez to sobie nadzwyczajną sprawność i od-

porność. Pogotowie gotówkowe umożliwia natychmiastowe uruchomienie potrzebnych zapasów gotówki na każdą ewentualność wzmożonego odpływu wkładów. Dlatego też Kasa wypłacała bez żadnych ograniczeń każdą zażądaną sumę wkładów bezterminowych, chociaż wkłady te wiązane są sumą zł. 500.— dziennie, jak również z tych samych względów dyskontowała niewypowiedziane wkłady terminowe.

Z zysków netto, osiągniętych w sumie zł. 28 015.53 na operacjach w roku sprawozdawczym, odpisano na amortyzację ruchomości zł. 2 952.12, oraz na powiększenie rezerwy na pokrycie możliwych strat z tytułu zaprotestowanych weksli zł. 18 416.84, a czysty zysk w kwocie zł. 6 646.57, pozostały po dokonaniu tych odpisów, użyty zostanie na powiększenie funduszu zasobowego z sumy zł. 54 103.32 do sumy zł. 60 749.89.

LUSTRACJA KASY.

W czasie od dnia 26 czerwca do 14 lipca 1934 r. odbyła się szczegółowa rewizja Kasy, przeprowadzona z ramienia Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie przez Inspektora p. Kazimierza Kohlmanna oraz, wiążąca się z tą rewizją, wizytacja Dyrektora Związku p. Józefa Rożkowskiego i Inspektora Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego p. Radcy Ignacego Gintowt-Dziewałtowskiego. Lustracja, jak zwykle, zainteresowała miejscowe społeczeństwo, wyrazem czego był fakt, że po skończonej rewizji i wizytacji przedstawiciele prasy włocławskiej zwrócili się do p. Inspektora Kohlmanna z prośbą o udzielenie wywiadu o wynikach dokonanej lustracji. W związku z wywiadem ukazała się w Nr. 200 „Expressu Kujawskiego“ z dnia 20 lipca 1934 r. następująca wzmianka, świadcząca równocześnie o bardzo pomyślnym wyniku rewizji.

„Działalność K.K.O. m. Włocławka w świetle lustracji szczegółowej. Wywiad z p Radcą Kohlmannem“.

„P. radca Kazimierz Kohlmann z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, delegowany jako Inspektor Związku Komunal-

nych Kas Oszczędności w Warszawie, dokonał lustracji K.K.O. m. Włocławka. Lustracja ta trwała przeszło 3 tygodnie.

Chcąc się dowiedzieć wyników lustracji, zwróciliśmy się do p. radcy Kohlmanna z prośbą o wywiad. P. radca Kohlmann chętnie go nam udzielił. Rozmowę, jaką prowadziliśmy, podajemy naszym Czytelnikom, którzy zawsze żywo interesują się tą pożyteczną placówką finansową.

Dlaczego aż 3 tygodnie?

Pytamy na wstępie, dlaczego lustracja trwała aż 3 tygodnie.

— Dlatego — odpowiada p. radca Kohlmann — że była to lustracja szczegółowa. Ostatnia lustracja szczegółowa K.K.O. m. Włocławka odbyła się przed trzema laty. W międzyczasie przeprowadzono tylko kilkudniowe wizytacje. Od tego czasu Kasa bardzo się rozrosła i dlatego zbadanie jej dokładne trwało tak długo.

Wyniki lustracji.

— Jakie wypadły wyniki lustracji? — pytamy.

— Nie wdając się w szczegóły, które zajęłyby zbyt wiele czasu, zaznaczyć muszę, że lustracja jakiej dokonałem, dała wyniki bardzo dodatnie. Stwierdziłem zwłaszcza, że strona techniczna K. K. O. m. Włocławka stoi wysoko. Stwierdzenie to spowodowało, że po zakończeniu mej pracy zaprosiłem p. Rożkowskiego, dyrektora Związku K.K.O. w Warszawie i delegata Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego p. radcę Gintowt-Dziewałtowskiego celem zapoznania się z wynikami lustracji i organizacją Kasy jako wzorową. Obaj wymienieni reprezentanci władzy nadzorczej i rewizyjnej stwierdzili, że technika operacyj i działalność Kasy włocławskiej są wzorowe. Zwłaszcza zwrócił ich uwagę dział kredytowo-egzekucyjny, który powinien być wzorem dla innych kas w Polsce.

K. K. O. m. Włocławka wzorem dla innych Kas.

W wyniku tej wizytacji — mówi dalej p. radca Kohlmann — p. dyr. Rożkowski zwrócił się do Dyrektora K. K. O. m. Włocławka z prośbą, aby opracował instrukcję szczegółową, dotyczącą organizacji i działalności działu egzekucyjnego, na podstawie czego Związek K.K.O. w Warszawie wyda instrukcję zasadniczą dla wszystkich podległych mu Kas w formie broszury.

Mocne podstawy finansowe K.K.O. m. Włocławka.

— Jak stwierdziłem — mówi p. radca Kohlmann — K.K.O. m. Włocławka opiera swój byt na zdrowych zasadach, gromadząc w pierwszym rzędzie drobne oszczędności. Muszę także podnieść wielki pożytek z wprowadzonej przez K.K.O. m. Włocławka inowacji — mianowicie uruchomienia Kasy w godzinach wieczorowych, od 6 do 7 m. 30 wiecz. co jest wielkiem dobrodziejstwem dla ludzi pracy, niemających czasu w ciągu dnia na załatwianie swych spraw w Kasie. Dowodem pożyteczności tej inowacji niech będzie fakt, że operacje w tych godzinach stanowią przeciętnie $^{1}/_{3}$, a niekiedy nawet połowę całodziennych operacyj Kasy włocławskiej. Pozatem muszę także podkreślić, że K. K. O. m. Włocławka doszła do tego stopnia rozwoju, że fundusz zasobowy przekracza sumę weksli protestowanych, co dowodzi niezbicie, że Kasa pod względem finansowym stoi na niewzruszonych podstawach.

Coraz pomyślniejszy rozwój K. K. O. m. Włocławka.

— Więc... ogólne wyniki lustracji, Panie Radco?

— Reasumując wyniki lustracji — mówi p. Radca Kohlmann — należy podkreślić, że K.K.O. m. Włocławka z roku na rok rozwija coraz pomyślniej swoją działalność, aczkolwiek szereg trudności natury gospodarczej, wynikających z trwającego kryzysu gospodarczego, bynajmniej nie ułatwia sytuacji instytucyj finansowych. Konsekwentna polityka kredytowa, opierająca się na konieczności możliwie jaknajwiększego zabezpieczenia interesów Kasy, a tem samem interesów wkładcy przy wydatnej propagandzie oszczędności i sprężystem kierownictwie K.K.O., tworzy niewzruszoną podstawę stałego wzrostu funduszów wkładkowych, których ogólna suma dochodzi do 1.200 000 złotych, wskazując tendencję do dalszego wzrostu, pomimo dużej konkurencji szeregu miejscowych instytucyj finansowych, co jest dowodem dużego zaufania, jakiem miejscowe społeczeństwo darzy K. K. O m. Włocławka. Podkreślić należy również, iż dalsze usprawnienie stanu technicznego Kasy, stwierdzone w porównaniu z wynikami poprzedniej lustracji związkowej, mogło być dokonane w dużej mierze dzięki wytężonym wysiłkom, z zapałem pracującego personelu Kasy.

R."

ORGANA KASY.

Rada Kasy odbyła w roku sprawozdawczym 5 posiedzeń.

W związku z wejściem w życie nowego Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności, w myśl art. 9 tego Rozporządzenia, przewodnictwo Kasy objął z urzędu Prezydent m. Włocławka p. Leonard Kowalewski lub w jego zastępstwie Wiceprezydent m. Włocławka p. inż. Teofil Hajdo.

Dotychczasowy długoletni Przewodniczący Rady Kasy p. Mecenas Antoni Wawrzyniecki, który ten mandat piastował bez przerwy od dnia 11 czerwca 1930 roku, pełniąc ofiarną, a ponadto bezinteresowną służbę obywatelską na czele organu stanowiącego Kasy, pozostaje nadal w składzie Rady Kasy w charakterze jej członka, z grona Rady Miejskiej, dzięki czemu będzie mógł nadal służyć Kasie swą cenną pomocą i radą, przyczyniając się do dalszego jej rozwoju.

Na miejsce członków Rady Kasy pp. Bronisława Jabłońskiego, Franciszka Wapniarskiego i Wacława Waśniewskiego, którzy ustąpili z kolei starszeństwa wyboru, zostali powołani przez Radę Miejską m. Włocławka w dniu 22 grudnia 1934 r. pp. Stefan Dubalski, Tadeusz Gutowski oraz Aleksander Witkowski, wszyscy z grona Rady Miejskiej. Wreszcie na miejsce członka Rady Kasy, który utracił mandat z powodu zmiany miejsca zamieszkania, nikt nie został wybrany, z uwagi na konieczność utrzymania dotychczasowej liczby członków Rady, ustalonej w Statucie Kasy w związku z ust. 1 wykładni art. 9 powołanego Rozporządzenia, podanej przez Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie w okólniku Nr. 30 z dnia 5 grudnia 1934 r.

Zarząd Kasy odbył w roku sprawozdawczym 80 posiedzeń.

Komisja Rewizyjna Kasy odbyła w roku sprawozdawczym 5 posiedzeń.

W składzie tej Komisji również zaszły poważne zmiany. Na miejsce p. Michała Zawadzkiego, który zrezygnował ze swego stanowiska, Tymczasowy Prezydent m. Włocławka decyzją swą z dnia 16.VIII.1934 r. powołał p. inż. Zygmunta Rohna. Na miejsce p. inż. Rohna, który również zrezygnował, Tymczasowy Prezydent m. Włocławka, decyzją swą z dn. 17.IX.1934 r. powołał p. Józefa Arnolda. Wreszcie na miejsce całej poprzedniej Komisji w składzie pp. inż. Zygmunta Ślósarskiego, Jana Różańskiego i Józefa Arnolda, którzy ustąpili w wyniku ukonstytuowania się organów Gminy m. Włocławka w nowym składzie, zostali wybrani przez Radę Miejską w dniu 22 grudnia 1934 r. p. inż. Zygmunt Ślósarski — ponownie w charakterze Przewodniczącego oraz pp. inż. Piotr Lis i Antoni Radziejowski w charakterze członków Komisji.

ZAMIERZENIA NA NAJBLIŻSZĄ PRZYSZŁOŚĆ

Zgodnie z zamieszczoną w sprawozdaniu za r. 1933 zapowiedzią, Władze Kasy, mając na uwadze dalszy rozwój instytucji, wytrwale dążą do uzyskania własnego gmachu. W roku sprawozdawczym sprawa budowy własnej siedziby o tyle posunęła się naprzód, że Kasa otrzymała zezwolenie Ministerstwa Skarbu na użycie w tym celu funduszu zasobowego. Budowa własnego gmachu jest sprawą pilną ze względu na zamierzone połączenie istniejących we Włocławku dwóch Komunalnych Kas Oszczędności oraz projektowane otwarcie zakładu zastawniczego (lombardu). Władze Kasy, biorąc pod uwagę rozporządzalne środki oraz stan prac przygotowawczych, mają nadzieję, że w roku 1935 Kasa rozpocznie budowę własnej siedziby, odpowiadającej wymaganiom instytucji.

Niemniej ważną sprawą jest fuzja kas włocławskich t. j. Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Włocławka i Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Włocławskiego i przekształcenie ich na jedną, wspólnie zorganizowaną, Komunalną Kasę Oszczędności, gwarantowaną przez związek międzykomunalny powiatu i miasta. Zalecenie dokonania fuzji zamieszczone zostało przez Inspektora Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie p. Świderskiego w jednym z protokółów lustracyjnych biura Kasy. Połączenie kas włocławskich zapowiedział również w swym sprawozdaniu z działalności za rok 1931 Pan Wojewoda Warszawski. Stosując się do tych zaleceń i zapowiedzi, a ponadto w myśl okólnika Nr. 107 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 15 maja 1929 r. Nr. SG. 967/3

w sprawie powstawania instytucyj oszczędnościowych, konkurujących ze sobą. Kasa, po uprzedniem zasięgnięciu opinji w tej sprawie Komisarza Rządowego m. Włocławka i Przewodniczącego Rady Kasy—wystąpiła do Władz Nadzorczych z wnioskiem o możliwie najszybsze wydanie stosownych zarządzeń, mających na celu zorganizowanie na zasadach, przewidzianych w Rozporządzeniu Prezydenta Rzplitej z dn. 22.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29 poz. 386/3), związku międzykomunalnego powiatu włocławskiego i miasta Włocławka, którego zadaniem będzie połączenie włocławskich K.K.O. i przyjęcie na siebie odpowiedzialności wobec osób trzecich za zobowiązania przekształconej Kasy. W związku z tem wystąpieniem oraz z przychylnem ustosunkowaniem się do tego zamierzenia zarówno Władz Nadzorczych, jakoteż Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, Dyrekcja Kasy w roku sprawozdawczym odbyła decydujące konferencje z Dyrekcją K.K.O. powiatu włocławskiego oraz z Przewodniczącymi właściwych związków założycielskich, a mianowicie: ze Starostą Powiatowym p. Michałem Murmyło oraz z Prezydentem Miasta Włocławka p. Leonardem Kowalewskim.

Władze Kasy mają nadzieję, że projektowana fuzja zostanie w roku bieżącym zrealizowana. Korzyści z zamierzonego połączenia będą duże. Przedewszystkiem zmniejszą się znacznie wydatki administracyjne, w związku ze skasowaniem jednego lokalu (komorne, oświetlenie, opał i t.p.) oraz redukcją personelu, co pociąga za sobą obniżenie oprocentowania od udzielanych kredytów. Atoli najgłówniejszym celem połączenia kas włocławskich jest skoncentrowanie rozdwojonej akcji oszczędnościowej.

Do zamierzeń Kasy na najbliższą przyszłość należy również sprawa uruchomienia lombardu. Konieczność powołania do życia przez Kasę tego zakładu podniosła swego czasu Rada Miejska m. Włocławka, prosząc Władze Kasy o rozpoczęcie w tym kierunku odpowiednich kroków i o szybkie otwarcie zakładu zastawniczego, dzięki któremu Kasa miałaby możność niesienia wydatnej pomocy kredytowej szerokim masom ludności, pod zastaw wartościowych przedmiotów, sprzedawanych niejednokrotnie za bezcen, pozbawionym poczucia ludzkości, lichwiarzom. Władze Kasy, doceniając konieczność założenia lombardu, podejmą niezbędne do tego kroki natychmiast po ustaleniu przepisów o zakładaniu i prowadzeniu zakładów zastawniczych (lombardów) przez kasy oszczędności. Zgodnie z zapowiedzią, zawartą w art. 29 ust. 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 24.X.1934 r. o komunalnych kasach oszczędności, przepisy te wydane zostaną w drodze rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości. Do tego czasu Kasa nie może nic pozytywnego uczynić w tej sprawie, aczkolwiek jest ona przedmiotem szczególnej troski Kasy, która pragnęłaby dzięki zakładowi zastawniczemu nieść pomoc kredytową przedewszystkiem uboższym obywatelom miasta, nie będącym w stanie złożyć Kasie innych, przewidzianych Statutem, gwarancyj.

* * *

Niezależnie od powyższego ogólnego przeglądu, działalność i rozwój Kasy ilustruje ponadto szczegółowa analiza wszystkich rachunków Kasy zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych, poparta cyframi, opisami oraz zestawieniami statystycznemi, zamieszczona na dalszych stronach niniejszego sprawozdania.

SZCZEGÓŁOWY PRZEGLĄD

RACHUNKÓW

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA WŁOCŁAWKA

wg. stanu z dnia 31 grudnia 1934 r.

I. OBROTY.

Obroty wg. miesięcy.

MIESIĄCE	Sumy obrotów miesięcznych w roku:			
	1933		1934	
	zł.	gr.	zł.	gr.
Ogółem	23 433 641	12	24 862 167	05
Styczeń	3 417 434	36	4 085 232	05
Luty	1 576 932	06	1 764 108	46
Marzec	1 994 249	07	1 750 877	27
Kwiecień	1 585 595	97	2044 086	66
Maj	1 748 902	57	2 056 241	22
Czerwiec	1 761 020	30	1 918 964	30
Lipiec	1 722 501	43	1 796 610	50
Sierpień	1 819 849	20	2 104 354	57
Wrzesień	1 927 619	26	1 903 756	30
Październik	1 607 679	44	1 483 992	20
Listopad	2 079 504	42	1 585 920	02
Grudzień	2 192 353	04	2 368 023	50

II. ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA WŁOCŁAWKA.

w dniu 31 grudnia 1934 roku.

Nazwy rachunków	Saldo na dzień 1 stycznia 1934 r.				Obroty za 1934 rok				Razem				Saldo w dniu 31 grudnia 1934 r.			
	Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma	
	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze	Złote	grosze
Kasa	8 587	69			6 089 084	58	6 071 404	52	6 097 672	27	6 071 404	52	26 267	75		
R-ki bieżące w instytucjach kredytowych	79 403	02			2 945 843	63	2 947 475	84	3 025 246	65	2 947 475	84	77 770	81		
Kredyt dyskontowy	168 188	15			553 639	42	592 863	82	721 827	57	592 863	82	128 963	75		
Pożyczki wekslowe	343 557	15			914 521	25	970 451	32	1 258 078	40	970 451	32	287 627	08		
Pożyczki terminowe na zastaw	160 490	18			17 712	—	58 883	68	178 202	18	58 883	68	119 318	50		
Pożyczki wekslowe zabezpieczone hipotecznie	206 194	87			745 067	30	627 436	17	951 262	17	627 436	17	323 826	—		
Pożyczki komunalne	114 800	—			644 079	55	601 320	—	758 879	55	601 320	—	157 559	55		
Pożyczki w r-kach bieżących	45 655	—			91 130	95	91 888	95	136 785	95	91 888	95	44 897	—		
Procenty i prowizje					217 026	52	217 026	52	217 026	52	217 026	52				
Wkłady oszczędnościowe			934 962	59	2 284 966	49	2 509 449	67	2 284 966	49	3 444 412	26			1 159 445	77
Rachunki czekowe			71 555	—	2 686 988	66	2 694 649	66	2 686 988	66	2 766 204	66			79 216	—
Kredyty udzielone Kasie			32 250	—	32 250	—	—	—	32 250	—	32 250	—				
Redyskonto weksli			173 570	61	559 934	39	386 363	78	559 934	39	559 934	39				
Zobowiązania inkasowe			1 819	—	677 954	67	677 599	37	677 954	67	679 418	37			1 463	70
Dokumenty do inkasa	35 057	42			893 701	51	894 145	09	928 758	93	894 145	09	34 613	84		
Dokumenty do inkasa u korespondentów			635	02	48 641	73	49 550	76	48 641	73	50 185	78			1 544	05
Różni za inkaso			35 057	42	894 145	09	893 701	51	894 145	09	928 758	93			34 613	84
Weksle protestowane	37 957	39			148 192	37	151 429	76	186 149	76	151 429	76	34 720	—		
Koszty zwrotne	14 148	73			19 534	—	28 136	89	33 682	73	28 136	89	5 545	84		
Weksle zasądzone	38 069	81			43 815	77	66 677	—	81 885	58	66 677	—	15 208	58		
Koszty handlowe					87 799	04	87 799	04	87 799	04	87 799	04				
Korespondenci za dokumenty obce wysł. do inkasa	635	02			49 550	76	48 641	73	50 185	78	48 641	73	1 544	05		
Ruchomości	20 438	71			903	90	3 071	92	21 342	61	3 071	92	18 270	69		
Rachunki różne	18 224	60			34 247	97	34 593	89	52 472	57	34 593	89	17 878	68		
Podatki skarbowe			113	11	1 180	60	1 136	94	1 180	60	1 250	05			69	45
Kapitał zakładowy			150 000	—	—	—	—	—	—	—	150 000	—			150 000	—
Fundusz zasobowy			48 397	59	—	—	5 705	73	—	—	54 103	32			54 103	32
Papiery wartościowe własne	54 309	98			88 422	73	21 791	01	142 732	71	21 791	01	120 941	70		
Papiery wartościowe funduszu zasobowego	9 669	60			189	60	—	—	9 859	20	—	—	9 859	20		
Kupony bieżące	2 243	51			9 839	27	8 050	61	12 082	78	8 050	61	4 032	17		
Sumy przechodnie	48 478	78	29 198	45	368 962	40	396 289	35	417 441	18	425 487	80	42 356	89	50 403	51
Pożyczki hipoteczne w złotych w złocie	67 120	—			—	—	7 250	—	67 120	—	7 250	—	59 870	—		
Depozyty	741 113	79			76 414	39	678 479	78	817 528	18	678 479	78	139 048	40		
Deponenci			741 113	79	678 479	78	76 414	39	678 479	78	817 528	18			139 048	40
Korespondenci za weksle własne wysł. do inkasa	27 555	23			251 220	15	259 280	38	278 775	38	259 280	38	19 495	—		
Weksle własne w inkasie			27 555	23	259 280	38	251 220	15	259 280	38	278 775	38			19 495	—
Procenty okresu przyszłego	1 196	52	12 407	25	12 598	24	15 265	47	13 794	76	27 672	72			13 877	96
Nieruchomości	21 245	64			1 067	45	2 001	—	22 313	09	2 001	—	20 312	09		
Straty i zyski			5 705	73	169 439	72	170 380	56	169 439	72	176 086	29			6 646	57
Bilans zamknięcia	**2 264 340**	**79**	**2 264 340**	**79**	**22 597 826**	**26**	**22 597 826**	**26**	**24 862 167**	**05**	**24 862 167**	**05**	**1 709 927**	**57**	**1 709 927**	**57**
									3 419 855	**14**	**3 419 855**	**14**				
									28 282 022	**19**	**28 282 022**	**19**				

III. RACHUNKI BILANSOWE.

A. RACHUNKI STANU CZYNNEGO.

1. Kasa.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	8 587.69
W ciągu 1934 r. wpłynęło	zł.	6 089 084.58
	zł.	6 097 672.27
W ciągu 1934 r. wypłacono	zł.	6 071 404.52
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł.	26 267.75

Wpłaty i wypłaty kasowe w 1934 r. wg. miesięcy.

MIESIĄCE	Wpłaty		Wypłaty	
	zł.	gr.	zł.	gr.
Ogółem	6 089 084	58	6 071 404	52
Styczeń	561 848	46	565 406	44
Luty	439 358	79	435 587	72
Marzec	494 506	29	490 967	10
Kwiecień	517 462	09	527 769	47
Maj	500 909	75	500 608	82
Czerwiec	533 399	40	525 762	91
Lipiec	527 822	75	524 915	69
Sierpień	589 868	03	578 911	59
Wrzesień	559 962	23	573 756	99
Październik	454 379	55	453 646	43
Listopad	449 655	46	447 452	50
Grudzień	459 911	78	446 618	86

Ogólny obrót kasowy w 1934 r. wyniósł zł. 12 160 489.10, zatem wobec zł. 11 016 607.57 z roku poprzedniego wzrósł o zł. 1 143 881.53 t. j. o 10,4%.

2. Rachunki bieżące w instytucjach kredytowych.

Poz. bilansu	Nazwa instytucji kredytowej	Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.		W ciągu 1934 r. wpłynęło na rachunek		W ciągu 1934 r. podjęto z rachunku		Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.	
		zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
a.	Bank Polski, Oddział we Włocławku . .	1 735	45	1 008 414	53	1 009 164	34	985	64
b.	Bank Gospodarstwa Krajowego, Oddział we Włocławku . .	35 147	—	666 591	93	626 927	93	74 811	—
	"	168	63	—	—	168	63	—	—
c.	Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie . .	7 354	19	966 964	66	973 012	45	1 306	40
d.	Polski Bank Komunalny Sp. Akc. w Warszawie . . .	4 352	—	303 872	51	307 556	74	667	77
	Komunalna Kasa Oszczędn. m. Brześcia Kujawskiego .	5 911	71	—	—	5 911	71	—	—
	Komunalna Kasa Oszczędności pow. Lipnowskiego . . .	9 584	33	—	—	9 584	33	—	—
	Komunalna Kasa Oszczędności m. Ciechocinka	15 149	71	—	—	15 149	71	—	—
		79 403	02	2 945 843	63	2 947 475	84	77 770	81

3. Papiery wartościowe własne.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.		zł. 54 309.98
W ciągu 1934 r. zakupiono za . . .	zł. 84 380.26	
Zysk na kursie pg. szacunku z dnia 31 grudnia 1934 r. . . .	zł. 4 042.47	zł. 88 422.73
		zł. 142 732.71
W ciągu 1934 r. sprzedano za . . .	zł. 18 600.—	
Strata na kursie pg. szacunku z dnia 31 grudnia 1934 r. . . .	zł. 3 191.01	zł. 21 791.01
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.		zł. 120 941.70

Wykaz papierów wartościowych własnych.

Szt.	Wyszczególnienie	Wartość nominalna	Cena zakupu		Kurs w dniu 31 grudnia 1934 r.		Wartość bilansowa w dniu 31 grudnia 1934 r.	
			zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
	Ogółem . .		**123 454**	**13**			**120 941**	**70**
	Obligacje: . . .		**96 725**	**74**			**91 676**	**70**
12	I Serji 3% Premjowej Pożyczki Budowlanej z 1929 r. . . .	zł. 600.—	600	—	45	85	550	20
35	7% Państwowej Pożyczki Stabilizacyjnej z 1927 r. . .	dol. 13 000.—	80 583	19	67	25	77 808	25
21	6% Pożyczki Dolarowej w złocie z 1920 r.	dol. 2 000.—	10 453	05	73	50	7 754	25
104	III Serji 4% Premjowej Pożyczki Dolarowej	dol. 520.—	5 089	50	53	50	5 564	—
	Akcje:		**26 728**	**39**			**29 265**	—
200	Banku Polskiego . .	zł. 20 000.—	16 513	39	95	25	19 050	—
95	V Emisji Polskiego Banku Komunalnego Sp. Akc. w Warszawie	zł. 9 500 —	10 215	—			10 215	—

Papiery wartościowe własne oszacowane zostały po kursie giełdowym z dnia 31 grudnia 1934 r., za wyjątkiem akcyj Polskiego Banku Komunalnego, przyjętych p/g ceny zakupu.

W końcu roku sprawozdawczego stan tych papierów wzrósł w porównaniu ze stanem z końca roku poprzedniego o zł. 66 631.72 t. j. o 122,7%, przewyższył zatem znacznie normy statutowe i wynosi 10,4% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych. W roku poprzednim stosunek ten wynosił 5,8%.

4. Papiery wartościowe funduszu zasobowego.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	9 669.60
W ciągu 1934 r. zakupiono za	zł.	189.60
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.	zł.	9 859.20

Na stan tych papierów wartościowych składa się 16 obligacyj 6% Pożyczki Narodowej wartości nominalnej zł. 10 400.—, przyjętych do bilansu pg. ceny zakupu i wynoszących ca 20% funduszu zasobowego stosownie do postanowień § 48 Statutu Kasy.

5. Kupony bieżące.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	2 243.51
W ciągu 1934 r. zakupiono i obliczono %% do dnia 31 grudnia 1934 r.	zł.	9 839.27
	zł.	12 082.78
W ciągu 1934 r. otrzymano za kupony	zł.	8 050.61
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.	zł.	4 032.17

6. Kredyty udzielone przez Kasę.

Działalność kredytową Kasy w okresie sprawozdawczym obrazuje następujące zestawienie:

Obroty na rachunkach kredytów udzielonych przez Kasę.

Poz. bilansu	Rodzaj kredytu	Pozostałość kredytów na dzień 1 stycznia 1934 r.		W ciągu 1934 r. udzielono kredytów		W ciągu 1934 r. spłacono kredytów		Pozostałość kredytów w dniu 31 grudnia 1934 r.	
		zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr
a.	Weksle zdyskontowane	717 940	17	2 199 560	57	2 177 083	91	740 416	83
b.	Pożyczki w rachunkach bieżących .	45 655	—	91 130	95	91 888	95	44 897	—
c.	Pożyczki terminowe na zastaw . . .	160 490	18	17 712	—	58 883	68	119 318	50
d.	Pożyczki hipoteczne w zł. w złocie .	67 120	—	—	—	7 250	—	59 870	—
e.	Pożyczki komunalne	114 800	—	644 079	55	601 320	–	157 559	55
		1 106 005	**35**	**2 952 483**	**07**	**2 936 426**	**54**	**1 122 061**	**88**

Obroty na rachunkach kredytów udzielonych w roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem 1933 przedstawiają się następująco:

Obroty na rachunkach kredytów udzielonych w latach 1933 — 1934.

Rok	Obrót roczny		Kredyty udzielone		Kredyty spłacone		Stan kredytów w końcu roku	
	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
1933	5 373 219	20	2 733 700	63	2 639 518	57	1 106 005	35
1934	**5 888 909**	**61**	**2 952 483**	**07**	**2 936 426**	**54**	**1 122 061**	**88**

Ogólna suma kredytów udzielonych w ciągu poszczególnych lat począwszy od roku 1931 stale malała. Zestawienie obrotów na rachunkach kredytów udzielonych w latach 1933 i 1934 wykazuje,

że w roku sprawozdawczym obroty te poraz pierwszy od r. 1931 nietylko nie zmalały, ale przeciwnie, wzrosły, przyczem dalsza analiza rachunków kredytów udzielonych przez Kasę wykaże przegrupowania poszczególnych rodzajów kredytów na korzyść zabezpieczonych hipotecznie.

Porównanie obrotów na rachunkach kredytów udzielonych w roku sprawozdawczym z wynikami z roku 1933 wykazuje wzrost obrotu rocznego na tych rachunkach o 9,6%, wzrost kredytów udzielonych o sumę zł. 218 782.44 t.j. o 8,0%, wzrost kredytów spłaconych o 11,2%, wreszcie wzrost sumy pozostałości kredytów w końcu roku, za wyłączeniem weksli protestowanych, z sumy zł. 1 106 005.35 do sumy zł. 1 122 061.88 t. j. o 1,5%.

Stosunek %-owy poszczególnych rodzajów kredytów do ogólnej sumy kredytów udzielonych w ciągu roku sprawozdawczego oraz do ogólnej sumy pozostałości w dniu 31 grudnia 1934 r. w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego ujmuje poniższe zestawienie.

Stosunek %-owy poszczególnych rodzajów kredytów.

Poz. bilansu	Rodzaj kredytu	Stosunek %-owy do ogólnej sumy			
		kredytów udzielonych w ciągu roku		pozostałości kredytów	
		1933	1934	na dzień 1 stycznia 1934 r.	w dniu 31 grudnia 1934 r.
	Ogółem	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100.0**
a.	Weksle zdyskontowane . .	81,3	**74,5**	64,9	**66,0**
b.	Pożyczki w rachunkach bieżących	2,7	**3,1**	4,1	**4,0**
c.	Pożyczki terminowe na zastaw	0,5	**0,6**	14,5	**10,6**
d.	Pożyczki hipoteczne w zł. w złocie	—	—	6,1	**5,3**
e.	Pożyczki komunalne . . .	15,5	**21,8**	10,4	**14,1**

Z przedstawionej powyżej tabeli porównawczej wynika, że Kasa udzieliła najwięcej kredytów w formie dyskonta weksli oraz pożyczek wekslowych zwykłych i zabezpieczonych hipotecznie. Pozostałość tych kredytów w końcu roku sprawozdawczego w porównaniu z pozostałością z roku poprzedniego wzrosła z 64,9% do 66,0% na niekorzyść kredytów wymienionych pod pozycjami b, c i d zestawienia stosunku %-ego kredytów. Suma weksli zdyskontowanych zmalała natomiast z 81,3% do 74,5% na korzyść kredytów udzielonych w innej formie, głównie zaś na korzyść pożyczek komunalnych.

Drugie z kolei miejsce zajmują pożyczki komunalne, których pozostałość wzrosła w porównaniu ze stanem z końca roku poprzedniego z 10,4% do 14,1%. Suma udzielonych w ciągu roku sprawozdawczego pożyczek komunalnych wzrosła z 15,5% do 21,8% ogólnej sumy udzielonych kredytów w związku z redyskontem weksli sąsiednich komunalnych kas oszczędności.

Pozostałość pożyczek terminowych na zastaw obniżyła się w końcu roku do wysokości 10,6% wobec 14,5% z roku poprzedniego i schodzi na trzecie miejsce po kredytach wekslowych. Natomiast pod względem sumy udzielonych w ciągu roku kredytów, pożyczki te zajmują kolejno ostatnie miejsce, podobnie jak w roku poprzednim.

Pożyczki hipoteczne w złotych w złocie zajmują nadal czwarte miejsce, a saldo tych pożyczek w końcu roku sprawozdawczego zmalało w porównaniu ze stanem na początku roku z 6,1% do 5,3% ogólnej pozostałości udzielonych kredytów, w związku z zaprzestaniem w r. 1933 dalszego udzielania kredytu w tej formie i przejściem na średnioterminowe pożyczki wekslowe zabezpieczone hipotecznie.

Ostatnie wreszcie miejsce, podobnie jak w roku poprzednim, zajmują pożyczki w rachunkach bieżących, przyczem suma udzielonego w ciągu roku kredytu w tej formie podniosła się nieznacznie z 2,7% do 3,1% sumy wszystkich kredytów udzielonych przez Kasę, zaś pozostałość tych pożyczek utrzymała się na poziomie stanu z końca roku poprzedniego.

Rozpatrując kredyty udzielone przez Kasę według ich terminów płatności, należy je podzielić na średnioterminowe i krótkoterminowe.

Charakter kredytów średnioterminowych posiadają pożyczki hipoteczne oraz wekslowe zabezpieczone hipotecznie, a częściowo również i komunalne. Łączna kwota tych kredytów w końcu okresu sprawozdawczego wynosiła 44,9% ogólnej sumy kredytów udzielonych przez Kasę, wobec 32,4% z roku poprzedniego.

Pozostałe kredyty w formie dyskonta weksli, pożyczek wekslowych, pożyczek w rachunkach bieżących, pożyczek terminowych na zastaw oraz reszty pożyczek komunalnych, posiadają charakter kredytów krótkoterminowych zwrotnych najdalej za 6 miesięcy, bądź też za krótkiem, nie przekraczającem 6 miesięcy, wypowiedzeniem. Łączna pozostałość tych kredytów wynosiła w końcu roku sprawozdawczego 55,1% ogólnej sumy kredytów udzielonych przez Kasę, wobec 67,6% z roku poprzedniego.

a) Weksle zdyskontowane.

Podział kredytów wekslowych ilustruje następujące zestawienie:

Obroty na rachunku weksli zdyskontowanych.

Rodzaj kredytu wekslowego	Pozostałość kredytu wekslowego na dzień 1 stycznia 1934 r.		W ciągu 1934 r — zdyskontowano weksli		W ciągu 1934 r — spłacono lub zaprotestowano weksli		Pozostałość kredytu wekslowego w dniu 31 grudnia 1934 r.	
	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
Kredyt dyskontowy . .	168 188	15	545 966	32	585 190	72	128 963	75
Pożyczki wekslowe . .	343 557	15	909 409	25	965 339	32	287 627	08
Pożyczki wekslowe zabezpieczone hipotecznie	206 194	87	744 185	—	626 553	87	323 826	—
	717 940	**17**	**2 199 560**	**57**	**2 177 083**	**91**	**740 416**	**83**

Stosunek %-owy kredytu dyskontowego i pożyczek wekslowych do ogólnej sumy weksli zdyskontowanych w ciągu roku sprawozdawczego, jak również stosunek %-owy sald poszczególnych rodzajów tego kredytu do ogólnej sumy pozostałości weksli zdyskontowanych na początku roku i w dniu 31 grudnia 1934 r. przedstawia się następująco:

Stosunek %-owy poszczególnych rodzajów kredytów wekslowych.

Rodzaj kredytu wekslowego	Stosunek %-wy do ogólnej sumy zdyskontowanych weksli w ciągu roku 1933	Stosunek %-wy do ogólnej sumy zdyskontowanych weksli w ciągu roku 1934	Stosunek %-wy do ogólnej sumy pozostałości kredytu wekslowego na dzień 1 stycznia 1934 r.	Stosunek %-wy do ogólnej sumy pozostałości kredytu wekslowego w dniu 31 grudnia 1934 r
Ogółem	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Kredyt dyskontowy	37,0	**24,8**	23,4	**17.4**
Pożyczki wekslowe	48,2	**41.3**	47,9	**38,9**
Pożyczki wekslowe zabezpieczone hipotecznie	14,8	**33,9**	28,7	**43,7**

Z zestawienia powyższego wynika, że w porównaniu z rokiem poprzednim znakomicie wzrosła suma udzielonych pożyczek wekslowych zabezpieczonych hipotecznie na niekorzyść pozostałych rodzajów kredytów, a więc kredytu dyskontowego i weksli pożyczkowych (finansowych) odpowiednio żyrowanych względnie poręczonych. Pozostałość pożyczek wekslowych zabezpieczonych hipotecznie stanowi 43,7% ogólnego salda weksli zdyskontowanych w końcu roku sprawozdawczego, wobec 28,7% z końca roku poprzedniego.

Pozostałość pożyczek wekslowych niezabezpieczonych hipotecznie wynosi 38,9% ogólnej pozostałości weksli zdyskontowanych, spadła zatem znacznie, w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego, powodując przesunięcie się tego kredytu z pierwszego miejsca na drugie.

Ostatnie wreszcie miejsce, podobnie jak w roku poprzednim, zajmuje kredyt dyskontowy, przyczem pozostałość jego w końcu roku sprawozdawczego wynosi już tylko 17,4% ogólnej pozostałości kredytów wekslowych.

Kredyt dyskontowy.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	168 188.15
W ciągu 1934 r. zdyskontowano weksli na sumę .	zł.	545 966.32
	zł.	714 154.47
W ciągu 1934 r. spłacono lub zaprotestowano weksli na sumę	zł.	585 190.72
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł.	128 963.75

W okresie sprawozdawczym zdyskontowano klijentom posiadającym przyznane przez Kasę stałe kredyty dyskontowe 2 514 sztuk weksli na ogólną sumę zł. 545 966.32. W roku poprzednim zdyskontowano 4 092 sztuki weksli na sumę zł. 822 256.25, wobec czego obroty w roku sprawozdawczym w dalszym ciągu obniżają się o 1 578 sztuk weksli i o zł. 276 289.93 t.j. o 38,6% liczby zdyskontowanych weksli i 33,6% ich sumy. W roku poprzednim odpowiedni stosunek wynosił 15,6% i 9,1%.

Zmniejszyła się również w końcu roku sprawozdawczego pozostałość weksli, pochodzących z kredytu dyskontowego i wynosiła 513 weksli na sumę zł. 128 963.75 wobec 717 weksli na sumę zł. 168 188.15 z roku poprzedniego, zatem liczba weksli maleje o 204 sztuki t. j. o 28,5%, a pozostałość zdyskontowanych weksli o zł. 39 224.40 t. j. o 23,3%. W roku 1933 spadek stanu weksli wynosił również 30,4%, a zmniejszenie się pozostałości sumy wekslowej — 5,6%, w porównaniu ze stanem z roku 1932.

Przeciętna wysokość jednego wekslu zdyskontowanego w 1934 r. wynosiła zł. 217.17, wzrosła zatem w porównaniu z przeciętną z roku poprzedniego, wynoszącą zł. 200.94.

Wzrasta również przeciętna pozostałość jednego wekslu w końcu roku sprawozdawczego do zł. 251.39, w porównaniu z sumą zł. 234.57 z roku poprzedniego.

Podział kredytów dyskontowych według wysokości sum, do których te kredyty zostały przyznane, bez względu na to, w jakim stopniu były wyczerpywane, przedstawia się w sposób następujący:

Kredyty dyskontowe wg. wysokości.

L. p.	Wysokość przyznanego kredytu dyskontowego	Liczba przyznanych kredytów dyskontowych wg stanu			
		z końca 1933 r.		z końca 1934 r.	
		bezwzględna	w %	bezwzględna	w %
	Ogółem	79	100,0	42	100,0
1	Do zł. 2 500.—	33	41,8	17	40,5
2	Powyżej zł. 2 500.—do zł 5 000.—	34	43,0	18	42,9
3	Powyżej zł. 5 000.—	12	15,2	7	16,6

W końcu roku sprawozdawczego korzystało z przyznanego przez Kasę kredytu dyskontowego 42 osoby, firmy względnie instytucje do łącznej wysokości zł. 195 000.—. W końcu roku 1933 79 osób, firm względnie instytucyj, posiadało sumę zł. 321 400.— przyznanego kredytu. Tak znaczny spadek przyznanego kredytu dyskontowego spowodowany został tem, że Kasa zmuszona była w ciągu roku sprawozdawczego zamknąć lub wstrzymać kredyty 40 klijentom, nowe zaś kredyty można było otworzyć zaledwie 3 osobom, nie chcąc narażać instytucji na straty. Pozatem Kasa dyskontowała jedynie i wyłącznie weksle wynikające z obrotu gospodarczego, jednakże podaż materjału wartościowego była w roku sprawozdawczym wyjątkowo słaba.

W dniu 31 grudnia 1934 r. pozostałość kredytów udzielonych w tej formie wynosiła zł. 128 963.75, a więc wyczerpano przyznany kredyt w 66.1%, podczas gdy w roku poprzednim tylko w 52,3%. Podana wyżej tabelka wykazuje, że kredyty dyskontowe przyznane do wysokości sumy przekraczającej zł. 5 000.— stanowiły 16,6% ogólnej liczby przyznanych kredytów. W roku poprzednim stosunek ten wynosił 15,2%.

Podział ogólnej sumy oraz liczby weksli zdyskontowanych w ciągu roku sprawozdawczego wg. zawodu klijentów, posiadających stałe kredyty dyskontowe, przedstawia następujące zestawienie:

Kredyty dyskontowe udzielone w 1934 r. wg. zawodu dłużników.

L. p.	Grupy zawodowe	W ciągu 1934 r. zdyskontowano weksli: sztuk	na sumę zł.	gr.	Stosunek %-wy do ogólnej liczby weksli zdyskontowanych w ciągu 1933 r.	1934 r.	Stosunek %-wy do ogólnej sumy wekslowej weksli zdyskontowanych w ciągu 1933 r.	1934 r.
	Ogółem . . .	2 514	545 966	32	100,0	100,0	100,0	100,0
1	Kupcy	1 945	290 400	93	70,8	77,4	48,7	53,2
2	Przemysłowcy . . .	402	230 492	54	15,5	16,0	42,6	42,2
3	Rzemieślnicy . . .	132	19 765	—	10,5	5,2	5,6	3,6
4	Inni.	35	5 307	85	3,2	1,4	3,1	1,0

Analogiczny podział pozostałości weksli zdyskontowanych w dniu 31 grudnia 1934 r. ilustruje poniższe zestawienie:

Stan kredytów dyskontowych w dniu 31 grudnia 1934 r. wg. zawodu dłużników.

L. p.	Grupy zawodowe	Pozostałość weksli zdyskontowanych w dniu 31 grudnia 1934 r.: sztuk	na sumę zł.	gr.	Stosunek %-wy do ogólnej pozostałości liczby weksli zdyskontowanych w ciągu 1933 r.	1934 r.	Stosunek %-wy do ogólnej pozostałości sumy wekslowej weksli zdyskontowanych w ciągu 1933 r.	1934 r.
	Ogółem . . .	513	128 963	75	100,0	100,0	100,0	100,0
1	Kupcy	377	61 243	05	71,7	73,5	50,6	47,5
2	Przemysłowcy . . .	109	63 370	70	16,3	21,2	41,6	49,1
3	Rzemieślnicy . . .	27	4 350	—	8,1	5,3	4,3	3,4
4	Inni.	—	—	—	3,9	—	3,5	—

Z ogólnej liczby klijentów, korzystało z kredytów dyskontowych w końcu:

1933 r.			1934 r.	
79	100,0%	**Ogółem klijentów**	42	100,0%
		w tem:		
42	53,2%	Kupców	28	66,7%
18	22,8%	Przemysłowców	10	23,8%
9	11,4%	Rzemieślników	3	7,1%
10	12,6%	Innych	1	2,4%

z czego wynika, że w roku sprawozdawczym procentowo najwięcej wzrosła grupa kupców na niekorzyść pozostałych grup zawodowych.

Jeśli chodzi o uczestnictwo poszczególnych grup zawodowych w ogólnej sumie udzielonego w ciągu roku sprawozdawczego kredytu dyskontowego, to należy stwierdzić na podstawie powyżej przedstawionych zestawień cyfrowych, że najintensywniej wykorzystali ten kredyt kupcy,przyczem udział ich był znacznie wyższy od udziału w roku poprzednim. Przemysłowcy w tej partycypacji utrzymali się na poziomie z roku poprzedniego, natomiast rzemiosło zmniejszyło swój udział w porównaniu z rokiem ubiegłym nieomal o połowę.

Odmiennie kształtuje się udział poszczególnych grup zawodowych w ogólnej pozostałości weksli zdyskontowanych w ramach przyznanego kredytu dyskontowego. Najwyższy procent tej pozostałości w końcu roku sprawozdawczego stanowią weksle zdyskontowane przemysłowcom, wyższy od stanu na początku 1934 r. Drugie z kolei miejsce przypada kupcom, których udział w pozostałości udzielonego kredytu dyskontowego zmniejszył się nieznacznie, powodując przez to przesunięcie się tej grupy zawodowej z pierwszego miejsca na drugie na korzyść przemysłowców, a to w związku z większą płynnością weksli kupieckich.

Wreszcie w dalszym ciągu zmniejsza się pozostałość weksli zdyskontowanych rzemieślników.

Kasa z reguły dyskontowała weksle krótkoterminowe, płatne najdalej za 3 miesiące.

Najwyższa suma przyznanego kredytu dyskontowego jednej osobie fizycznej wynosiła zł. 25 000.—, a osobie prawnej — zł. 15 000.—, podobnie jak i w roku poprzednim.

Pożyczki wekslowe.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	343 557.15
W ciągu 1934 r. udzielono pożyczek na sumę . .	zł.	909 409.25
	zł.	1.252 966.40
W ciągu 1934 r. spłacono lub zaprotestowano weksli na sumę	zł.	965 339.32
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . .	zł.	287 627.08

W roku sprawozdawczym udzielono 1 703 pożyczki wekslowe na ogólną sumę zł. 909 409.25, a pozostałość w końcu tego samego okresu wynosiła 457 niespłaconych pożyczek wekslowych na łączną kwotę zł. 287 627.08. W roku poprzednim udzielono 1 783 pożyczki wekslowe na sumę zł. 1 071 635.17, pozostałość zaś w końcu tego samego roku wynosiła 532 niespłacone pożyczki na sumę zł. 343.557.15.

Zarówno liczba udzielonych pożyczek wekslowych, jak i ogólna ich kwota, w porównaniu z odnośnemi danemi z roku 1933 zmalały, zmalała również liczba i suma niespłaconych pożyczek wekslowych. Liczba udzielonych pożyczek zmniejszyła się o 80 t. j. o 4,5%, a pozostałość niespłaconych pożyczek o 75 t. j. o 14,1%. Ogólna kwota udzielonych w ciągu 1934 r. pożyczek wekslowych obniżyła się o zł. 162 225.92 t j. o 15,1%, zmniejszyła się również kwota niespłaconej pozostałości w końcu roku sprawozdawczego o zł. 55 930.07 t. j. o 16,3% stanu z roku poprzedniego.

W związku z powyższem obniża się poważnie przeciętna wysokość jednej udzielonej pożyczki z sumy zł. 601.03 w roku 1933 do sumy zł. 534.— w roku sprawozdawczym, jak również przeciętna pozostałość niespłaconej w końcu roku pożyczki, wynosząca w roku poprzednim sumę zł. 645.78, a w roku sprawozdawczym zł. 629,38. Omawiane wyniki odzwierciadlają ostrożną politykę kredytową władz Kasy.

Wysokość udzielonych w ciągu roku sprawozdawczego pożyczek wekslowych ilustruje następujące zestawienie:

Pożyczki wekslowe wg. wysokości.

L. p.	Wysokość udzielonych pożyczek wekslowych	Liczba udzielonych pożyczek wekslowych w ciągu 1933	Liczba udzielonych pożyczek wekslowych w ciągu 1934	Stosunek %-wy do ogólnej liczby w ciągu 1933	Stosunek %-wy do ogólnej liczby w ciągu 1934
	Ogółem	1 783	1 703	100,0	100,0
1	Do zł. 250 —	645	858	36,2	50,4
2	Powyżej zł. 250 — do zł. 500.— .	550	396	30,8	23,3
3	„ zł. 500.— „ zł. 1 000.— .	323	247	18,1	14,5
4	„ zł. 1 000.— „ zł. 5 000.— .	251	186	14,1	10,9
5	„ zł. 5 000.—	14	16	0,8	0,9

Z zestawienia powyższego wynika, że pożyczki przewyższające kwotę zł. 5 000.— stanowią minimalny odsetek 0,9% ogólnej liczby pożyczek wekslowych, przyczem najwyższa kwota pożyczki wekslowej udzielonej jednej osobie fizycznej wynosiła zł. 6 000.—, a osobie prawnej — zł. 8 500.—. W roku poprzednim kwoty te wynosiły w pierwszym przypadku zł. 8 000.—, w drugim — zł. 15.000.—. Natomiast pożyczki nieprzekraczające sumy zł. 1 000.— stanowią aż 88,2% tej liczby, wobec 85,1% z roku ubiegłego. Na podkreślenie zasługuje fakt, że połowę, ściśle 50,4% ogólnej liczby stanowią pożyczki wekslowe udzielone w wysokości nieprzekraczającej zł. 250.—. Ta sama grupa pożyczek w roku poprzednim stanowiła 36,2%.

Cyfry powyższe stwierdzają, że Kasa, podobnie jak i w latach ubiegłych, finansuje w dalszym ciągu przeważnie sfery słabsze pod względem gospodarczym, faworyzując specjalnie pożyczki drobniejsze.

Podział pożyczek wekslowych udzielonych w ciągu 1934 r. według zawodu pożyczkobiorców z wymienieniem przeciętnych sum jednej pożyczki oraz ustaleniem stosunku %-ego do ogólnej liczby i kwoty udzielonych pożyczek wekslowych, w porównaniu z rokiem poprzednim, obrazuje następująca tabelka:

Pożyczki wekslowe udzielone w 1934 r. wg. zawodu dłużników.

L. p.	Grupy zawodowe	W ciągu 1934 r udzielono pożyczek wekslowych			Przeciętna suma jednej pożyczki		Stosunek %-owy do ogólnej liczby udzielonych pożyczek wekslowych w ciągu roku		Stosunek %-owy do ogólnej sumy udzielonych pożyczek wekslowych w ciągu roku	
		w liczbie	na sumę zł.	gr.	zł.	gr.	1933	1934	1933	1934
	Ogółem . . .	**1 703**	**909 409**	**25**	**534**	—	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
1	Kupcy	235	138 877	—	590	97	16,2	**13,8**	20,3	**15,3**
2	Przemysłowcy . . .	24	38 269	05	1 594	54	1,7	**1,4**	4,8	**4,2**
3	Rzemieślnicy . . .	197	95 547	—	485	01	20,1	**11,6**	13,0	**10,5**
4	Właściciele nieruchomości	517	212 334	20	410	70	18,7	**30,3**	21,1	**23,3**
5	Rolnicy i ogrodnicy .	29	67 140	—	2 315	17	2,4	**1,7**	4,9	**7,4**
6	Inni.	701	357 242	—	509	62	40,9	**41,2**	35,9	**39,3**

Taki sam podział pozostałości pożyczek wekslowych w dniu 31 grudnia 1934 r. przedstawia się następująco:

Stan pożyczek wekslowych w dniu 31 grudnia 1934 r. wg. zawodu dłużników.

L. p.	Grupy zawodowe	Pozostałość pożyczek wekslowych w dniu 31 grudnia 1934 r.			Przeciętna suma jednej niespłaconej pożyczki		Stosunek %-owy do ogólnego stanu liczby pożyczek wekslowych		Stosunek %-owy do ogólnego stanu sumy pożyczek wekslowych	
		w liczbie	na sumę zł.	gr.	zł.	gr.	na dzień 1 stycznia 1934 r.	w dniu 31 grudnia 1934 r.	na dzień 1 stycznia 1934 r.	w dniu 31 grudnia 1934 r.
	Ogółem . .	**457**	**287 627**	**08**	**629**	**38**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
1	Kupcy	75	51 537	—	687	16	19,0	**16,4**	19,1	**17,9**
2	Przemysłowcy . .	7	9 712	08	1 387	44	1,7	**1,5**	6,0	**3,4**
3	Rzemieślnicy . .	51	23 437	—	459	55	17,3	**11.2**	9,8	**8,1**
4	Właściciele nieruchomości . . .	87	83 391	—	958	52	17,4	**19,0**	20,7	**29,0**
5	Rolnicy i ogrodnicy	10	11 225	—	1 122	50	1,7	**2,2**	3,4	**3,9**
6	Inni.	227	108 325	—	477	20	42,9	**49,7**	41,0	**37,7**

W roku sprawozdawczym, jak to nietrudno przy pomocy powyższych zestawień ustalić, zarówno liczba, jak i suma udzielonych

pożyczek wekslowych w porównaniu z rokiem poprzednim w szeregu grup zawodowych zmalała, m. in. w grupie kupców, a to w związku z wydatniejszem zasilaniem jej kredytem dyskontowym. Inne grupy partycypowały w stosunku do ogólnej liczby i sumy udzielonych pożyczek wekslowych w wyższym, aniżeli w 1933 r. stosunku %-owym, przyczem wzrost udziału właścicieli nieruchomości, jeśli chodzi o liczbę pożyczek udzielonych był b. poważny. W podobny sposób kształtuje się stosunek procentowy udziału poszczególnych grup zawodowych w ogólnej liczbie i kwocie pozostałości niespłaconych w końcu roku sprawozdawczego pożyczek wekslowych w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego.

Należy dodać że, o ile z kredytu dyskontowego korzystają przeważnie kupcy, o tyle z pożyczek wekslowych — właściciele nieruchomości i inni, wśród których przeważający odsetek stanowią sfery pracujące, korzystające z tego kredytu głównie na wykończenie budowy własnych domków.

Pożyczki wekslowe zabezpieczone hipotecznie.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł. 206 194.87
W ciągu 1934 r. udzielono pożyczek na sumę . . .	zł. 744 185.—
	zł. 950 379.87
W ciągu 1934 r. spłacono lub zaprotestowano weksli na sumę	zł. 626 553.87
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł. 323 826.—

Ogółem pozostałość pożyczek wekslowych zabezpieczonych hipotecznie powiększyła się w końcu roku sprawozdawczego w porównaniu z rokiem poprzednim o sumę zł. 117 631.13 t. j. o 57,1% na niekorzyść zwykłych pożyczek wekslowych.

Obroty omawianych pożyczek w 1934 r. z podziałem wg. zawodu dłużników, w porównaniu z ogólnym obrotem w roku 1933 ilustruje następujące zestawienie:

Obroty na rachunku pożyczek wekslowych zabezpieczonych hipotecznie wg. zawodu dłużników.

L. p.	Wyszczególnienie	Pozostałość pożyczek na początku roku		Suma weksli zdyskontowanych w ciągu roku		Suma weksli spłaconych lub zaprotestowanych w ciągu roku		Pozostałość pożyczek w końcu roku	
		zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
	Rok 1933								
	Ogółem	**46 791**	**26**	**328 814**	**71**	**169 411**	**10**	**206 194**	**87**
	Rok 1934								
	Ogółem	**206 194**	**87**	**744 185**	—	**626 553**	**87**	**323 826**	—
1	Kupcy	35 200	—	206 150	—	166 484	—	74 866	—
2	Przemysłowcy	58 650	—	239 230	—	185 085	—	112 795	—
3	Rzemieślnicy	19 550	—	50 825	—	53 350	—	17 025	—
4	Rolnicy	2 100	—	7 500	—	7 900	—	1 700	—
5	Spółdzielnie i instytucje społeczne	27 814	13	27 650	—	29 314	13	26 150	—
6	Inni właściciele nieruchomości	62 880	74	212 830	—	184 420	74	91 290	—

Z zestawienia powyższego wynika, że obrót roczny na rachunku pożyczek wekslowych zabezpieczonych hipotecznie wyniósł zł. 1 370 738.87 wobec zł. 498 225.81 z roku poprzedniego, a więc wzrósł o zł. 872 513.06 t. j. aż o 175,1%.

Ogólna suma przyjętych przez Kasę w ciągu roku sprawozdawczego weksli z tytułu omawianych pożyczek, w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła z sumy zł. 328 814.71 do sumy zł. 744 185.— t. j. o zł. 415 370.29 czyli o 126,3%.

W roku sprawozdawczym udzielono 28 nowych pożyczek wekslowych zabezpieczonych hipotecznie, całkowicie spłaconych zostało — 5, liczba zaś tych pożyczek w dniu 31 grudnia 1934 r. wynosiła 57, podczas gdy w końcu roku poprzedniego liczba ich wynosiła tylko 34.

Stan pożyczek wekslowych zabezpieczonych hipotecznie w dniu 31 grudnia 1934 r. wg. zawodu dłużników.

L. p.	Grupy zawodowe	Pozostałość pożyczek w dniu 31 grudnia 1934 r. w liczbie	Pozostałość pożyczek na sumę		Przeciętna suma pozostałości jednej pożyczki		Stosunek %-owy do ogólnej sumy pozostałości liczby pożyczek na dzień 1 stycznia 1934 r.	liczby pożyczek w dniu 31 grudnia 1934 r.	sumy pożyczek na dzień 1 stycznia 1934 r.	sumy pożyczek w dniu 31 grudnia 1934 r.
			zł.	gr.	zł.	gr.				
	Ogółem . .	**57**	**323 826**	—	**5 681**	**16**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
1	Kupcy	13	74 866	—	5 758	92	20,6	**22,8**	17,1	**23,1**
2	Przemysłowcy . .	10	112 795	—	11 279	50	14,7	**17,5**	28,5	**34,8**
3	Rzemieślnicy . .	4	17 025	—	4 256	25	20,6	**7,0**	9,5	**5,3**
4	Rolnicy	1	1 700	—	1 700	—	2,9	**1,8**	1,0	**0,5**
5	Spółdzielnie i instytucje społeczne	2	26 150	—	13 075	—	8,8	**3,5**	13,5	**8,1**
6	Inni właściciele nieruchomości .	27	91 290	—	3 381	11	32,4	**47,4**	30,4	**28,2**

Z zestawienia powyższego wynika, że przeciętna suma pozostałości jednej pożyczki zabezpieczonej hipotecznie w końcu roku sprawozdawczego wynosiła zł. 5 681,16, wobec przeciętnej z roku poprzedniego, wynoszącej zł. 6 064.55, obniżając się, jak widać z porównania o zł. 383.39 t. j. 6,3%.

W ogólnej liczbie pożyczek niespłaconych, największy procent przypada na innych właścicieli nieruchomości, 2-gie miejsce zajmują kupcy, 3-cie — przemysłowcy, 4-te — rzemiosło, 5-te — spółdzielnie i instytucje społeczne, ostatnie — rolnicy. Liczba pożyczek wg. stanu z końca roku sprawozdawczego w porównaniu z końcem roku poprzedniego, wzrosła z 34 na 57 t. j o 67,6%, przyczem najwięcej procentowo podniosła się liczba pożyczek przypadających na innych właścicieli nieruchomości, nieznacznie zaś na rzecz kupców i przemysłowców. Natomiast rzemiosło wykazuje poważny spadek swego udziału w ogólnej liczbie niespłaconych pożyczek. W ogólnej sumie pozostałości omawianych pożyczek wg. stanu z końca roku sprawozdawczego w porównaniu z rokiem poprzednim, należy

stwierdzić wzrost pozostałości pożyczek udzielonych kupcom i przemysłowcom na niekorzyść pozostałych grup zawodowych.

Pożyczki zabezpieczone kaucjami hipotecznemi udzielane były w granicach 50% wartości nieruchomości na okres do 3 lat, natomiast weksle, składane na pokrycie udzielonej pożyczki, żyrowane lub poręczone przez współmałżonka pożyczkobiorcy oraz przez jeszcze jedną conajmniej osobę, wystawiane były z terminem najdalej 6 miesięcznym i podlegały zamianie na nowe, po upływie tego okresu. Przy udzielaniu omawianych pożyczek Kasa zastrzegała sobie prawo żądania całej niespłaconej części kredytu w terminie ustalonym na wekslu, a więc nawet przed terminem wymagalności pożyczki, ustalonym w decyzji o jej przyznaniu.

Najwyższa suma udzielonej w ciągu roku sprawozdawczego pożyczki wekslowej zabezpieczonej hipotecznie wynosiła kwotę zł. 30 000.— podobnie jak i w roku poprzednim.

Pozostałości w końcu roku 2-ch pożyczek nie przekraczają zł. 30 000.—, pozostałości następnych 7 pożyczek — 15 000.—, dalszych 12 pożyczek — zł. 10 000.—, a wreszcie ostatnich 36 pożyczek nie przekraczają już kwoty zł. 5 000.— dla jednej pożyczki.

b) Pożyczki w rachunkach bieżących.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	45 655.—
W ciągu 1934 r. obciążono rachunki sumą	zł.	91 130.95
	zł.	136 785.95
W ciągu 1934 r. uznano rachunki sumą	zł.	91 888.95
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł.	44 897.—

Obroty na rachunku każdej pożyczki w ciągu roku oraz ich pozostałości w dniu 31 grudnia 1934 r., z uwzględnieniem rodzaju zatrudnienia klijentów, przedstawiają się następująco:

Obroty na rachunku pożyczek w rachunkach bieżących z wyszczególnieniem wszystkich rachunków kredytobiorców.

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba czynnych r-ków w końcu roku	Pozostałość na początku roku zł.	gr.	W ciągu roku obciążono (rachunki sumą) zł.	gr.	W ciągu roku uznano (rachunki sumą) zł.	gr.	Pozostałość w końcu roku zł.	gr.
	Rok 1933									
	Ogółem	7	28 574	—	72 586	57	55 505	57	45 655	—
	Rok 1934									
	Ogółem	8	45 655	—	91 130	95	91 888	95	44 897	—
1	Kupiec	1	2 677	—	3 750	—	1 476	—	4 951	—
2	Kupiec	1	8 850	—	1 664	—	275	—	10 239	—
3	Kupiec	1	—	—	5 881	37	4 442	37	1 439	—
4	Kupiec	1	—	—	23 640	20	21 267	20	2 373	—
5	Przemysłowiec . . .	1	10 794	—	20 837	20	21 872	20	9 759	—
6	Przemysłowiec . . .	—	7 629	—	4 290	96	11 919	96	—	—
7	Przemysłowiec . . .	1	5 017	—	29 276	22	29 186	22	5 107	—
8	Ogrodnik.	1	7 611	—	1 067	—	350	—	8 328	—
9	Spółka Akcyjna . .	1	3 077	—	724	—	1 100	—	2 701	—

W ciągu roku sprawozdawczego zamknięto 1 raohunek, otwarto natomiast 2 nowe rachunki.

Ogólna pozostałość pożyczek w rachunkach bieżących w końcu roku sprawozdawczego zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o sumę zł. 758.— t. j. o 1,7%. Wzrosły natomiast obroty a mianowicie: ogólny roczny obrót wyniósł w roku sprawozdawczym zł. 183 019.90 wobec zł. 128 092.14 z roku poprzedniego, wzrósł zatem o zł. 54 927.76 t. j. o 42,9%, wzrosła również suma udzielonych w ciągu roku sprawozdawczego pożyczek z sumy zł. 72 586.57 z roku poprzedniego do zł. 91 130.95 czyli o zł. 18 544.38 t. j. o 25,5%, zwiększyła się wreszcie i suma spłaconych w ciągu 1934 r. pożyczek w rachunkach bieżących do zł. 91 888.95 wobec zł. 55 505.57 z roku poprzedniego, czyli o zł. 36 383.38.

Pożyczki wyszczególnione w powyższym wykazie pod poz. 1, 3, 4. 5, 7 i 8 zabezpieczone są kaucjami hipotecznemi, a dwie pozostałe— wekslami gwarancyjnemi, wystawionemi przez kredytobiorców i zaopatrzonemi w podpisy odpowiedzialnych poręczycieli.

Najwyższa suma przyznanego kredytu, podobnie jak i w roku poprzednim, wynosi zł. 11 000.—.

c) Pożyczki terminowe na zastaw.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł. 160 490.18
W ciągu 1934 r. udzielono pożyczek na sumę . . .	zł. 17 712.—
	zł. 178 202.18
W ciągu 1934 r. spłacono pożyczek na sumę . . .	zł. 58 883.68
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł. 119 318.50

Podział pożyczek terminowych na zastaw według rodzajów wartości, stanowiących ich zabezpieczenie, przedstawia się następująco:

Obroty na rachunku pożyczek terminowych na zastaw z podziałem wg. rodzaju przedmiotu zastawu.

L. p.	Przedmiot zastawu	Pozostałość na początku roku zł.	gr.	W ciągu roku udzielono pożyczek zł.	gr.	W ciągu roku spłacono pożyczek zł.	gr.	Pozostałość w końcu roku zł.	gr
	Rok 1933								
	Ogółem	161 106	—	15 711	18	16 327	—	160 490	18
	Rok 1934								
	Ogółem	160 490	18	17 712	—	58 883	68	119 318	50
1	Papiery procentowe . .	10 581	68	17 352	—	18 372	68	9 561	—
2	Książeczki oszczędnościowe — własne . . . ,	147 758	50	360	—	40 361	—	107 757	50
3	Książeczki oszczędnościowe — obce.	2 150	—	—	—	150	—	2 000	—

Z zestawienia powyższego wynika, że w roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem poprzednim obroty na rachunku omawianych pożyczek wzrosły, a mianowicie: ogólny obrót roczny wzrósł z sumy zł. 32 038.18 do sumy zł. 76 595.68 czyli o zł. 44 557.50 t. j. o 139,1%, wzrosła również suma udzielonych pożyczek z kwoty zł. 15 711.18 do zł. 17 712.— czyli o zł. 2 000.82 t. j. o 12,7%, wreszcie zwiększyła się w roku sprawozdawczym suma pożyczek spłaconych, bo z kwoty zł 16 327.— z roku poprzedniego do zł. 58 883.68 czyli o zł. 42 556.68 t. j. o 260,6%.

Pozostałość pożyczek terminowych na zastaw w końcu roku sprawozdawczego obniżyła się znacznie w porównaniu ze stanem z końca roku poprzedniego z sumy zł. 160 490.18 do sumy zł. 119 318.50, a więc aż o zł. 41 171.68 t. j o 25,7%, co ma związek ze spłatą części pożyczek udzielonych Gminie m. Włocławka pod zastaw książeczek oszczędnościowych przedsiębiorstw miejskich.

Dane dotyczące liczby udzielonych i spłaconych w ciągu roku oraz pozostałych w końcu roku sprawozdawczego pożyczek terminowych na zastaw ujmuje następujące zestawienie:

Ruch pożyczek terminowych na zastaw.

L. p.	Przedmiot zastawu	Liczba pożyczek na początku roku	Liczba pożyczek udzielonych w ciągu roku	Liczba pożyczek spłaconych całkowicie w ciągu roku	Liczba pożyczek spłaconych częściowo w ciągu roku	Liczba pożyczek w końcu roku
	Rok 1933					
	Ogółem	31	43	36	11	38
	Rok 1934					
	Ogółem	38	70	53	18	55
1	Papiery procentowe.	31	67	45	16	53
2	Książeczki oszczędnościowe — własne.	6	2	7	1	1
3	Książeczki oszczędnościowe — obce	1	1	1	1	1

Jak widać z powyższego liczba udzielonych pożyczek na zastaw zwiększyła się w roku sprawozdawczym o 27, wzrosła również liczba

całkowicie spłaconych o 17, a liczba pożyczek częściowo spłaconych —o 7. Zwiększyła się również liczba niespłaconych pożyczek, a mianowicie z 38 wg. stanu z końca 1933 r. do 55 w końcu roku sprawozdawczego, zatem o 17 t. j. o 44,7%.

Podział pożyczek terminowych na zastaw udzielonych w ciągu 1934 r. oraz ich pozostałości w dniu 31 grudnia 1934 r. według wysokości ilustruje poniższa tabelka:

Pożyczki terminowe na zastaw wg. wysokości.

L. p.	Wysokość pożyczki	Liczba pożyczek udzielonych w ciągu 1934 r.		Liczba pożyczek pozostałych w dniu 31 grudnia 1934 r.	
		bezwzględna	w %	bezwzględna	w %
	Ogółem	**70**	**100,0**	**55**	**100,0**
1	Do zł. 50.—	23	32,9	17	30,9
2	Powyżej zł. 50.— do zł. 100.— .	19	27,1	15	27,3
3	„ zł. 100.— do zł. 250.— .	11	15,7	11	20,0
4	„ zł. 250.— do zł. 500.— .	10	14,3	8	14,6
5	„ zł. 500.— do zł. 1 000.— .	4	5,7	1	1,8
6	„ zł. 1 000.— do zł. 5 000.— .	3	4,3	2	3,6
7	„ zł. 5 000.—	—	—	1	1,8

Powyższe zestawienie wykazuje, że aż 90,0% ogólnej liczby udzielonych pożyczek w ciągu roku, a 92,8% ogólnej liczby pozostałych w końcu 1934 r. stanowiły pożyczki nieprzekraczające kwoty zł. 500.—. W roku poprzednim stosunek ten wynosił 86,1% i 86,9%.

Pożyczki te posiadają przeważnie charakter pożyczek konsumcyjnych i udzielane były sferom pracującym.

W celu ustalenia przeciętnej wysokości pożyczki terminowej na zastaw, należy dla przejrzystości wydzielić zupełnie z rachunku pozostałość pożyczki zaciągniętej przez Zarząd Miejski we Włocławku w kwocie zł. 107 757,50 pod zastaw książeczki oszczędnościowej, wystawionej przez Kasę na lokatę funduszu renowacyjnego

przedsiębiorstwa miejskiego, po dokonaniu czego, przeciętna kwota jednej pożyczki terminowej na zastaw, udzielonej w ciągu 1934 r., wynosi zł 253,03, a przeciętna pozostałość jednej pożyczki w dniu 31 grudnia 1934 r. — zł. 214,09. Odpowiednie sumy w roku poprzednim wynosiły zł. 365.37 i zł. 355.—.

Najwyższa kwota pożyczki terminowej na zastaw udzielonej w ciągu 1934 r. jednej osobie wynosiła zł. 2 000.—, podczas gdy w roku poprzednim — zł. 4 000.—.

d) Pożyczki hipoteczne w złotych w złocie.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	67 120.—
W ciągu 1934 r. spłacono pożyczek na sumę . . .	zł.	7 250.—
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł.	59 870.—

W celu zapewnienia dostatecznej płynności funduszom Kasy, zaniechano już w 1933 r. dalszego udzielania pożyczek hipotecznych w złotych w złocie w formie czystego wpisu, uruchamiając wzamian tego dział pożyczek wekslowych zabezpieczonych hipotecznie.

Podział omawianych pożyczek wg. zawodu kredytobiorców z wykazaniem obrotu oraz pozostałości w końcu roku sprawozdawczego przedstawia się następująco:

Obroty na rachunku pożyczek hipotecznych w złotych w złocie wg. zawodu dłużników.

L. p.	Grupy zawodowe	Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.			W ciągu 1934 r. spłacono częściowo pożyczek			Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.		
		w liczbie	na sumę zł.	gr.	w liczbie	na sumę zł.	gr.	w liczbie	na sumę zł	gr.
	Ogółem	**10**	**67 120**	—	**4**	**7 250**	—	**10**	**59 870**	—
1	Rzemieślnicy	2	16 070	—	—	—	—	2	16 070	—
2	Rolnicy	2	13 500	—	—	—	—	2	13 500	—
3	Inni właściciele nieruchom.	6	37 550	—	4	7 250	—	6	30 300	—

W ciągu roku sprawozdawczego spłacono jedynie raty 3-ch pożyczek w terminach ustalonych w planie amortyzacyjnym; na prośbę 5-ciu dłużników raty spłat odnośnych pożyczek zostały bądź to zmniejszone, bądź też odterminowane; 1-a pożyczka ściągnięta będzie w drodze przymusowej, wobec nieuiszczenia w terminie przypadających rat, wreszcie ostatnia — zostanie pokryta w drodze nabycia na licytacji nieruchomości, obciążonej tą pożyczką na rzecz Kasy.

Ogólna pozostałość pożyczek hipotecznych w końcu roku sprawozdawczego zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o sumę zł. 7 250.— t. j. 10,8%.

e) Pożyczki komunalne.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	114 800.—
W ciągu 1934 r. udzielono kredytów na sumę. .	zł.	644 079.55
	zł.	758 879.55
W ciągu 1934 r. spłacono kredytów na sumę . .	zł.	601 320.—
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł.	157 559.55

Obroty na rachunku pożyczek komunalnych w ciągu 1934 r. z uwzględnieniem podziału na poszczególne rodzaje kredytu ilustruje następujące zestawienie:

Obroty na rachunku pożyczek komunalnych z podziałem wg. rodzaju udzielonego kredytu.

L. p.	Rodzaj kredytu	Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r. zł.	gr.	Pożyczki komunalne udzielone w ciągu 1934 r. zł.	gr.	Pożyczki komunalne spłacone w ciągu 1934 r. zł.	gr.	Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. zł.	gr
	Ogółem . . .	114 800	—	644 079	55	601 320	—	157 559	55
1	Lokaty na książeczki oszczędnościowe .	—	—	23 639	55	15 500	—	8 139	55
2	Kredyt dyskontowy	29 800	—	184 660	—	184 840	—	29 620	—
3	Pożyczki wekslowe .	85 000	—	435 780	—	400 980	—	119 800	—

Łączna pozostałość pożyczek komunalnych w końcu roku sprawozdawczego, większa o zł. 42 759.55, w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego, wynosi 13,6% sumy wkładów oszczędnościowych, jest więc znacznie niższa nietylko od maksymalnej normy statutowej t. j. 30%, ale nawet od normy ustalonej przez nowe Rozporządzenie o komunalnych kasach oszczędności w wysokości 20% sumy wkładów oszczędnościowych.

Podział pożyczek komunalnych według kredytobiorców przedstawia poniższe zestawienie:

Pożyczki komunalne z podziałem wg. kredytobiorców.

L. p.	Wyszczególnienie	Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r. zł.	gr.	Pożyczki komunalne udzielone w ciągu 1934 r. zł.	gr.	Pożyczki komunalne spłacone w ciągu 1934 r. zł.	gr.	Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. zł.	gr.
	Ogółem . . .	114 800	—	644 079	55	601 320	—	157 559	55
1	Gmina m. Włocławka	87 980	—	436 640	—	404 820	—	119 800	—
2	4-ry Komunalne Kasy Oszczędności . .	26 820	—	207 439	55	196 500	—	37 759	55

Ogólne zadłużenie Gminy m. Włocławka wynosiło w końcu roku sprawozdawczego tylko 10,3% sumy wkładów oszczędnościowych. Składa się na nie pozostałość długoterminowej pożyczki wekslowej w kwocie zł. 69 600.—, krótkoterminowa pożyczka wekslowa w sumie zł. 24 000.— na powiększenie Funduszu Budowy Tanich Mieszkań, pozostałość krótkoterminowej pożyczki wekslowej w kwocie zł. 7 000.—, przejętej od Związku Zawodowego Pracowników Miejskich a wreszcie pozostałość krótkoterminowej pożyczki wekslowej w sumie zł. 19 200.—, zaciągniętej w roku sprawozdawczym na roboty inwestycyjne.

3 sąsiednie komunalne kasy oszczędności korzystają z kredytów w formie redyskonta weksli, wyczerpanego w końcu roku sprawozdawczego przez jedną K.K.O. do sumy zł. 22 550.—, przez drugą zaś — do zł. 7 070.—; trzecia K. K. O. spłaciła swe zadłużenie przed końcem roku. Ponadto w czwartej K. K. O. posiada Kasa

lokatę w formie wkładu na książeczkę oszczędnościową, której pozostałość wynosiła w końcu roku sumę zł. 8 139.55.

* * *

Od wszystkich udzielonych kredytów Kasa pobierała odsetki w wysokości 9,5% w stosunku rocznym.

7. Weksle protestowane.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.:		
Protestowanych	zł. 37 957.39	
Zasądzonych	zł. 38 069.81	zł. 76 027.20
W ciągu 1934 r. zaprotestowano na sumę		zł. 148 192.37
		zł. 224 219.57
W ciągu 1934 r. spłacono na sumę .	zł. 160 849.09	
W końcu 1934 r. odpisano na straty	zł. 13 441.90	zł. 174 290.99
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.:		
Protestowanych	zł. 34 720.—	
Zasądzonych	zł. 15 208.58	zł. 49 928.58

Odpisana na straty kwota zł. 13 441.90, jako suma należności wątpliwych, stanowi resztę pozostałości weksli zaprotestowanych w 1932 r. oraz pozostałość niezabezpieczonych hipotecznie weksli zaprotestowanych w roku 1933.

Na dzień 1 stycznia 1934 r. pozostało weksli:		
Protestowanych	sztuk 214	
Zasądzonych	sztuk 62	sztuk 276
W okresie sprawozdawczym zaprotestowano		sztuk 630
		sztuk 906
W okresie sprawozdawczym:		
Zapłacono	sztuk 709	
Odpisano na straty	sztuk 67	sztuk 776
W dniu 31 grudnia 1934 r. pozostało weksli:		
Protestowanych	sztuk 62	
Zasądzonych	sztuk 68	sztuk 130

Stan weksli protestowanych w latach 1933 — 1934.

Rok	Stan: na początku roku zł.	gr.	Stan: w końcu roku zł.	gr.	Wzrost stanu weksli protestowanych: bezwzględny zł.	gr.	%	Spadek stanu weksli protestowanych: bezwzględny zł.	gr.	%
1933	64 443	78	76 027	20	11 583	42	18,0			
1934	**76 027**	**20**	**49 928**	**58**				**26 098**	**62**	**34,3**

Pozostałość weksli protestowanych w porównaniu z pozostałością wszystkich udzielonych przez Kasę kredytów w końcu roku.

Rok	Pozostałość w końcu roku: udzielonych kredytów zł.	gr.	Pozostałość w końcu roku: protestowanych weksli zł.	gr.	Stosunek %-owy pozostałości weksli protestowanych do pozostałości udzielonych przez Kasę kredytów
1933	1 182 032	55	76 027	20	6,4%
1934	**1 171 990**	**46**	**49 928**	**58**	**4,3%**

Stosunek %-owy pozostałości weksli protestowanych w końcu roku do sumy udzielonych w ciągu roku kredytów wekslowych, obejmujących również wekslowe kredyty komunalne oraz do stanu portfelu wekslowego z końca roku, a ponadto stosunek %-owy sumy weksli zaprotestowanych do sumy udzielonych kredytów wekslowych w ciągu roku, ilustrują poniżej zamieszczone tablice:

Pozostałość weksli protestowanych w końcu roku w porównaniu z sumą udzielonych kredytów wekslowych w ciągu roku.

Rok	Suma weksli zdyskontowanych w ciągu roku zł.	gr.	Pozostałość weksli protestowanych w końcu roku zł.	gr.	Stosunek %-owy pozostałości weksli protestowanych do sumy weksli zdyskontowanych w ciągu roku
1933	2 630 402	68	76 027	20	2,9
1934	**2 820 000**	**57**	**49 928**	**58**	**1,8**

Pozostałość weksli protestowanych w porównaniu ze stanem portfelu wekslowego w końcu roku.

Rok	Pozostałość weksli zdyskontowanych w końcu roku zł.	gr.	Pozostałość weksli protestowanych w końcu roku zł.	gr.	Stosunek %-owy pozostałości weksli protestowanych do pozostałości weksli zdyskontowanych w końcu roku
1933	832 740	17	76 027	20	9,1%
1934	**889 836**	**83**	**49 928**	**58**	**5,6%**

Suma weksli zaprotestowanych w ciągu roku w porównaniu z sumą udzielonych w tym samym okresie kredytów wekslowych.

Rok	Suma weksli zdyskontowanych w ciągu roku zł.	gr.	Suma weksli zaprotestowanych w ciągu roku zł.	gr.	Stosunek %-owy sumy weksli zaprotestowanych do sumy weksli zdyskontowanych w ciągu roku
1933	2 630 402	88	157 056	37	6,0%
1934	**2 820 000**	**57**	**148 192**	**37**	**5,3%**

Zestawienia powyższe stwierdzają niewątpliwą poprawę w dziale weksli protestowanych.

Weksle protestowane wg. terminów płatności.

L. p.	Zaległe	Pozostałość weksli protestowanych w końcu roku 1933 sztuk	1933 na sumę zł.	gr.	1934 sztuk	1934 na sumę zł.	gr.	Stosunek %-wy do ogólnej sumy pozostałości weksli protestowanych w końcu roku 1933	1934
	Ogółem . .	276	76 027	20	130	**49 928**	**58**	100,0	100,0
1	Do 3 miesięcy	89	20 921	26	48	**24 839**	**56**	27,5	49,8
2	Ponad 3 do 6 mies.	76	10 035	20	16	**1 268**	**43**	13,2	2,5
3	„ 6 do 24 „	111	45 070	74	66	**23 820**	**59**	59,3	47,7

Jak widać z powyższej tabelki nastąpiło poważne przesunięcie na korzyść weksli protestowanych zaległych do 3 miesięcy; stanowią one połowę portfelu weksli protestowanych.

8. Nieruchomości.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	21 245.64
W ciągu 1934 r. obciążono rachunek sumą	zł.	1 067.45
	zł.	22 313.09
W ciągu 1934 r. uznano rachunek sumą	zł.	2 001.—
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł.	20 312.09

W dniu 7 września 1933 r. nabyto na licytacji publicznej place przy zbiegu ulic Planty, Ułańskiej i Wiejskiej we Włocławku o łącznej powierzchni 10 896 1 m.², na pokrycie należności Kasy z tytułu udzielonej poprzedniemu właścicielowi pożyczki hipotecznej.

W ciągu roku sprawozdawczego obciążono rachunek nieruchomości kwotą zł. 1 067.45, wyłożoną przez Kasę na pokrycie kosztów związanych z nabyciem i przepisaniem tytułu własności nieruchomości, natomiast uznano ten sam rachunek sumą zł. 2 000.— za zwrot kaucji podjętej z sądu po uprawomocnieniu się przybicia i kwotą zł. 1.— odpisaną na straty dla utrzymania w ewidencji zadłużenia b. właściciela, które zostało pokryte wartością nabytej nieruchomości.

9. Ruchomości.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.		zł.	20 438.71
W ciągu 1934 r. nabyto za		zł.	896.10
		zł.	21 334.81
W ciągu 1934 r.:			
Sprzedano za.	zł. 112.—		
Odpisano na straty przedmioty zużyte na	zł. 140.34		
Odpisano 10% na amortyzację . .	zł. 2 811.78	zł.	3 064.12
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . .		zł.	18 270.69

10. Różne.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	18 224.60
W ciągu 1934 r. obciążono rachunki sumą	zł.	34 247.97
	zł.	52 472.57
W ciągu 1934 r. uznano rachunki sumą	zł.	34 593.89
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.	zł.	17 878.68

Z czego przypada na:

a) Druki zarachowane i skarbonki	zł.	10 970.—
b) Zaliczki personelu na Pożyczkę Narodową, węgiel i pensje	zł.	5 619.80
c) Zaliczki zwrotne na koszty hipoteczne i egzekucyjne	zł.	263.68
d) Zaliczka na poczet dostaw	zł.	350.—
e) Inne	zł.	675.20

B. RACHUNKI STANU BIERNEGO.

1. Kapitał zakładowy.

Rok	Wg. stanu z końca roku zł.	gr.
1928	25 467	56
1929 — 1930	100 000	—
1931 — 1934	150 000	—

Kapitał zakładowy Kasy stanowi dotację bezzwrotną Gminy Miasta Włocławka, wpłaconą gotówką.

2. Fundusz zasobowy.

Rok	Wg. stanu z końca roku zł.	gr.
1929	5 226	58
1930	16 620	29
1931	36 729	22
1932	42 532	30
1933	48 397	59
1934	54 103	32

Fundusz zasobowy powiększa się corocznie o sumę czystego zysku, który w roku poprzednim 1933 wyniósł zł. 5 705.73. Łącznie z czystym zyskiem za rok sprawozdawczy, fundusz ten przewyższył już

5% sumy wkładów oszczędnościowych, nie osiągnął jednakże 5% stanu wkładów i innych zobowiązań Kasy, wobec czego czysty zysk za rok 1934 w kwocie zł. 6 646.57 musi być również i w tym roku przelany na fundusz zasobowy w pełnej wysokości, a to zgodnie z art. 44 nowego prawa o K. K. O.

3. Wkłady.

Obroty na rachunkach wkładów.

Poz. bilansu	Rodzaj wkładów	Pozostałość wkładów na dzień 1 stycznia 1934 r		W ciągu 1934 r.				Pozostałość wkładów w dniu 31 grudnia 1934 r.	
				wpłynęło		wypłacono			
		zł.	gr.	zł	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
a.	Wkłady oszczędnościowe .	934 962	59	2 509 449	67	2 284 966	49	1 159 445	77
b.	Rachunki czekowe	71 555	—	2 694 649	66	2 686 988	66	79 216	—
		1 006 517	59	5 204 099	33	4 971 955	15	1 238 661	77

Obroty na rachunkach wkładów w latach 1933—1934.

Rok	Liczba kont	Obrót roczny		Wpłaty		Wypłaty	
		zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
1933	9 788	8 020 823	53	4 085 720	84	3 935 102	69
1934	**11 087**	**10 176 054**	**48**	**5 204 099**	**33**	**4 971 955**	**15**

Obroty roczne na rachunkach wkładów w roku sprawozdawczym wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim o 26,9%.

Przyrost wkładów.

Rok	Stan na początku roku		Stan w końcu roku		Roczny		
					Przyrost bezwzględny		Przyrost %
	zł	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	
1933	855 899	44	1 006 517	59	150 618	15	17,6
1934	**1 006 517**	**59**	**1 238 661**	**77**	**232 144**	**18**	**23,1**

Przyrost wkładów w ciągu roku sprawozdawczego jest wyższy w porównaniu z przyrostem w roku 1933 o 5,5%

a) Wkłady oszczędnościowe.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	934 962.59
W ciągu 1934 r. wpłynęło i dopisano %-ów . . .	zł.	2 509 449.67
	zł.	3 444 412.26
W ciągu 1934 r. wypłacono	zł.	2 284 966.49
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . .	zł.	1 159 445.77

Obroty na rachunku wkładów oszczędnościowych w 1934 r. z podziałem na poszczególne rodzaje wkładów.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 1 stycznia 1934 r.		W ciągu 1934 r.				Stan w dniu 31 grudnia 1934 r.	
			wpłat		wypłat			
	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
Ogółem wkłady oszczędnościowe.								
Ogółem . . .	**934 962**	**59**	**2 509 449**	**67**	**2 284 966**	**49**	**1 159 445**	**77**
Wkłady oszczędnościowe instytucyj prawno-publicznych.								
Ogółem . . .	**167 929**	**39**	**76 497**	**36**	**97 958**	**32**	**146 468**	**43**
1. Bezterminowe .	20 861	01	67 611	90	55 479	07	32 993	84
2. Terminowe . .	147 068	38	8 885	46	42 479	25	113 474	59
Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych.								
Ogółem . . .	**767 033**	**20**	**2 432 952**	**31**	**2 187 008**	**17**	**1 012 977**	**34**
1. Bezterminowe .	558 393	32	2 342 098	07	2 044 473	32	856 018	07
2. Terminowe*). .	208 639	88	90 854	24	142 534	85	156 959	27

Stan wkładów oszczędnościowych z podziałem na publiczne i prywatne.

Wyszczególnienie	Wg. stanu w dniu 31 grudnia 1934 r.		Stosunek %-wy do ogólnej sumy wkładów oszczędn.
	zł.	gr.	
Ogółem wkłady oszczędnościowe	**1 159 445**	**77**	**100,0**
Wkłady oszczędnościowe instytucyj prawno-publicznych	146 468	43	12,6
Wkłady osób fizycznych i prawno-prywatnych	1 012 977	34	87,4

*) Do 3-ch miesięcy.

Z powyższego zestawienia wynika, że wkłady oszczędnościowe instytucyj prawno-publicznych wynosiły w końcu roku sprawozdawczego 12,6% ogólnej sumy pozostałości wkładów oszczędnościowych, zaś wkłady osób fizycznych i prawno-prywatnych 87,4% tej pozostałości. W końcu roku poprzedniego 1933 wkłady instytucyj prawno-publicznych wynosiły 17,9% ogólnej sumy salda wkładów oszczędnościowych, natomiast wkłady prywatne — 82,1%. W roku sprawozdawczym zatem nastąpiło przesunięcie w obu tych rodzajach wkładów o 5,3% na korzyść wkładów osób fizycznych i prawno prywatnych.

Przyrost wkładów oszczędnościowych.

Rok	Stan na początku roku		Stan w końcu roku		Roczny		
					Przyrost bezwzględny		Przyrost %%
	zł.	gr.	zł.	gr.	zł	gr.	
1934	801 734	44	934 962	59	133 228	15	16,6
1934	**934 962**	**59**	**1 159 445**	**77**	**224 483**	**18**	**24,0**

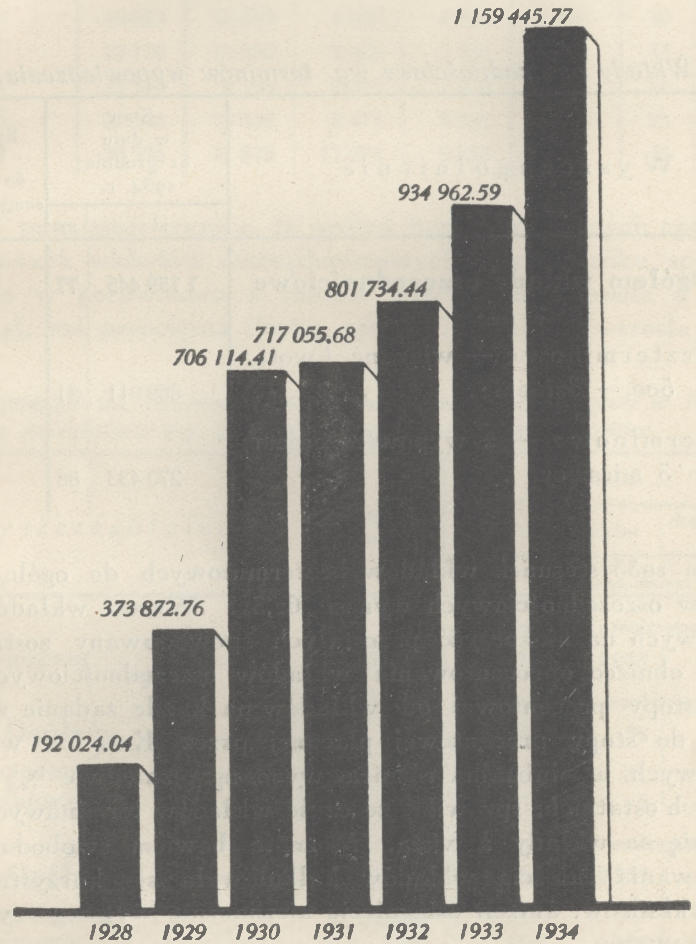
Powyższe zestawienie wykazuje poważny wzrost wkładów oszczędnościowych w ciągu roku sprawozdawczego. W roku poprzednim 1933, przyrost wkładów był o 7,4% mniejszy od przyrostu w roku sprawozdawczym.

Przyrost
wkładów oszczędnościowych osób fizycznych i prawno-prywatnych.

Rok	Stan na początku roku		Stan w końcu roku		Roczny		
					Przyrost bezwzględny		Przyrost %%
	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	
1933	638 125	24	767 033	20	128 907	96	20,2
1934	**767 033**	**20**	**1 012 977**	**34**	**245 944**	**14**	**32,1**

Natomiast wkłady oszczędnościowe instytucyj prawno-publicznych zmalały z sumy zł. 167 929.39 na początku roku do sumy

Roczny wzrost wkładów oszczędnościowych.



zł. 146 468.43 w końcu roku sprawozdawczego, a więc o sumę zł. 21 460,96 t. j. aż o 12,8%, podczas gdy jeszcze w ciągu roku poprzedniego 1933 wzrosły o 2,6%. Jak widać z powyższego Kasa skutecznie dąży do oparcia swej egzystencji na wkładach prywatnych, a więc na istotnych wkładach oszczędnościowych. Przyrost wkładów osób fizycznych i prawno-prywatnych w ciągu roku sprawozdawczego, wynoszący 32,1% t. j. nieomal 1/3 część stanu na początku roku sprawozdawczego jest dowodem zaufania ze strony szerokich mas ludności do Kasy.

Wkłady oszczędnościowe wg. terminów wypowiedzenia.

Wyszczególnienie	Stan w dniu 31 grudnia 1934 r. zł.	gr.	Stosunek %-owy do ogólnej sumy wkładów
Ogółem wkłady oszczędnościowe	1 159 445	77	100,0
w tem:			
1. Bezterminowe — wiązane kwotą zł. 500.— dziennie	889 011	91	76,7
2. Terminowe — z wypowiedzeniem do 3 miesięcy	270 433	86	23,3

W roku 1933 stosunek wkładów bezterminowych do ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych wynosił 62,3%. Wzrost wkładów bezterminowych na niekorzyść pozostałych spowodowany został tem, że przy obniżce oprocentowania wkładów oszczędnościowych wysokość stopy procentowej od wkładów na każde żądanie zbliżoną została do stopy procentowej płaconej przez Kasę od wkładów terminowych, a minimalna różnica, wynosząca zaledwie 1/2% na korzyść tych ostatnich, sprawiła, że część wkładów terminowych przesunęła się na wkłady à vista. Możność bowiem swobodniejszego dysponowania całością wkładów kalkulowała się korzystniej dla wielu wkładców, aniżeli osiągnięcie nieznacznie wyższego zysku na oprocentowaniu.

Liczba operacyj na rachunku wkładów oszczędnościowych w latach 1928 — 34.

Rok	Ogółem operacyj	Liczba wpłat (na książeczkach oszczędnościowych)	Liczba wypłat (na książeczkach oszczędnościowych)	Liczba dopisanie %% (na książeczkach oszczędnościowych)	Liczba operacyj dziennie przy 300 dniach w roku	w tem: wpłat	w tem: wypłat
1928	3 385	3 116	269	—	11	10	1
1929	17 039	12 955	2 285	1 799	57	43	8
1930	19 693	10 889	4 308	4 496	66	36	14
1931	22 176	10 956	5 486	5 734	74	37	18
1932	23 348	9 308	6 840	7 200	78	31	23
1933	27 044	10 036	8 477	8 531	90	33	28
1934	**33 536**	**12 870**	**11 033**	**9 633**	**112**	**43**	**37**

Z tabelki powyższej wynika, że ogólna liczba dokonanych operacyj na rachunkach wkładów oszczędnościowych w ciągu roku sprawozdawczego w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 6 492 czyli o 24%, zaś przeciętna liczba operacyj dziennie wzrosła o 22.

Liczba operacyj na rachunku wkładów oszczędnościowych w 1934 r. z podziałem wg. poszczególnych rodzajów wkładów.

Wyszczególnienie	Ogółem operacyj	Liczba wpłat (na książeczkach oszczędnościowych)	Liczba wypłat (na książeczkach oszczędnościowych)	Liczba dopisanie %% (na książeczkach oszczędnościowych)
Ogółem wkłady oszczędnościowe.				
Ogółem	**33 536**	**12 870**	**11 033**	**9 633**
Wkłady instytucyj prawno-publicznych.				
Ogółem	**92**	**31**	**56**	**5**
Bezterminowe	84	29	51	4
Terminowe	8	2	5	1
Wkłady osób fizycznych i prawno-prywatnych.				
Ogółem	**33 444**	**12 839**	**10 977**	**9 628**
Bezterminowe	32 663	12 581	10 841	9 241
Terminowe	781	258	136	387

Ruch na rachunku wkładów oszczędnościowych w latach 1928 — 34.

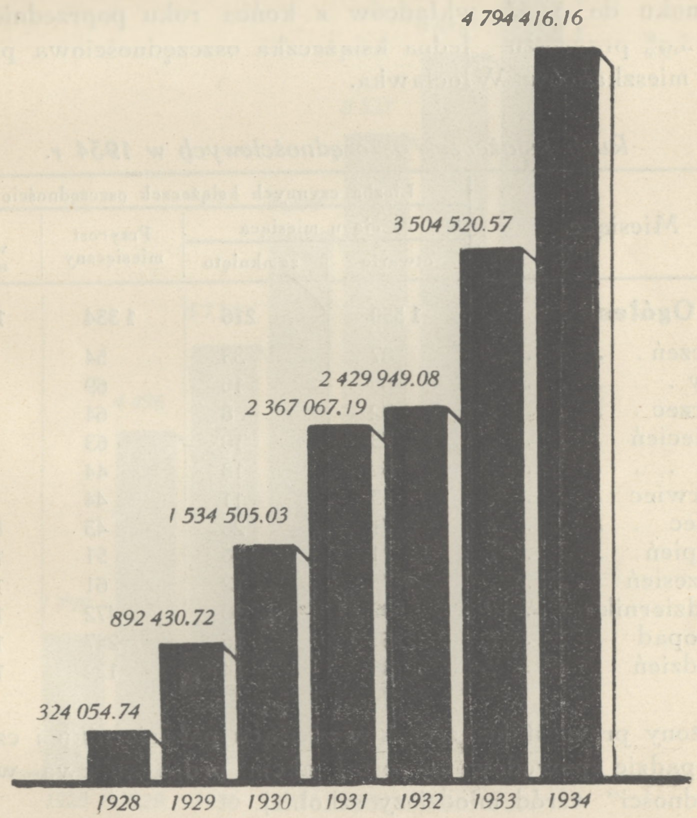
Rok	Suma obrotu rocznego		Roczna suma wpłat		Roczna suma wypłat		Stan w końcu roku	
	złote i grosze							
1928	324 054	74	258 039	39	66 015	35	192 024	04
1929	892 430	72	537 139	72	355 291	—	373 872	76
1930	1 534 565	03	933 403	34	601 161	69	706 114	41
1931	2 367 067	19	1 189 004	23	1 178 062	96	717 055	68
1932	2 429 949	08	1 257 313	92	1 172 635	16	801 734	44
1933	3 504 520	57	1 818 874	36	1 685 646	21	934 962	59
1934	**4 794 416**	**16**	**2 509 449**	**67**	**2 284 966**	**49**	**1 159 445**	**77**

Ogólny obrót w roku sprawozdawczym powiększył się w stosunku do obrotu z roku poprzedniego o sumę zł. 1 289 895.59 t. j. o 36,8%.

Ruch na rachunku wkładów oszczędnościowych w 1934.

Miesiące	Suma miesięcznych obrotów		Miesięczna suma wpłat		Miesięczna suma wypłat		Stan w końcu miesiąca	
	złote i grosze							
Ogółem . .	**4 794 416**	**16**	**2 509 449**	**67**	**2 284 966**	**49**	**1 159 445**	**77**
Styczeń	410 372	32	209 675	93	200 696	39	943 942	13
Luty	310 226	18	171 596	86	138 629	32	976 909	67
Marzec	369 943	91	198 600	16	171 343	75	1 004 166	08
Kwiecień	349 889	53	194 189	82	155 699	71	1 042 656	19
Maj	329 836	31	166 559	11	163 277	20	1 045 938	10
Czerwiec	422 358	85	220 340	55	202 018	30	1 064 260	35
Lipiec	388 459	32	205 604	70	182 854	62	1 087 010	43
Sierpień	564 925	21	289 663	88	275 261	33	1 101 412	98
Wrzesień	436 112	08	228 484	46	207 627	62	1 122 269	82
Październik . . .	401 386	04	199 162	66	202 223	38	1 119 209	10
Listopad	354 273	79	186 313	96	167 959	83	1 137 563	23
Grudzień	456 632	62	239 257	58	217 375	04	1 159 445	77

Roczny wzrost obrotów na rachunkach wkładów oszczędnościowych.



Ruch książeczek oszczędnościowych w latach 1928 — 34.

Rok	Liczba czynnych książeczek oszczędnościowych			
	W ciągu roku		Przyrost roczny	Stan w końcu roku
	otwarto	zamknięto		
1928	1 799	—	1 799	1 799
1929	2 783	86	2 697	4 496
1930	1 420	182	1 238	5 734
1931	1 732	266	1 466	7 200
1932	1 629	298	1 331	8 531
1933	1 463	361	1 102	9 633
1934	**1 550**	**216**	**1 334**	**10 967**

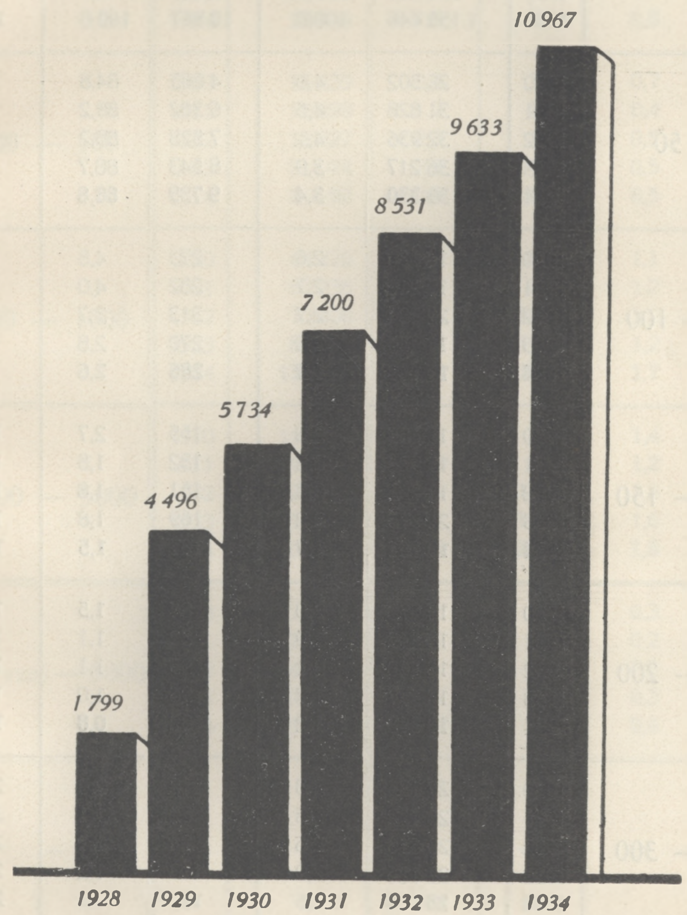
W ciągu roku sprawozdawczego przybyło 1 334 wkładców, co w stosunku do 9 633 wkładców z końca roku poprzedniego stanowi 13,9% przyrostu. Jedna książeczka oszczędnościowa przypada na 5,5 mieszkańców Włocławka.

Ruch książeczek oszczędnościowych w 1934 r.

Miesiące	Liczba czynnych książeczek oszczędnościowych			
	W ciągu miesiąca		Przyrost miesięczny	Stan w końcu miesiąca
	otwarto	zamknięto		
Ogółem . . .	**1 550**	**216**	**1 334**	**10 967**
Styczeń	87	33	54	9 687
Luty . . . , . .	85	16	69	9 756
Marzec	72	8	64	9 820
Kwiecień	73	10	63	9 883
Maj	62	18	44	9 927
Czerwiec	55	11	44	9 971
Lipiec	71	28	43	10 014
Sierpień	71	20	51	10 065
Wrzesień	73	12	61	10 126
Październik . . .	502	30	472	10 598
Listopad	263	16	247	10 845
Grudzień	136	14	122	10 967

Wzmożony przyrost książeczek w miesiącu październiku i częściowo w listopadzie spowodowany został akcją propagandową w „Dniu Oszczędności" wśród młodzieży szkolnej.

Roczny wzrost książeczek oszczędnościowych.



Wkłady oszczędnościowe wg. ich wysokości w ostatniem pięcioleciu.

Wysokość wkładów w złotych ponad — do	Rok	Suma wkładów w końcu roku (złote)	Stosunek %-owy do ogólnej sumy wkładów	Liczba książeczek w końcu roku	Stosunek %-owy do ogólnej liczby książeczek	Przeciętna kwota wkładu na jednej książeczce (złote)
Ogółem	1930	706 114	100,0	5 734	100,0	123
	1931	717 056	100,0	7 200	100,0	100
	1932	801 734	100,0	8 531	100,0	94
	1933	934 963	100,0	9 633	100,0	97
	1934	**1 159 446**	**100,0**	**10 967**	**100,0**	**106**
do 50	1930	28 502	4,0	4 865	84,8	6
	1931	31 828	4,5	6 352	88,2	5
	1932	32 936	4,1	7 528	88,2	4
	1933	36 217	3,9	8 543	88,7	4
	1934	**39 330**	**3,4**	**9 739**	**88,8**	**4**
50 — 100	1930	18 034	2,6	273	4,8	66
	1931	19 210	2,7	282	4,0	68
	1932	22 034	2,7	313	3,7	70
	1933	18 945	2,0	270	2,8	70
	1934	**19 733**	**1,7**	**286**	**2,6**	**69**
100 — 150	1930	18 433	2,6	155	2,7	119
	1931	15 924	2,2	132	1,8	121
	1932	18 091	2,3	151	1,8	120
	1933	20 175	2,2	169	1,8	119
	1934	**19 761**	**1,7**	**167**	**1,5**	**118**
150 — 200	1930	14 070	2,0	84	1,5	168
	1931	13 415	1,9	82	1,1	164
	1932	16 460	2,1	95	1,1	173
	1933	16 357	1,7	96	1,0	170
	1934	**13 843**	**1,2**	**82**	**0,8**	**169**
200 — 300	1930	27 136	3,8	112	2,0	242
	1931	20 152	2,8	82	1.1	246
	1932	20 616	2,6	84	1,0	245
	1933	27 126	2,9	113	1,2	240
	1934	**28 504**	**2,5**	**120**	**1,1**	**238**
300 — 400	1930	14 085	2,0	41	0,7	344
	1931	18 569	2,6	55	0,8	338
	1932	25 933	3,2	76	0,9	341
	1933	30 235	3,2	89	0,9	340
	1934	**28 919**	**2,5**	**85**	**0,8**	**340**
400 — 500	1930	16 839	2,4	38	0,7	443
	1931	12 399	1,7	28	0,4	443
	1932	18 827	2,3	43	0,5	438
	1933	21 074	2,2	48	0,5	439
	1934	**25 292**	**2,2**	**57**	**0,5**	**444**
500 — 1000	1930	44 476	6,3	64	1,1	695
	1931	60 236	8,4	86	1,2	700
	1932	70 408	8,8	100	1,2	704
	1933	80 848	8,7	117	1,2	691
	1934	**132 325**	**11,4**	**191**	**1,7**	**693**
1000 — 5000	1930	149 180	21,1	82	1,4	1 819
	1931	155 080	21,6	84	1,2	1 846
	1932	228 786	28,5	119	1,4	1 923
	1933	293 186	31,4	158	1,6	1 856
	1934	**401 635**	**34,6**	**202**	**1,8**	**1 988**
powyżej — 5000	1930	375 359	53,2	20	0,3	18 768
	1931	370 243	51,6	17	0,2	21 779
	1932	347 643	43,4	22	0,2	15 802
	1933	390 800	41,8	30	0,3	13 027
	1934	**450 104**	**38,8**	**38**	**0,4**	**11 845**
—	—	—	—	—	—	—

Jak widać z powyższego zestawienia na jedną książeczkę oszczędnościową przypadała przeciętnie w końcu roku kwota zł. 105.72, wobec zł. 97.06 z roku poprzedniego, wzrosła więc dość znacznie i przewyższa nietylko przeciętną z roku 1933 ale również z lat 1932 i 1931.

Prawie 95% ogólnej liczby wkładców posiadało w każdym okresie istnienia Kasy drobne lokaty nieprzekraczające zł. 300.— na jednej książeczce. Pozostałe dopiero około 5% wkładców lokowało kwoty wyższe. Na wkłady od 1 do 50 złotych przypada w ostatnim roku aż 88,8% ogólnej liczby wkładców, którzy ulokowali 3,4% łącznej sumy wkładów z przeciętną kwotą zł. 4.— na jednej książeczce. Przeważną część tej grupy wkładców stanowi młodzież szkolna.

Dalsze 6,0% wkładców, posiadających wkłady ponad 50 do 300 zł. na jednej książeczcze, ulokowało razem 7,1% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych. Wkłady ponad 300 do 1 000 zł. ulokowało 3,0% wkładców w wysokości 16,1% sumy wkładów. Pozostałe 2,2% wkładców najzamożniejszych ulokowało w roku sprawozdawczym 73,4% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych we wkładach powyżej zł. 1 000.— na jednej książeczce.

W roku sprawozdawczym oprocentowanie wkładów oszczędnościowych wynosiło:

Wkłady złotowe:

a) na każde żądanie . . . . 5% w stosunku rocznym
b) z 3 miesięcznem wypowiedzeniem . 5½% „ „

Wkłady w złotych w złocie:

a) z 1 miesięcznem wypowiedzeniem . 3½% w stosunku rocznym
b) z 3 miesięcznem wypowiedzeniem. . 4% „ „

Procenty dopisywane były do kapitału raz na rok z dołu. W ciągu 1934 r. Kasa wypłaciła posiadaczom książeczek oszczędnościowych tytułem procentów sumę zł. 1 651.14, a dopisała w końcu roku do kapitału sumę zł. 43 770.24, razem więc procenty od wkładów oszczędnościowych wyniosły kwotę zł. 45 421.38, wobec zł. 44 389.71 z roku poprzedniego.

Podział pozostałości wkładów oszczędnościowyeh w dniu 31 grudnia 1934 r. wg. zawodu przedstawia niżej zamieszczona tablica, a z której wynika, że najwięcej książeczek wydano młodzieży szkolnej w związku z intensywną propagandą oszczędności prowadzoną na terenie szkół.

Wkłady oszczędnościowe wg. zawodu wkładców.

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba książeczek	Stosunek %-owy do ogólnej liczby książeczek	Suma wkładów zł.	Suma wkładów gr.	Stosunek %-owy do ogólnej sumy wkładów
		w dniu 31 grudnia 1934 r.				
	Ogółem . . .	**10 967**	**100,0**	**1 159 445**	**77**	**100,0**
	Instytucje prawno-publiczne . .	**3**	**0,1**	**146 468**	**43**	**12,6**
	Osoby fizyczne i prawno-prywatne.	**10 964**	**99,9**	**1 012 977**	**34**	**87,4**
	w tem:					
1	Młodzież szkolna i dzieci . .	6 135	55,6	49 948	99	4,3
2	Studenci szkół wyższych . .	13	0,1	448	94	0,1
3	Urzędnicy publiczni łącznie z wojskowymi i duchowieństwem .	491	4,5	89 513	88	7,7
4	Urzędnicy i pracownicy prywatni w rolnictwie, przemyśle i handlu	345	3,2	49 230	14	4,2
5	Funkcjonarjusze niżsi, woźni i gońcy (publiczni i prywatni) . . .	100	0,9	11 341	09	1,0
6	Emeryci i inwalidzi	60	0,5	35 089	49	3,0
7	Rzemieślnicy samodzielni . .	623	5,7	102 227	85	8,8
8	Kupcy (handlowcy) samodzielni .	406	3,7	117 686	68	10,2
9	Przemysłowcy	41	0,4	16 147	—	1,4
10	Rolnicy samodzielni . . .	55	0,5	47 863	01	4,1
11	Wolne zawody	82	0,7	33 176	09	2,9
12	Robotnicy wykwalifikowani i niewykwalifikowani, przemysłowi i rolni, rzemieślnicy niesamodzielni. .	819	7,5	120 905	05	10,4
13	Służba domowa (osobista) . .	72	0.7	9 931	45	0,9
14	Inne zawody	731	6.7	68 657	10	5,9
15	Bez zawodu	862	7,9	194 117	13	16,7
16	Spółdzielnie	4	0,1	469	05	0,1
17	Spółki z ogr. odp., spółki akcyjne i inne	6	0,1	791	50	0,1
18	Organizacje społeczne, dobroczynne i t d. (bez celów zysku) .	98	0,9	18 830	85	1,6
19	Książeczki na okaziciela . .	21	0,2	46 602	05	4,0

b) Rachunki czekowe.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	71 555.—
W ciągu 1934 r. wpłynęło i dopisano %-ów . . .	zł.	2 694 649.66
	zł.	2 766 204.66
W ciągu 1934 r. wypłacono	zł.	2 686 988.66
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . .	zł.	79 216.—

Obroty na rachunkach czekowych w 1934 r. z podziałem rachunków na publiczne i prywatne.

Wyszczególnienie	Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.		W ciągu 1934 r.				Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.	
			wpłynęło na rachunki		wypłacono z rachunków			
	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
Ogółem rachunki czekowe.								
Ogółem . . .	71 555	—	2 694 649	66	2 686 988	66	79 216	—
Rachunki czekowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych.								
Ogółem . . .	6 778	—	1 611 985	21	1 611 749	21	7 014	—
Rachunki czekowe osób fizycznych i prawno-prywatnych.								
Ogółem . . .	64 777	—	1 082 664	45	1 075 239	45	72 202	—

Obroty na rachunkach czekowych w latach 1933 — 1934.

Rok	Obrót roczny		Roczna suma				Stan w końcu roku	
			wpłat		wypłat			
	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
1933	4 516 302	96	2 266 846	48	2 249 456	48	71 555	—
1934	**5 381 638**	**32**	**2 694 649**	**66**	**2 686 988**	**66**	**79 216**	—

Pozostałość na rachunkach czekowych w końcu roku sprawozdawczego w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego wzrosła o zł. 7 661.— t. j. o 10,7%.

Ogólny roczny obrót na rachunkach czekowych w ciągu roku sprawozdawczego w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł o zł. 865 335.36 t. j. o 19,2%.

W roku 1934 otwarto nowych rachunków 21, a zamknięto 56 wobec czego liczba rachunków czekowych zmalała z 155 na początku roku do 120 rachunków czekowych w końcu roku sprawozdawczego t. j. o 35.

W liczbie czynnych w końcu roku sprawozdawczego rachunków czekowych 8 rachunków przypada na instytucje prawno-publiczne a 120 — na osoby fizyczne i prawno-prywatne.

Od wkładów na rachunkach czekowych płaciła Kasa odsetki w wysokości 4% w stosunku rocznym. Procenty, dopisywane do kapitału co pół roku, wyniosły w okresie sprawozdawczym sumę zł. 2 781.17.

Kredyty udzielone Kasie.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	32 250.—
W ciągu 1934 r. spłacono na sumę	zł.	32 250.—
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł.	—.—

W roku 1934 Kasa spłaciła Polskiemu Bankowi Komunalnemu resztę kredytu lokacyjnego.

W końcu roku 1935 kredyty udzielone Kasie wynosiły jeszcze 3,2% sumy wkładów oszczędnościowych i czekowych oraz 2,2% sumy bilansowej. Obecnie Kasa uniezależniła się od pomocy zewnątrz, a akcja kredytowa opiera się już wyłącznie na własnych środkach obrotowych.

Redyskonto weksli.

Nazwa Banku, w którym Kasa korzysta z kredytu redyskontowego	Do wysokości zł.	Pozostałość weksli w redyskoncie na dzień 1 stycznia 1934 r.		W ciągu 1934 r.				Pozostałość weksli w redyskoncie w dniu 31 grudnia 1934 r.		Stan niewyczerpanego kredytu redyskontowego w dniu 31 grudnia 1934 r.	
				zredyskontowano		wykupiono					
		zł	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr	zł.	gr
Bank Polski	150 000	92 587	15	201 072	32	293 659	47	—	—	150 000	—
Bank Gospodarstwa Krajowego	140 000	17 311	—	78 398	40	95 709	40	—	—	140 000	-
Polski Bank Komunalny S. A. w Warszawie	105 000	63 672	46	106 893	06	170 565	52	—	—	105 000	—
	395 000	**173 570**	**61**	**386 363**	**78**	**559 934**	**39**	—	—	**395 000**	—

Kredyt redyskontowy w końcu roku sprawozdawczego nie wykazuje już żadnych pozostałości. W końcu roku poprzedniego 1933 kredyt ten wyczerpany był jeszcze w wysokości 52,6%.

W ciągu roku sprawozdawczego Bank Gospodarstwa Krajowego przyznał Kasie specjalny kredyt redyskontowy rzemieślniczy w sumie zł. 40 000.—, wobec czego łączny kredyt redyskontowy w tej instytucji wzrósł z sumy zł. 100 000.— do sumy zł 140 000.—. Ponadto Polski Bank Komunalny podwyższył Kasie kredyt z sumy zł. 80 000.— do sumy zł. 105 000.—.

Jak widać z powyższego Kasa, zgodnie z ogólną regułą bankową, przestrzega, aby kredyt redyskontowy wykorzystywać jedynie w przypadku odpływu wkładów i aby nigdy nie używać go na rozszerzenie działalności kredytowej Kasy.

4. Zobowiązania inkasowe.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	1 819.—
W ciągu 1934 r. uznano powierców za wpływy inkasowe sumą	zł.	677 599.37
	zł.	679 418 37
W ciągu 1934 r. obciążono powierców za wypłacone wpływy inkasowe sumą	zł.	677 954.67
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.	zł.	1 463.70

5. Podatki i opłaty skarbowe.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	113.11
W ciągu 1934 r. obliczono i pobrano podatków i opłat stemplowych	zł.	1 136.94
	zł.	1 250.05
W ciągu 1934 r. wpłacono do Urzędu Skarbowego	zł.	1 180 60
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.	zł.	69.45

6. Procenty okresu przyszłego.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.			zł.	11 210.73
W ciągu 1934 r.:				
Pobrano zgóry odsetki przypadające za 1935 r.	zł.	13 877.96		
Przeniesiono na rachunek procentów i prowizji	zł.	1 196.52	zł.	15 074.48
			zł.	26 285.21
W ciągu 1934 r. przeniesiono na rachunek procentów i prowizji			zł.	12 407.25
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.			zł.	13 877.96

7. Sumy przechodnie.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.:				
Różni dłużnicy winni byli Kasie	zł.	62 627.51		
Różni wierzyciele mieli w Kasie	zł	29 198.45	zł.	33 429.06
W ciągu 1934 r. obciążono rachunki sumą			zł.	388 496.40
			zł.	421 925.46
W ciągu 1934 r. uznano rachunki sumą			zł.	424 426 24
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.:				
Różni dłużnicy winni są Kasie	zł.	47 902,73 [1]		
Różni wierzyciele mają w Kasie	zł.	50 403 51	zł.	2 500.78 [2])

Z czego przypada na:

u dłużników:

a) Różni za należności wątpliwe	zł.	29.315.27
b) Koszty zwrotne od weksli protestowanych	zł.	5 545.84
c) Koszty handlowe okresu przyszłego	zł.	4 452.10
d) Różni za zaległe odsetki i koszty zwrotne	zł.	6 545.64
e) Należności inkasowe	zł.	101.74
f) Inne	zł.	1 942.14

[1]) Umieszczono w stanie czynnym bilansu.
[2]) Pozostałość skompensowana.

wierzycielom:

a) Należności wątpliwe	zł.	29 315.27
b) Fundusz Budowy Tanich Mieszkań	zł.	10 268.63
c) Wpłaty na poczet rat kredytów	zł.	9 663.83
d) Sumy do przekazania	zł.	969.33
e) Sumy do wyjaśnienia	zł.	98.20
f) Nadpłaty w związku z prolongatami	zł.	88.25

IV. RACHUNKI POZABILANSOWE.

Korespondenci za weksle własne wysłane do inkasa i weksle własne w inkasie.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	27 555.23
W ciągu 1934 r. wysłano do inkasa weksli na sumę	zł.	251 220.15
	zł.	278 775.38
W ciągu 1934 r. zainkasowano lub zwrócono weksli na sumę	zł.	259 280.38
Pozostałośc w dniu 31 grudnia 1934 r. . . .	zł.	19 495.—

Dokumenty do inkasa i różni za inkaso.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r. dokumentów	223	na sumę	zł.	35 057.42
W ciągu 1934 r. otrzymano do inkasa dokumentów	5 419	na sumę	zł.	893 701.51
	5 642		zł.	928 758.93
W ciągu 1934 r. zainkasowano lub zwrócono dokumentów	5 398	na sumę	zł.	894 145.09
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r. dokumentów	244	na sumę	zł.	34 613.84

Korespondenci za dokumenty obce wysłane do inkasa i dokumenty do inkasa u korespondentów.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	635.02
W ciągu 1934 r. wysłano do inkasa dokumentów na sumę	zł.	49 550.76
	zł.	50 185.78
W ciągu 1934 r. zainkasowano lub zwrócono dokumentów na sumę	zł.	48 641.73
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.	zł.	1 544.05

Depozyty i deponenci.

Pozostałość na dzień 1 stycznia 1934 r.	zł.	741 113.79
W ciągu 1934 r. złożono depozytów na sumę	zł.	76 414.39
	zł.	817 528.18
W ciągu 1934 r. podniesiono depozytów na sumę	zł.	678 479.78
Pozostałość w dniu 31 grudnia 1934 r.	zł.	139 048.40

Pozostałość depozytów w dniu 31 grudnia 1934 r. przedstawiała się następująco:

Wykaz depozytów.

L. p.	Rodzaj depozytu	Pozostałość depozytów w dniu 31 grudnia 1934 r.		
		sztuk	na sumę	
			zł.	gr.
	Ogółem	**575**	**139 048**	**40**
1	Depozyty zachowawcze	**56**	**440**	**14**
	a) Papiery procentowe	5	389	14
	b) Własne książeczki oszczędnościowe	49	49	—
	c) Obce książeczki oszczędnościowe	2	2	—
2	Depozyty zastawowe	**519**	**138 608**	**26**
	a) Papiery procentowe	294	21 971	38
	b) Własne książeczki oszczędnościowe	1	107 822	88
	c) Obce książeczki oszczędnościowe	11	8 601	—
	d) Weksle gwarancyjne	211	211	—
	e) Inne	2	2	—

Poważne zmniejszenie sumy pozostałości depozytów w końcu roku sprawozdawczego w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego spowodowane zostało przyjęciem do bilansu weksli gwarancyjnych oraz przechowywanych książeczek oszczędnościowych nie, jak dotychczas, w sumach nominalnych, lecz po 1 zł. za każdą sztukę złożonego depozytu, a to zgodnie z zaleceniem Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie.

BILANS
i
RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW
za rok 1934.

Bilans Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Włocławka

z dnia 31 grudnia 1934 roku.

Stan czynny

Wyszczególnienie	Złote	gr.	Złote	gr.
1. **Kasa**			26 267	75
2. **Rachunki bieżące w instytucjach kredytowych:**				
a) Bank Polski	985	64		
b) Bank Gospodarstwa Krajowego	74 811	—		
c) Pocztowa Kasa Oszczędności	1 306	40		
d) Polski Bank Komunalny	667	77	77 770	81
3. **Papiery wartościowe własne**			120 941	70
4. **Papiery wartościowe funduszu zasobowego**			9 859	20
5. **Kupony bieżące**			4 032	17
6. **Kredyty udzielone przez Kasę:**				
a) Weksle zdyskontowane:				
Kredyt dyskontowy	128 963	75		
Pożyczki wekslowe	287 627	08		
Pożyczki wekslowe zabezpieczone hipotecznie	323 826	—		
b) Pożyczki w rachunkach bieżących	44 897	—		
c) Pożyczki terminowe na zastaw	119 318	50		
d) Pożyczki hipoteczne w złotych w złocie	59 870	—		
e) Pożyczki komunalne	157 559	55	1 122 061	88
7. **Weksle protestowane**			49 928	58
8. **Nieruchomości**			20 312	09
9. **Ruchomości**			18 270	69
10. **Różne**			17 878	68
11. **Sumy przechodnie**			47 902	73
			1 515 226	28
Korespondenci za weksle własne wysłane do inkasa			19 495	—
Dokumenty do inkasa			34 613	84
Korespondenci za dokumenty obce wysłane do inkasa			1 544	05
Depozyty			139 048	40
			1 709 927	57

Buchalter:
(—) *K. Grabowski*

Stan bierny

Wyszczególnienie	Złote	gr.	Złote	gr.
1. **Kapitał zakładowy**			150 000	—
2. **Fundusz zasobowy**			54 103	32
3. **Wkłady:**				
a) Wkłady oszczędnościowe	1 159 445	77		
b) Rachunki czekowe	79 216	—	1 238 661	77
4. **Zobowiązania inkasowe**			1 463	70
5. **Podatki i opłaty skarbowe**			69	45
6. **Pobrane procenty okresu przyszłego**			13 877	96
7. **Sumy przechodnie**			50 403	51
8. **Czysty zysk**			6 646	57
			1 515 226	28
Weksle własne w inkasie			19 495	—
Różni za inkaso			34 613	84
Dokumenty do inkasa u korespondentów			1 544	05
Deponenci			139 048	40
			1 709 927	57

Naczelnik Zarządu (Dyrektor Zarządzający): (—) *Mystkowski*
Członek Zarządu (Dyrekcji): (—) *Margulies*

Straty — **Rachunek Strat i Zysków Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Włocławka** za rok 1934 — **Zyski**

Straty

Wyszczególnienie	Złote	gr.	Złote	gr.
1. Procenty wypłacone lub dopisane:				
a) Od wkładów oszczędnościowych	45 421	38		
b) Od rachunków czekowych . .	2 781	17		
c) Od kredytów udzielonych Kasie	165	84		
d) Od zredyskontowanych weksli .	6 079	80	54 448	19
2. Prowizje inkasowe, przekazowe i inne			951	20
3. Koszty handlowe:				
a) Koszty posiedzeń Zarządu . .	3 540	—		
b) Pensje pracowników	43 800	—		
c) Świadczenia socjalne . . .	9 476	08		
d) Świadczenia dodatkowe, djety i koszty podróży oraz inne wydatki osobowe	7 616	60		
e) Księgi, druki, materjały piśmienne i poświadczanie ksiąg. .	5 241	22		
f) Porto, depesze, telefony i inne opłaty pocztowe	1 831	80		
g) Prenumerata pism i zakup książek	251	90		
h) Opłaty stemplowe, sądowe i koszty egzekucyjne	249	13		
i) Koszty utrzymania lokalu. . .	6 091	76		
j) Składka na rzecz Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie	2 126	50		
k) Inne	345	30	80 570	29
4. Propaganda oszczędności . . .			6 395	35
5. Odpisy:				
a) Na amortyzację ruchomości . .	2 952	12		
b) Na możliwe straty na wekslach protestowanych	18 416	84	21 368	96
6. Czysty zysk			6 646	57
			170 380	56

Buchalter:
(—) *K. Grabowski*

Zyski

Wyszczególnienie	Złote	gr.	Złote	gr.
1. Procenty pobrane:				
a) Od kredytu dyskontowego . .	13 193	51		
b) Od pożyczek wekslowych. . .	29 956	08		
c) Od pożyczek wekslowych zabezpieczonych hipotecznie	27 230	56		
d) Od pożyczek w rachunkach bieżących	3 359	58		
e) Od pożyczek terminowych na zastaw.	1 362	73		
f) Od pożyczek hipotecznych . .	6 351	39		
g) Od pożyczek komunalnych . .	15 280	12		
h) Od weksli protestowanych . .	10 465	20		
i) Od papierów wartościowych własnych	7 013	31		
j) Od rachunków bieżących w instytucjach kredytowych . . .	688	50	114 900	98
2. Prowizje pobrane i wpływy zwrotne			39 889	53
3. Różnice kursowe na papierach wartościowych			851	46
4. Odzyskane należności wątpliwe .			14 738	59
			170 380	56

Naczelnik Zarządu (Dyrektor Zarządzający): (—) *Myślkowski*
Członek Zarządu (Dyrekcji): (—) *Margulies*

PROTOKUŁ

Z POSIEDZENIA KOMISJI REWIZYJNEJ KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA WŁOCŁAWKA

odbytego w dniu 7 stycznia 1935 r.

Obecni: Prezes Komisji p. Inż. Zygmunt Ślósarski oraz członkowie pp. inż. Piotr Lis i Antoni Radziejowski.

Komisja Rewizyjna Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Włocławka, działając na podstawie art. 12 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. z dnia 29 października 1934 r. Nr. 95 poz. 860) oraz na podstawie § 22 Statutu Kasy, stwierdziła że:

1. a) bilans netto na dzień 31 grudnia 1934 roku zamykający się sumą		zł.	1 515 226.28
a wraz z pozycjami pozabilansowemi . .		zł.	194 701.29
Sumą . .		zł.	1 709 927.57
b) rachunek strat i zysków za rok 1934 wykazujący zysk		zł.	28 015.53
a po odpisaniu: 1) na amortyzację ruchomości .	zł. 2 952.12		
i 2) na rezerwę na wątpliwe straty na wekslach protestowanych	zł. 18 416.84	zł.	21 368.96
Czysty zysk w kwocie . .		zł.	6 646.57

oraz c) zamknięcia wszystkich rachunków Kasy

odpowiadają zapisom książkowym, szczegółowemu spisowi inwentarza, oraz stanowi faktycznemu gotówki, walorów własnych, depozytów walorowych i innych efektów, spisanych z natury i ujętych w protokule Komisji Rewizyjnej z dnia 31 grudnia 1934 roku.

2. poważny wzrost wkładów do sumy zł. 1 238 661.77 a w szczególności wzrost wkładów oszczędnościowych osób i firm prywatnych, które w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego wzrosły aż o 32,1% do sumy zł. 1 012 977.34, wyjątkowo wysokie pogotowie gotówkowe, które łącznie z papierami procentowemi, mającemi obieg na giełdzie, oraz z przyznanym Kasie, a wolnym całkowicie kredytem redyskontowym, stanowi 63,4% wkładów bezterminowych, a wreszcie wydatne obniżenie się pozostałości weksli protestowanych, z sumy zł. 76 027.20 na początku roku, do sumy zł. 49 928.58 w końcu roku t. j. o 34,3% i znikomy stosunek tych protestów do salda rozprowadzonych kredytów, gdyż wynoszący tylko 4,3% (w roku poprzednim 6,4%), świadczy najdobitniej o racjonalnej polityce finansowej władz Kasy, należytem zabezpieczaniu udzielonych kredytów i o sprężystem kierownictwie.

3. o sprawności Kasy pod względem technicznym, oraz o wydajności całego zespołu pracowników Kasy, świadczy najlepiej ta okoliczność, że prace bilansowe ukończone zostały całkowicie, już w dniu 5 stycznia 1935 r. t. j. o 15 dni wcześniej, aniżeli w roku poprzednim, a o 30 dni wcześniej niż w roku 1933.

Komisja Rewizyjna, stwierdzając stały rozwój Kasy i dążność do coraz większej sprawności, wyraża Dyrekcji oraz personelowi swoje głębokie uznanie.

Prezes Komisji Rewizyjnej:
(—) *Zygmunt Ślósarski*

Członkowie Komisji Rewizyjnej:
(—) *Antoni Radziejowski*
(—) Inż. *Piotr Lis*

WYCIĄG

Z PROTOKUŁU POSIEDZENIA RADY KASY

odbytego w dniu 12 stycznia 1935 r.

Komplet 9. Obecnych 8.

Obecni: Przewodniczący Rady, p. Leonard Kowalewski, Prezydent m. Włocławka oraz członkowie Rady, pp. Błędowski, Ks. Dembczyk, Dubalski, Gutowski, Leszczyński, Toruńczyk i Witkowski.

Naczelnik Zarządu (Dyrektor Zarządzający) p. Mystkowski oraz członek Zarządu (Dyrekcji) p. Margulies.

Nieobecny—usprawiedliwiony: członek Rady p. mec. Wawrzyniecki.

Protokuł pisał dyr. Mystkowski.

Po przyjęciu do wiadomości protokułu z posiedzenia Komisji Rewizyjnej Kasy, odbytego w dniu 7 stycznia 1935 r., na wniosek Zarządu Kasy z dnia 11 stycznia 1935 r. uchwalono jednogłośnie:

1) „Przyjąć sprawozdanie z działalności Kasy i zamknięcia rachunkowe za rok ubiegły 1934 oraz bilans netto z dnia 31 grudnia 1934 r. wraz z rachunkiem strat i zysków za rok 1934 i na podstawie art. 43 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 95 poz. 860 z 1934 r.) złożyć je do zbadania Związkowi Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie.

2) Przelać cały czysty zysk za rok 1934 w kwocie zł. 6 646.57 na Fundusz Zasobowy, zgodnie z przepisami art. 44 powołanego wyżej Rozporządzenia".

. . . .

Naczelnik Zarządu (Dyrektor Zarządzający):
(—) *Mystkowski*

Przewodniczący Rady Kasy
(—) *Leonard Kowalewski*
Prezydent m. Włocławka

Członek Rady Kasy:
(—) *Błędowski*

ZESTAWIENIE

bilansowe oraz rachunku strat i zysków za 1934 rok, opracowane w/g instrukcji dla komunalnych kas oszczędności w sprawie sporządzania bilansów, wydanej przez Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie i nadesłanej Kasie przy okólniku Związku Nr. 4 z dnia 21 stycznia 1935 r., drogą kumulacji bądź rozbicia odnośnych pozycyj Bilansu Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Włocławka z dnia 31 grudnia 1934 roku oraz Rachunku Strat i Zysków za rok 1934, sporządzonych w dniu 5 stycznia 1935 roku, sprawdzonych przez Komisję Rewizyjną w dniu 7 stycznia 1935 r. a wreszcie przyjętych przez Radę Kasy w dniu 12 stycznia 1935 r.

Stan czynny **Bilans roczny netto** **za 1934 rok.** **Stan bierny**

WYSZCZEGÓLNIENIE	w tem w wal. obcych Złote	gr.	Złote	gr.	Złote	gr.
1) Kasa i sumy do dyspozycji						
a) gotowizna			26 267	75		
b) pozostałość w Banku Polskim i P. K. O.			2 292	04		
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . .			75 478	77		
d) pozostałość w innych K. K. O.			—			
e) bony inwestycyjne . . .			—		104 038	56
2) Kupony					4 032	17
3) Waluty obce					—	

WYSZCZEGÓLNIENIE	w tem w wal. obcych Złote	gr.	Złote	gr.	Złote	gr
1) Kapitał Zakładowy . .					150 000	—
2) Fundusz Zasobowy . .					54 103	32
3) Fundusze Specjalne . .					—	
a)						
b)						
4) Fundusz Wyrównawczy .					—	
5) Fundusz Amortyzacji Nieruchomości					—	
6) Wkłady oszczędnościowe in-						

Stan czynny **Bilans roczny netto**

WYSZCZEGÓLNIENIE	w tem w wal. obcych Złote	gr.	Złote	gr.	Złote	gr.
1) *Kasa i sumy do dyspozycji*						
a) gotowizna			26 267	75		
b) pozostałość w Banku Polskim i P. K. O.			2 292	04		
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych			75 478	77		
d) pozostałość w innych K. K. O.			—			
e) bony inwestycyjne			—		104 038	56
2) *Kupony*					4 032	17
3) *Waluty obce*					—	
4) *Papiery wartościowe*)*						
a) bilety skarbowe			—			
b) papiery państwowe	91 126	50	101 535	90		
c) listy zastawne i obligacje			—			
d) obligacje związków komunalnych			—			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w bankach komunalnych			29 265	—	130 800	90
5) *Banki i K. K. O. Loro*					8 139	55
6) *Banki i K. K. O. Nostro*					—	
7) *Weksle zdyskontowane*					128 963	75
8) *Pożyczki wekslowe*					760 873	08
9) *Weksle protestowane*						
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych			49 928	58		
b) pochodzące z innych kredytów			—		49 928	58
10) *Rachunki bieżące otwartego kredytu*						
a) zabezpieczone papierami wartościowemi			—			
b) zabezpieczone hipoteką			31 957	—		
c) zabezpieczone innemi wartościami			12 940	—	44 897	—
11) *Pożyczki terminowe na zastaw*						
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności			119 318	50		
b) innych wartości			—			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			—		119 318	50
12) *Pożyczki na skrypty dłużne*					—	
13) *Pożyczki hipoteczne*					59 870	—
14) *Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego*					—	
15) *Odsetki zaległe*					8 315	32
16) *Nieruchomości*					20 312	09
17) *Ruchomości*					18 270	69
18) *Różne*					17 878	68
19) *Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)*					39 587	41
20) *Straty*						
a) z lat ubiegłych			—			
b) za rok sprawozdawczy			—		—	
Razem					1 515 226	28
21) *Depozyty*					139 048	40
22) *Udzielone gwarancje*					—	
23) *Inkaso*					34 613	84
24) *Akcepty Banku Akceptacyjnego*					—	
25) *Pokrycie Funduszu Emerytalnego*					—	
Razem					173 662	24
Ogółem					1 688 888	52

*) *W tem papiery wartościowe Funduszu Zasobowego zł. 9859,20.*

Buchalter:

(—) *K. Grabowski*

za 1934 rok.

Stan bierny

WYSZCZEGÓLNIENIE	w tem w wal. obcych Złote	gr.	Złote	gr.	Złote	gr
1) *Kapitał Zakładowy* . .					150 000	—
2) *Fundusz Zasobowy* . .					54 103	32
3) *Fundusze Specjalne* . .					—	
a)						
b)						
4) *Fundusz Wyrównawczy* .					—	
5) *Fundusz Amortyzacji Nieruchomości*					—	
6) *Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych* . . .						
a) *bezterminowe kont 1* . .			32 993	84		
b) *terminowe kont 1* . . .			107 822	88	140 816	72
7) *Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych*						
a) *bezterminowe kont 10611* .			856 018	07		
b) *terminowe do 3-ch miesięcy kont 353*			156 959	27		
c) *terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe*			—		1 012 977	34
8) *Rachunki bieżące* . .						
a) *instytucyj państw. samorząd. i innych prawno-publicznych r-ków 8*			7 014	—		
b) *osób fizycznych i prawno-prywatnych r-ków 112* . . .			72 202	—	79 216	—
9) *Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu* .					—	
10) *Zobowiązanie inkasowe* .					1 463	70
11) *Redyskonto weksli* . .						
a) *w Banku Polskim* . . .						
b) *w Bankach Państwowych*						
c) *w Bankach Komunalnych i K. K. O.*						
d) *w innych instytucjach kredytowych*					—	
12) *Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego* . . .					—	
13) *Zastaw papierów wartościowych*					—	
14) *Kredyty udzielone Kasie* .						
a) *przez Bank Polski* . .			—			
b) *przez Banki Państwowe* .			—			
c) *przez Banki Komunalne i K.K.O.*			—			
d) *przez inne instytucje* . .			5 651	71	5 651	71
15) *Banki i K. K. O. Loro* .						
16) *Banki i K. K. O. Nostro*					—	
17) *Przekazy na Kasę* . .					—	
18) *Zobowiązania hipoteczne* .					—	
19) *Różne*					10 819	61
20) *Sumy przechodnie (rozliczenie międzyokres.)* . .					53 531	31
21) *Nadwyżki:*						
a) *z lat ubiegłych* . . .			—			
b) *za rok sprawozdawczy* . .			6 646	57	6 646	57
Razem . .					1 515 226	28
22) *Różni za depozyty* . .					139 048	40
23) *Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancyj* .					—	
24) *Różni za inkaso* . . .					34 613	84
25) *Bank Akceptacyjny* . .						
26) *Fundusz Emerytalny* . .					—	
Razem . .					173 662	24
Ogółem . .					1 688 888	52

Naczelnik Zarządu (Dyrektor Zarządzający): (—) *Mystkowski*

Członek Zarządu (Dyrekcji) (—) *Margulies*

Rachunek Strat i Zysków za 1934 r.

Straty

WYSZCZEGÓLNIENIE	Złote	gr	Złote	gr.
1. *Odsetki wypłacone i dopisane*				
a) od wkładów oszczędnościowych	45 421	38		
b) od rachunków bieżących	2 781	17		
c) od redyskonta weksli	6 079	80		
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	165	84		
e) różne inne	—		54 448	19
2. *Prowizje wypłacone*			951	20
3. *Koszty administracyjne*				
a) wydatki osobowe	54 956	60		
b) świadczenia socjalne	9 476	08		
c) wydatki rzeczowe	22 532	96	86 965	64
4. *Podatki i opłaty skarbowe*			—	
5. *Amortyzacja*				
a) nieruchomości	—			
b) ruchomości	2 952	12	2 952	12
6. *Odpisy na dłużnikach*			18 416	84
7. *Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych*			—	
8. *Różnice kursowe na papierach wartościowych*			—	
9. *Różne*			—	
10. *Dotacja na rzecz Funduszu Wyrównawczego*			—	
11. *Nadwyżka*			6 646	57
Razem			170 380	56

Buchalter:
(—) *K. Grabowski*

Zyski

WYSZCZEGÓLNIENIE	Złote	gr.	Złote	gr.
1. *Odsetki pobrane i dopisane*				
a) od weksli	95 570	25		
b) od rachunków bieżących	3 359	58		
c) od pożyczek terminowych na zastaw	1 362	73		
d) od pożyczek na skrypty dłużne	—			
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych	6 351	39		
f) od papierów wartościowych	7 013	31		
g) od K. K. O. i Banków	1 243	72		
h) różne inne	—		114 900	98
2. *Prowizje pobrane*			36 216	82
3. *Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych*			—	
4. *Różnice kursowe na papierach wartościowych*			851	46
5. *Dochód netto z nieruchomości*			—	
6. *Odzyskanie straty*			14 738	59
7. *Opłaty na koszty administracji*			—	
8. *Różne dochody*			3 672	71
9. *Strata*			—	
Razem			170 380	56

Naczelnik Zarządu (Dyrektor Zarządzający): (—) *Mystkowski*
Członek Zarządu (Dyrekcji): (—) *Margulies*

PORÓWNANIE

niektórych pozycyj zestawienia z odnośnemi pozycjami Bilansu Kasy:

STAN CZYNNY

poz. 5	zestawienia	— „Banki i K. K. O. Loro"	zł.	8 139.55
		odpowiada		
poz. 6e	bilansu	— „Pożyczki komunalne", za wyłączeniem pożyczek wekslowych w kwocie zł. 149 420.—, uwidocznionych w poz. 8 zestawienia „Pożyczki wekslowe" . .	zł.	8 139.55
poz. 8	zestawienia	— „Pożyczki wekslowe" . .	zł.	760 873.08
		odpowiada		
poz. 6a	bilansu	— „Pożyczki wekslowe" . .	zł.	287 627.08
poz. 6a	bilansu	— „Pożyczki wekslowe zabezpieczone hipotecznie"	zł.	323 826.—
poz. 6e	bilansu	— „Pożyczki komunalne", za wyłączeniem lokaty na książeczkę oszczędnościową innej K. K. O. w sumie zł. 8 139.55, uwidocznionej w poz. 5 zestawienia — „Banki i K. K. O. Loro"	zł.	149 420.—
			zł.	760 873.08
poz. 15	zestawienia	— „Odsetki zaległe" . . .	zł.	8 315.32
poz. 19	zestawienia	-- „Sumy przechodnie" . .	zł.	39 587.41
			zł.	47 902.73
		odpowiada		
poz. 11	bilansu	— „Sumy przechodnie" . .	zł.	47 902 73

STAN BIERNY

poz. 6	zestawienia	— „Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych"	zł.	140 816.72
poz. 7	zestawienia	— „Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych" . . .	zł.	1 012 977.34
poz. 14	zestawienia	— „Kredyty udzielone Kasie"	zł.	5 651.71
			zł.	1 159 445.77
		odpowiada		
poz. 3a	bilansu	— „Wkłady oszczędnościowe"	zł.	1 159 445.77
poz. 19	zestawienia	— „Różne"	zł.	10 819.61
poz. 20	zestawienia	— „Sumy przechodnie" . .	zł.	53 531.31
			zł.	64 350 92
		odpowiada		
poz. 5	bilansu	— „Podatki i opłaty skarbowe"	zł.	69.45
poz. 6	bilansu	— „Pobrane procenty okresu przyszłego"	zł.	13 877.96
poz. 7	bilansu	— „Sumy przechodnie" . .	zł.	50 403.51
			zł.	64 350.92

SUMY POZABILANSOWE

W zestawieniu nie pomieszczono poz. „Korespondenci za weksle własne wysłane do inkasa" i poz. „Weksle własne w inkasie" — zł. 19 495.— oraz poz. „Korespondenci za dokumenty obce wysłane do inkasa" i poz. „Dokumenty do inkasa u korespondentów" — zł. 1 544.05.